

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԹԱԳԱՎՈՐՆԵՐԻ,
ՀԱՅ ՄԱՐԶՊԱՆՆԵՐԻ ԵՎ ՀԱՅՈՑ ԻՇԽԱՆՆԵՐԻ
(մինչև մ. թ. IX դարի կեսերը)*

Սարգսյան հարստություն

1. Արամե (860 — 840)
2. Սարգսյան I (840 — 825)
3. Բշպուինե (825 — 810)
4. Մինուա (810 — 786)
5. Արգիշթե I (786 — 764)
6. Սարգսյան II (764 — 735)
7. Ռուսա I (735 — 713)
8. Արգիշթե II (713 — 685)
9. Ռուսա II (685-645)
10. Սարգսյան III (645 — 635?)
11. Սարգսյան IV (635? — 625?)
12. Էրիմենա (625?—617?)
13. Ռուսա III (617? — 609)
14. Ռուսա IV (609—590)

Երվանդունիների հարստություն

1. Երվանդ I Սակավակյաց (580—560)
2. Տիգրան Երվանդյան (560—535)

-----
* Կազմեց Պ. Հ. Հովհաննիսյանը

3. Հյուդարնես I (մ. թ. ա. VI դ. վերջ)
4. Հյուդարնես II (մ. թ. ա. V դ. սկիզբ)
5. Հյուդարնես III (մ. թ. ա. V դ. կես)
6. Արտաշիր (մ. թ. ա. V դ. երկրորդ կես)
7. Երվանդ II (404 — 360)
8. Երվանդ III (331-300)
19. Երվանդ IV վերջին (220-201)

Արտաշեսյան հարստություն

1. Արտաշես Բարի (189—160)
2. Արտավազդ I (160—115)
3. Տիգրան (Տիրան) I (115—95)
4. Տիգրան II Մեծ, արքայից արքա (95—55)
5. Արտավազդ II, արքայից արքա (55—34)
6. Արտաշես II (30—20)
7. Տիգրան III (20—8)
8. Տիգրան IV արքայից արքա և Էրատո (8—5)
9. Արտավազդ III (5—2)
10. Տիգրան IV և Էրատո (վերստին՝ մ. թ. ա. 2 թ.— մ. թ. 1թ.)
11. Էրատո (երրորդ անգամ՝ 6—11)

Հռոմեական դրածոներ

1. Արիոբարզան (2—4)
2. Արտավազդ IV (4-6)
3. Տիգրան V (6 թ.)
4. Վոնոն Արշակունի (12—16)
5. Արտաշես (Ջենոն-Արտաշես) III (18—34)
6. Արշակ (Սանատրուկ) I (34—35)
7. Միհրդատ (35—37)
8. Պոլեմոն (38—40)
9. Կոտիս (40—43)

10. Միհրդատ (վերստին՝ 47—51)
11. Հռադամիզդ (51 — 54)
12. Տիգրան VI (60—61)

Արշակունյաց հարստության

1. Տրդատ I (52, 66—88)
2. Սանատրուկ I (88—110)
3. Աշխադար (110—113)
4. Պարթամասիր (113—114)
5. Վաղարշ I (117-144) Սոհեմոս-Տիգրան (144—161)
6. Բակուր I (161 — 163) Սոհեմոս-Տիգրան (վերստին՝ 164—186)
7. Վաղարշ II (186-198)
8. Խոսրով I (198—216)
9. Տրդատ II (217—252)

Արտավազդ (Մանդակունի ?) V (252—262)

Որմիզդ-Արտաշիր Սասանյան (262—272)

Ներսէս Սասանյան (272—293)

10. Խոսրով II Մեծ (279—287)
11. Տրդատ III Մեծ (298—330)
12. Խոսրով III Կոտակ (330—338)
13. Տիրան (338—350)
14. Արշակ II (350-368)
15. Պապ (369—374)
16. վարազդատ (374—378)
17. Արշակ III (378—385)
18. Խոսրով IV (385—389)
19. Վռամշապուհ (389—417)
20. Խոսրով IV (վերստին՝ 417—418)
- Շապուհ Սասանյան (418—419)
21. Արտաշէս IV (422—428)

Հայ մարզպաններ

1. Վասակ Սյունի (438—451)

2. Սահակ Բագրատունի (481—482)
3. Վահան Մամիկոնյան (486—506)
4. Վարդ Մամիկոնյան (506-512)
5. Մծեժ Գնունի (513-548)
6. Վարդան (Կարմիր վարդան) Մամիկոնյան (571—572)
7. Փիլիպպոս Սյունի (573—578)
8. Սմբատ Բագրատունի (591—617)
9. Դավիթ Սահառունի (617—629)
10. Վարազդիրոց Բագրատունի (629—633)
11. Թեոդորոս Ռշտունի (634—639)

Հայոց իշխաններ

1. Մծեժ Գնունի (629—635)
2. Դավիթ Սահառունի (635—639)
3. Թեոդորոս Ռշտունի (639—654)
4. Համազասպ Մամիկոնյան (654—661)
5. Գրիգոր Մամիկոնյան (661—685)
6. Աշոտ Բագրատունի (685—689)
7. Ներսեհ Կամսարական (689—693)
8. Սմբատ Բագրատունի (693—701, 703—726)
9. Աշոտ Բագրատունի (732—749)
10. Մուշեղ Մամիկոնյան (749-753)
11. Սահակ Բագրատունի (753—770)
12. Սմբատ Բագրատունի (770—775)
13. Աշոտ Բագրատունի (775—781)
14. Տաճատ Անձևացի (781—785)
15. Աշոտ Մսակեր Բագրատունի (790—826)
16. Բագարատ Բագրատունի (826—851)
17. Սմբատ Բագրատունի (851 — 855)
18. Աշոտ Բագրատունի (855—862)
- իշխանաց իշխան (862—885)
- թագավոր Հայոց (885—890)

ԱՆՁՆԱՆՈՒՆԵՐԻ ՑԱՆԿ*

Աբա Գնունի— 462

Աբգար II, Օսրոնեի թագավոր— 272

Աբգար X, Օսրոնեի թագավոր— 394

Աբդիսարես, Շոփքի թագավոր (մ. թ. ա, II դ. վերջ)— 181

Աբդլ Մելիք, իսալիֆ (685 — 705) — 697, 698

Աբդլա, արաբ դեսպան— 724

Աբդուսահիմ (Աբդու Ռահման), արաբ զորավար— 682, 683, 685 Աբդուլա (Աբաս

Աբդուլա էլ-Սաֆֆահ), իսալիֆ (750 — 754)— 700 Աբդուլա (Աբու-Ջաֆար էլ-

Մանսուր), իսալիֆ (754 — 775)— 700, 701, 710

Աբել, Աբեղյանների նախահայր— 369

Աբեղենից տեր — 615

Աբեղյան Մ.— 328, 624

Աբլարիոս, Օլիմպիայի հայր— 480

Աբյուդենոս, ասորի մատենագիր — 371, 377

Աբրահամ (աստվածաշնչային)— 605, 761

Աբրահամյան Ա. Ա. — 94, 821

Աբրահամյան Ա. Գ.— 5, 360, 433, 448, 454, 479, 524, 594, 610, 621, 624, 667, 670, 696, 699, 730, 736, 813

Աբու-Բաքր, իսալիֆ (632 — 634) — 687

Աբու-Մուսա, արաբ զորավար— 683

Աբուհեշմ, արաբ զորավար— 724

Ագաթանգեղոս — 395, 396, 399, 422, 423, 432, 435, 438, 439, 441, 443, 447, 622

Ագապես, եպիսկոպոս— 447

Ագափսա Ստյունփալացի— 170

Ագավա, Կադմոսի դուստր— 271, 273

Ագրիպպա, տե՛ս Հերովդես II Ագրիպպա Կրտսեր

Ադադներարի III, ասուրական թագավոր (810 — 783)— 37

Ադամ (աստվածաշնչային)— 766

Ադդե (Ադե), կոմս— 499, 508

Ադդոն (Ատոն ?), հայ զորավար — 196, 200, 309, 310

Ադերկի Արշակունիան, Քարթլիի թագավոր — 211, 216

Ադինի, Թիլ-Բարսիպի թագավոր— 22

Ադոլիոս, հայ Ակակիոսի որդի— 658

Աղոնց Ն.— 71, 109, 114, 357, 375, 377, 613, 615, 617, 648, 661 Աղբամեղեք (Արադ-
Նինլի, Արադ-Նիլլի)— 116, 720
Աղբիանոս (Հաղբիանոս), Հռոմի կայսր (117—138)— 202, 394, 412 Ագայել
(աստվածաշնչային)— 605
Աթանագինես, Հուսիկի որդի— 469, 470
Աթանաս Աղեքսանդրիացի— 599
Աթանասիոս, հյուպարքոս— 664
Աթիկ, քահանա— 563

-----

* Կազմեց Ջ. Հ. Թամրազյանը

- Ածղահակ, մարաց թագավոր— 185, 370, 609, տե՛ս նաև Աստիագես Ալեքսանդր, բյուզանդական կայսր (912 — 913)— 787
- Ալեքսանդր, Հերովդես I Մեծի որդի — 312
- Ալեքսանդր, Հերովդես I Մեծի թոռ — 312, 341
- Ալեքսանդր, Տիգրան VI-ի որդի— 312
- Ալեքսանդր (Ալեքսանդր Հելիոս), Մարկոս Անտոնիոսի որդի— 291, 295, 297, 298
- Ալեքսանդր Մակեդոնացի— 96, 105, 107, 109, 178, 179, 182, 197, 202, 222, 358, 371, 377, 406, 410
- Ալեքսանդր IV, Մակեդոնիայի թագավոր (323 — 311) 178, 182 Ալեքսանդր Սևերոս, Հռոմի կայսր (222 — 235)— 621
- Ալեքսանդրա-Սոլոմեա, Հրեաստանի թագուհի (76 — 67)— 227, 229, 299, 306
- Ալեքսանդր I Կոմնենոս, բյուզանդական կայսր (1081 — 1118)— 802, 804, 811, 812
- Ալի իբն Յահյա ալ-Արմանի, Տարսնի ամիրա— 788, 797
- Ալիաու— 92, 93
- Ալիշան Ղ — 447, 617, 839
- Ալքավորոնիոս, արաբ իշխանավոր — 285
- Ախվերդյան Գ.— 611
- Ախունի, Թիլ-Բարսիլի թագավոր— 22
- Ակակիոս, անթյուպատոս — 641, 644
- Ակակիոս, եպիսկոպոս — 627, 630
- Ակակիոս, հայազգի բյուզանդական զորավար— 658
- Ակեաց իշխան— 615
- Ակուսիլոքոս (ոմն)— 193, 194
- Ադրիանոս, եպիսկոպոս— 447, 455, 456
- Աղեքսանդր, Հյուրկանոս II-ի հայր — 299, 300
- Աղեքսանդր, Հովհաննեսի որդի — 300
- Աղեքսանդրիա (Մեսադինա), տե՛ս Ալեքսանդրա-Սոլոմեա
- Աղձնյաց բդեշխ— 617
- Աղձնյաց իշխան— 445
- Աճառյան Հ.— 386, 387
- Ամազասպ (Համազասպ), Քարթլիի թագավոր — 216, 218
- Ամասիա (Հայկագն) — 95, 102, 376
- Ամատունի իշխան — 710
- Ամատունյաց տեր — 613
- Ամեր (Ամբրոն)— 777, 788, 789, 797 — 801, տե՛ս նաև Օմար իբն

Արդալլահ ալ-Ակտա

Ամմերալ, Բիթ-Ջամանիի իշխան— 21

Ամմիանոս Մարկելլինոս, հույն պատմագիր — 479, 480, 485, 496, 506, 507

Ամյունտաս, մակեդոնացի զորավար — 179

Ամր, արաբ զորավար— 710

Ամիլիկրատես Աթենացի, հույն հռետոր— 234, 251

Այլ Աբեղյան իշխան— 615

Այլ Անձավացի իշխան— 613

Այլ Ապահունի իշխան— 613

Այլ Դիմաքսյան իշխան— 615

Այրուկ Սղկունի— 547

Անակ Պարթև — 397—399, 401, 402, 407, 408, 410, 437, 438

Անանիա (աստվածաշնչային)— 739

Անանիա Շիրակացի— 378, 458, 617, 621, 813, 814, 831, 834, 839, 841 Անանուն, հայ
պատմագիր— 105, 657, 666

Անաստասիոս I, բյուզանդական կայսր (491—518)— 651, 652, 655, 656

Անաստասիոս Բիբլիոթեկարիոս, նվիրակ— 737

- Անատոլ (Անատոլիս), բյուզանդական գորավար— 532, 543, 630
- Անբագուկ, օվսերի թագավոր— 212, 213
- Անցեղտան իշխան— 445, 449—451, 453
- Անդիպատրոս, Հերովդեսի հայր— 301
- Անդովկ (Անդոկ) Սյունի — 465, 466, 470
- Անդրոնիկոս Դուկաս, բյուզանդական իշխանավոր— 797
- Անիաս, Հայասայի թագավոր— 9
- Անիլիթե (Բլու-Խիթե), Շուբրիա երկրի թագավոր— 21, 22
- Անձավացյաց տեր— 613
- Անձիտի իշխան— 462
- Անձևացյաց իշխան — 449
- Աննա Կոմնենա, բյուզանդական մատենագիր— 802
- Անտիգոնոս, Հրեաստանի թագավոր (40 — 37)— 302—304, 307
- Անտիգոնոս Միականի, Մակեդոնիայի թագավոր (306 — 301) — 109, 178, 179, 182
- Անտիոքես, եպիսկոպոս— 447
- Անտիոքիս, Անտիոքոս III-ի քույր — 192, 193
- Անտիոքոս, կիլիկեցի փիլիսոփա, 392
- Անտիոքոս Բմաստասեր— 242, 252
- Անտիոքոս I Թեոս Երվանդունի, Կոմմագենեի թագավոր (69 — 34) — 285, 424
- Անտիոքոս II Թեոս, Սելևկյան թագավոր (261—246)— 95, 104
- Անտիոքոս III Մեծ, Սելևկյան թագավոր (223 — 187)— 179, 183, 192, 193, 196, 200, 203, 204, 221, 222
- Անտիոքոս IV Էպիփանես, Սելևկյան թագավոր (175 — 164)— 179, 180, 183, 208—210, 256, 331, 332, 335, 337, 341, 605
- Անտիոքոս VIII Դրյուպոս, Սելևկյան թագավոր (125 — 96) — 225, 229, 257, 262
- Անտիոքոս IX Կիզիկացի, Սելևկյան թագավոր (114—95)— 225, 229, 257, 262
- Անտիոքոս X Եվսեբես, Սելևկյան թագավոր (95 — 92), 225, 229, 256, 257, 261, 262
- Անտիոքոս XI Փիլադելփոս, Սելևկյան թագավոր (93 թ.)— 225 Անտիոքոս XII Փիլադելփոս, Սելևկյան թագավոր (87 — 84)— 225 Անտիոքոս XIII Ասիացի, Սելևկյան թագավոր (68 — 64)— 229, 256, 262
- Անտիպատրոս, հայ իշխանավոր, 254, 255
- Անտիպատրոս, Մակեդոնիայի կառավարիչ — 182
- Անտոն, վանական — 610

Անտոնինա Տրիբունիա, Պոլեմոն I-ի դուստր— 329

Անտոնինոս Կարակալլա, Հռոմի կայսր (211—217) — 274, 390 —
392, 394, 395, 619

Անտոնինոս Պիոս, Հռոմի կայսր (138 — 161) — 394

Անտոնինոս, հռոմեական զորավար, Կորբուլոնի փեսա— 352 Անտոնինոս (Մարկոս
Անտոնինոս), հռոմեական զորավար— 198, 203, 221—223, 286, 287—292, 294—298,
303—305, 309, 312, 316, 318, 319, 421, 422

Անտու, Մարկոս Անտոնինոսի որդի — 298

Անույշ, մարաց թագուհի— 609

Անուշավան Մոսանվեր — 125, 126

Անուշվոսամ Արծրունի, Աշուշա բղեշխի կին— 558, 588

Անքիալոս, հենիոքների և մաքելոնների թագավոր— 388 Աշահմարյան իշխան—
615

- Աշխադար (Շիդար), Հայոց թագավոր (110 — 113)— 393
- Աշոտ Արծրունի, Գուրգեն Արծրունու զինակից (IX դ.) — 725
- Աշոտ Արծրունի, Վասպուրականի գահերեց իշխան (850 — 855)— 715, 716, 721 — 723
- Աշոտ Բագրատունի, Հայոց իշխան (685 — 689)— 693, 694, 696— 698
- Աշոտ Բագրատունի, Հայոց իշխան (732 — 749) — 702 — 705
- Աշոտ Բագրատունի, Սահակի որդի— 709 — 711
- Աշոտ Բագրատունի, Սմբատ կյուրապաղատի եղբայր— 696
- Աշոտ Բագրատունի, Սմբատ սպարապետի հայր (VIII դ.)— 710, 711
- Աշոտ I Բագրատունի, իշխանաց իշխան (862—885)— 797
- Աշոցյան իշխան— 615
- Աշտատ, Հգատվճնասպի հայր— 557, 558
- Աշուշա բդեշխ— 523, 557, 558, 588, 638
- Աշշուրբանասպալ, ասուրական թագավոր (668—633)— 105
- Աշշուրնաճիրասպալ II, ասուրական թագավոր (883—859)— 21
- Ապահունյաց տեր— 613
- Ապոլլոնիդես, հույն մատենագիր — 196
- Ապոլլոնիոս Գիանացի— 619
- Ապպիանոս Ալեքսանդրիացի, հույն մատենագիր— 209, 210, 226, 255, 256, 262, 263, 266, 268
- Ապպիոս Պուբլիոս Կլավդիոս, ժողովրդական տրիբուն— 231—233, 244, 250, 264
- Ապրսամ Արծունի— 547
- Ապունկդեմ Արծրունի — 725, 726
- Ապունճուր, արաբ հարկահավաք— 707
- Ապունճիպ, արաբ զորավար — 708
- Ապուսեթ, Հովսեփի (Յուսուփ իբն - Ապուսեթ) հայր— 715
- Ապուսեթ Գնունի— 725
- Ապուսելմ Գագրիկյան— 725
- Ապուսելմ Գնունի— 725
- Առան (Հայկազն)— 371, 376
- Առանձար Ամատունի— 548
- Առաստոմ Գնունի— 565—568
- Առավան, Հայոց հագարապետ— 625
- Առավեղյան իշխան— 615
- Առավենյան իշխան— 615

Առաքելյան Բ. Ն. — 360, 362
Առաքելյան Վ. Դ. — 94, 596
Առողիկաս, մարաց թագավոր — 128
Ասիա, Դայանեի երկրի թագավոր — 23
Ասիթ Ամատունի — 725
Ասկլիպիդես, հույն բժիշկ — 819
Ասպետ (= Բագրատունյաց տեր) — 613
Ասորդան (Ասարիսադոն), ասորական թագավոր (680 — 669) — 116
Աստիագես, մարաց թագավոր (584—553) — 137, 146—148, 153
Ասու, Գիլգանու երկրի թագավոր — 22
Ասիագուր Արշակունիան, Քարթլիի թագավոր — 406, 408, 409
Ավգարոս — 390, 391, տե՛ս նաև Աբգար X
Ավգուստոս — 637, տե՛ս նաև Թեոդոս II Փոքր
Ավգուստոս — 316, 317, 421, 422, տե՛ս նաև Օգոստոս
Ավետիսյան Հ. — 13
Ավրելիանոս, Հռոմի կայսր (270 — 275) — 402, 405
Ավրելիոս (Մարկոս Ավրելիոս), Հռոմի կայսր (161 — 180) — 390, 394
Ատամ, Գողթնի իշխան — 462

- Ատոմ Գնունի— 542, 546, 565—569
- Ատտիկոս, Կ. Պոլսի պատրիարք — 636
- Ատրնեբսեհ, պարսիկ գորավար— 569
- Ատրորմիզդ, Հայաստանի մարզպան — 553
- Ատրվշնասպ Հոզմանդյան, Հայաստանի մարզպան— 561, 563, 565—567, 588
- Ատրվշնասպ Տապյան, պարսիկ գորավար— 569, 570, 589
- Արա Գեղեցիկ— 37, 95, 121 — 123, 125, 129
- Արամ (Հայկազն)— 95, 103, 106, 119—121, 376
- Արամե (Արամու), Ուրարտուի թագավոր (860—840)— 23, 40, 106
- Արամայիս (Հայկազն)— 94, 102, 376, 429
- Արամանյակ (Հայկազն)— 94, 95, 97, 99, 101, 102, 376
- Արայան Արա— 125
- Արզամ (Արզավան) Մուրացյան— 184—187, 190, 418
- Արզիշթե I, Ուրարտուի թագավոր (786—764)— 42, 54 — 70
- Արզիշթե II, Ուրարտուի թագավոր (713 — 685)— 87, 88
- Արզիրոս, բյուզանդական իշխանավոր — 787
- Արդուատես, Հայոց թագավոր (մ. թ. ա. IV դ.)— 179, 183
- Արզոկ Արշակունիան, Քարթլիի թագավոր— 211, 212—214, 216
- Արիագատե (Ավտոմա), Տիգրան Մեծի դուստր— 226, 262
- Արիարաթես I, Կապադովկիայի թագավոր (մ. թ. ա. IV դ. վերջ) — 179, 183
- Արիարաթես II, Կապադովկիայի թագավոր (մ. թ. ա. III դ.)— 179, 183
- Արիարաթես IV, Կապադովկիայի թագավոր (220 — 163)— 193, 194
- Արիարաթես V Հելլենասեր, Կապադովկիայի թագավոր (163 — 130) — 180, 183
- Արիարաթես IX, Կապադովկիայի թագավոր (100 — 84), Միհրդատ Եվպատորի որդի— 224
- Արինթեսու, կոմս— 498
- Արիոբարզան I Հռոմեասեր, Կապադովկիայի թագավոր (95—62) — 223, 224, 254
- Արիոբարզան (Արիոբարզանես), Ատրպատականի (մ. թ. ա. 20 — մ. թ. 4) և Հայաստանի (2—4) թագավոր— 308—312, 317, 319
- Արիստակես Լաստիվերտցի— 775
- Արիստոբուլոս, հրեական գորավար — 227
- Արիստոբուլոս, Փոքր Հայքի թագավոր (54 — 72)— 331, 335, 337, 341
- Արիստոբուլոս (Արիստաբուլ), Հրեաստանի թագավոր (67 — 63) — 300, 306
- Արիստոնիմոս Մեթիդրիացի— 170, 171
- Արիստոտել, հույն փիլիսոփա— 202, 820
- Արծրունյաց իշխան— 445, 449, 450, 452, 453, 549

Արծրունյաց տեր — 613

Արծրունյաց երկրորդ իշխան— 615

Արծրունյաց երրորդ իշխան— 615

Արկադ (Արկադիոս), բյուզանդական կայսր (395—408)— 623, 630, 649, 657

Արձան, քրմապետ— 449—451, 453

Արմազել Արշակունիան, Քարթլիի թագավոր— 211, 212, 214, 216

Արմենակ— 126

Արմենու Թեսալացի, արգոնավորդ— 107—109, 198

- Արշակ, ավանդական Վաղարշակի որդի— 374, 649
- Արշակ, Հայոց Արշակ III-ի որդի — 649
- Արշակ (Արտաշես ?) , Հայոց ավանդական թագավոր— 216
- Արշակ I, Հայոց թագավոր (34 — 35) — 320, 321, 328, 619, 620
- Արշակ II, Հայոց թագավոր (350 — 368)— 464, 467—470, 473—493, 496—498, 505, 506, 516, 531, 555
- Արշակ III, Հայոց թագավոր (378—385)— 514, 519—523, 525, 649, 657
- Արշակ I Մեծ, պարթևաց թագավոր (250—247)— 95, 103, 104, 357
- Արշակ IX, պարթևաց թագավոր — 257, 262, տե՛ս նաև Մ իհրդատ II
- Արշակ XII, պարթևաց թագավոր — 279, 285, տե՛ս նաև Սանատրուկ (պարթև)
- Արշակ XIII, պարթևաց թագավոր — 276, 277, տե՛ս նաև Հրահատ III
- Արշակ XIV, պարթևաց թագավոր — 297, տե՛ս նաև Օրոդես II
- Արշակ Արշակունի, հայ գորավար — 661 — 664
- Արշակ Արշակունիան, Քարթլիի թագավոր— 216
- Արշակ Պարթև— 276, տե՛ս նաև Հրահատ III
- Արշակյան, պարսից թագավոր— 299 — 305
- Արշամ (Արսամես), Մովսէս-Կոմնագենեի թագավոր (240—220) — 181, 193
- Արշանակ, պարսից թագավոր— 305
- Արշավիր Արշարունի— 544, 546, 549
- Արշավիր Կամսարական (IV դ.) — 465, 466, 470
- Արշավիր Կամսարական (V դ.)— 564, 572, 573, 836, 841, տե՛ս նաև Արշավիր Արշարունի
- Արոսանդես, հայ թագավոր (մ. թ. ա. IV դ. վերջ)— 109
- Արշոց իշխան— 452
- Արսակես— 354, 357, տե՛ս նաև Արշակ I Մեծ
- Արսեն Ընծայացի (Ընծայացի)— 547, 551
- Արսուկես, եպիսկոպոս— 447
- Արսվադ, աղվանից թագավոր— 631
- Արտաբազես — 286, 287, տե՛ս նաև Արտավազդ II
- Արտաբան (Արտաբանոս) — 313, 314, 316—318, 320—323, տե՛ս նաև Արտավան III
- Արտաբանոս— 393, 395, տե՛ս նաև Արտավան V
- Արտակ Մոկացի— 537
- Արտակ Պալունի— 546, 551

Արտակ Ռշտունի— 537

Արտանես Զարեհյան (Սովինացի), Օովիքի թագավոր— 221, 222

Արտաշան— 212, 215, 216, տե՛ս նաև Արտաշես I Բարի

Արտաշես, ավանդական Վաղարշակի թոռ— 374

Արտաշես, պարթևաց թագավոր— 301, 302, 400

Արտաշես I Բարի, Հայոց թագավոր (189 — 160)— 103, 104, 183—
190, 193, 194, 200, 204—211, 217, 218, 220, 222, 256, 262, 299, 305, 369, 374, 404, 415—
419, 423, 426, 430

Արտաշես II, Հայոց թագավոր (30 —20)— 199, 286, 296, 298, 307 —309, 311, 316,
319

Արտաշես III, Հայոց թագավոր (18—34)— 318—320, տե՛ս նաև Զենոն-Արտաշես

Արտաշես (Արտաշիր) IV, Հայոց թագավոր (422—428) 526—529, 531, 555, 613, 615

Արտաշես Մամիկոնյան, Վահանի եղբայր (V դ. վերջ)— 558

Արտաշեսյան իշխան— 615

Արտաշիր (ումն)— 550

Արտաշիր I Պապական, պարսից թագավոր (224-241)- 207, 208, 395, 396, 400,
401—405, 410

Արտաշիր II, պարսից թագավոր (379—383)— 526

Արտաշիր Մամիկոնյան— 520

Արտավազ— 215, 218, տե՛ս նաև Արտավազդ I

Արտավազդ, Ատրպատականի թագավոր— 293, 297, 298, 310—312, 319, տե՛ս նաև
Մար Արտավազդ

Արտավազդ I, Հայոց թագավոր (160 — 115)— 210, 211, 218, 220, 262, 416, 418, 430

Արտավազդ II, Հայոց թագավոր (55 — 34)— 196, 197, 201, 221, 222, 269—273, 286,
288, 290, 292—298, 304—307, 309, 311, 316, 318, 319, 621

Արտավազդ III, Հայոց թագավոր (5— 2)— 298, 317, 319

Արտավազդ IV, Հայոց և Ատրպատականի թագավոր (4 — 6)— 309 — 312, 319

Արտավազդ V, Հայոց թագավոր (252—262)— 406, 412, 413

Արտավազդ Մանդակունի— 403, 406, 412, 436, 437

Արտավազդ Մամիկոնյան, Վաչե Մամիկոնյանի հայր (IV դ. սկիզբ.) — 456, 457

Արտավազդ Մամիկոնյան, Վաչե Մամիկոնյանի որդի (IV դ. վերջ) — 517—519

Արտավազդ Մամիկոնյան, Հմայակ Մամիկոնյանի որդի (VIII դ.) — 707, 714

Արտավան Արշակունի, հայ զորավար— 660 — 666

Արտավան ներքինի— 496, 497

Արտավան I, պարթևաց թագավոր (128 — 123)— 220

Արտավան III, պարթևաց թագավոր (12 — 38)— 314, 316, 318, 328, 329, 620

Արտավան V, պարթևաց թագավոր (209—224)— 395, 396, 400, 404, 484

Արտաքսերքսես— 393, 395, տե՛ս նաև Արտաշիր I Պապական
Արտաքսիաս — 179, 180, 196, 209, 221, տե՛ս նաև Արտաշես I
Բարի Արտաքսիաս— 316, 317, տե՛ս նաև Արտաշես II
Արտիթես, եպիսկոպոս— 447
Արտոքմես, Դարեհ Վշտասայանի գորավար— 160
Արտուխաս, Երվանդ II-ի գորավար — 163, 172
Արքելաոս, Կապադովկիայի և Փոքր Հայքի թագավոր (36—17) —
287, 312, 337, 341
Արքունի Շահխոռասպետ— 547
Արևքո Վարդրյան— 729
Աունաթա— 92, 93
Ափրանիոս, հռոմեական գորավար — 283
Աքաձու իշխան— 615

Բ

Բաբ Շահրվերդյան— 729
Բարզեն Սյունի— 564, 566, 567, 569, 572, 573
Բաբիլաս, եպիսկոպոս— 627, 634
Բաբիկ Սյունի— 517, 518
Բաբոց Արտակունի — 569
Բազարատ, Շամբատի որդի— 373
Բազարատ Բազրատունի (IV դ.) — 457, 459, 470
Բազարատ Բազրատունի, Հայոց իշ-

խանաց իշխան (826—851) — 715—718

Բագարատ Բագրատունի, Սմբատի որդի (IV դ.) — 499

Բագ, Մանավազի որդի— 101

Բագուկ, օվսերի թագավոր— 212, 213

Բալաձորի, արաբ պատմիչ— 694

Բակուր, Հայոց Տրդատ I-ի եղբայր, Ատրպատականի թագավոր— 330, 357, 359

Բակուր, վրաց թագավոր (V դ. սկիզբ) — 629

Բակուր, Օրոդես II-ի որդի— 271, 272

Բակուր Արշակունի, Հայոց թագավոր (161—163)— 394

Բակուր II, պարթևաց թագավոր (78—110)— 393

Բաղասականի թագավոր— 544

Բամբիշ, Տիրան թագավորի քույր — 469

Բասանի (Բասենի) եպիսկոպոս — 456

Բասենի դատավոր — 613

Բասմաջյան Կ.— 67

Բատես, Ամորիոնի նահատակ— 780

Բատու եպիսկոպոս— 447

Բաթ Սահառունի— 511, 512

Բարդաձան, ասորի պատմիչ— 620

Բարդոս — 111 — 114

Բարզանես, Արմենիայի թագավոր — 36

Բարզափրանես, պարթև զորավար — 306

Բարզափրան Ռշտունի — 301 — 303, - 306

Բարթիկյան Հ. — 5, 360, 489, 639, 661

Բարշղ Վահևունի — 569, 570, 572

Բարսեղ Կեսարացի, բյուզանդական մատենագիր— 602, 775

Բարտոմ (Բարտուոմ), Քարթլիի թագավոր— 211, 216

Բեղ Տիտանյան (Նեբրովթ)— 97— 100, 105, 110, 115, 119, 666

Բեղապալիդդինա, Ալլաբրիա երկրի թագավոր— 26

Բելիար — 705

Բելիսարիոս, բյուզանդական զորավար— 489, 663 — 665

Բենդիդիոս, հռոմեական զորավար — 303

Բերզման Կ., ձիացատկորդ— 52

Բժնունի իշխան— 615

Բյուրատ Բագրատունի— 189
Բորայիդես, Հուստինիանոս 1-ի եղբորորդի— 663
Բորիս (Միքայել), Բուլղարիայի թագավոր (852—889)— 773, 797
Բորիսով Ա. — 204
Բուդղաս, աղանդապետ— 753
Բուզես, բյուզանդական զորավար — 660 — 665
Բուխա Դիմաքսյան իշխան — 615
Բուղա Շարաբի, արաբական զորավար— 720—723, 726—728
Բուշա, արաբ զորավար— 684, 685

Գ

Գաբադ, Գաբեղյանների նախահայր — 369
Գաբադ Գաբեղյան, սեպուհ — 579
Գաբեղենից տեր— 615
Գաբինիոս (Գաբիանոս), ժողովրդական տրիբուն— 253, 282, 286, 300, 301, 306
Գագիկ Ապումրվան, Վահան Արծրունու որդի (IX դ.) — 723
Գագիկ Արծրունի, Վահան Արծրունու. որդի (VIII դ.)— 706
Գագիկ Արծրունի, Վասպուրականի թագավոր (908—943)— 53, 714
Գաղիշո Խորխոռունի— 537, 563
Գագրիկ Դիմաքսյան— 544, 546
Գագրիկյան իշխան— 615
Գալերիոս (Գայոս Գալերիոս Վալերիոս Մաքսիմիանոս), Հռոմի կայսր (293—
311)— 433, 434, 436

- Գալլիենոս Պուբլիոս, Հռոմի կայսր (260—268)— 413
 Գալլոս, Հռոմի կայսր (251—253) — 401, 404, 411
 Գայանե— 439—441
 Գայոս Կեսար, Օգոստոս կայսեր որդեգիր— 196, 201, 308—312, 317, 319, 322
 Գայոս Կեսարիոս, կոնսուլ— 320
 Գայոս Մանիլիոս, ժողովրդական տրիբուն— 279, 285
 Գայոս Տելեսիոս, կոնսուլ— 352
 Գայոս Փիզուլոս, կոնսուլ— 283
 Գայոս Փլավիոս Ֆիմբրիա, լեգատ— 253
 Գառնիկ, Գեղամի թոռ— 103, 369
 Գարագաշյան Ա.— 433
 Գարդմանա տեր— 615
 Գարեգին Ռշտունի— 457
 Գարեգին Սրվանձտյան (V դ.)— 551
 Գարջույլ Խորխոռունի (IV դ. սկիզբ) — 459
 Գարջույլ Խորխոռունի, Մանուել Մամիկոնյանի զինակից (IV դ. վերջ)— 514, 519
 Գարջույլ Խորխոռունի (V դ.)— 564, 566
 Գառնմատա (Բարդիյա), պարսից թագավոր (522 թ.) — 222
 Գդիհոն Սյունի— 569
 Գեգնեսիոս-Տիմոթեոս, պավլիկյան աղանդապետ— 556, 557, 765, 770, 771, 776
 Գեղամ (Հայկազն)— 95, 102, 103, 369, 376
 Գեեզ (ռմն) — 602
 Գեորգ վանական, բյուզանդական մատենագիր— 781
 Գեորգիոս Սինկելլոս, բյուզանդական մատենագիր— 737
 Գերմանիկոս Հուլիոս Կեսար, հռոմեական զորավար— 314, 318—320
 Գերմանոս, բյուզանդական զորավար — 661 — 666
 Գին, Գնունիների նախահայր— 369
 Գինդ Սլկունի — 471
 Գինթ, Դերջանի եպիսկոպոս— 630
 Գիսակ, Արտաշես I-ի դայակորդի — 186
 Գիսակ Դիմաքսյան — 329
 Գիտ, Գողթնի իշխան — 637
 Գլաբրիոն, կոնսուլ — 254
 Գլակ, ներքինի — 496, 497
 Գլափյուրա, Արքեղաոսի դուստր — 312

Գյուտ Վահևունի — 537, 546
Գնել Գնունի — 302, 303
Գնթունյաց տեր — 615
Գնիթ Կամինական — 462
Գնունյաց իշխան — 572
Գնունյաց տեր — 613
Գողթան տեր — 613
Գողիաթ Գեթացի (աստվածաշնչային) — 733, 754
Գումեր, Գամեր (աստվածաշնչային) — 97, 103, 114, 118
Գոնթարիս, բյուզանդական կառավարիչ — 662
Գոտարզ (Գողերձ) I, պարթևաց թագավոր (87 — 80) — 286
Գոտարզ (Գողերձ) II, պարթևաց թագավոր (38 — 51) — 322, 323, 329
Գորգոնոս, բյուզանդական զորավար — 499
Գորդիանոս III, Հռոմի կայսր (238 — 244) — 411
Գորդիոս, Միհրդատ Եվպատորի խորհրդական — 223
Գորութ, Ձորի իշխան — 462
Գրիգոր Արծրունի, Դերենի եղբայր (IX դ.) — 723, 727
Գրիգոր Բակուրյան, հայազգի բյուզանդական զորավար — 803, 811
Գրիգոր Լուսավորիչ — 387, 395, 399, 410, 422, 423, 431, 437—439, 441—450, 453, 455, 461, 469,

470, 562, 574, 602, 610, 622, 634, 729

Գրիգոր Մագիստրոս Պահլավունի — 418, 735, 736

Գրիգոր Մամիկոնյան (V դ. վերջ) — 586

Գրիգոր Մամիկոնյան, Հայոց իշխան (661—685) 691 — 694

Գրիգոր Մամիկոնյան, Սմբատ Մամիկոնյանի որդի (VIII դ.) —
702 — 705, 776

Գրիգոր Նազիանզացի, աստվածաբան — 608

Գրիգոր Ռահատյան — 729

Գրիգոր Սքանչելագործ — 786

Գրիգորիս, հայազգի բյուզանդական զորավար (VIII դ.) — 714

Գուգարաց բղեշխ — 617

Գուշար, Շարայի որդի — 371

Գուրաս, Տիգրան Մեծի եղբայր — 248, 253, 285

Գուրգեն Ապուպելճ — 724

Գուրգեն Արծրունի — 725

Գուրգեն Արծրունի, Աշոտ Արծրունու եղբայր — 723 — 727

Գևորգ Անձևացի — 726

Գևորգ Ընտրունի — 726

Դ

Դադա, ուրարտական զորավար — 62, 68

Դադանա, Իբերիայի թագուհի — 329

Դադարշիշ, Դարեհ Վշտասայանի զորավար — 154, 155

Դադե — 61

Դանիել, Ծովքի իշխան — 470

Դանիել Ասորի — 623, 624, 626

Դանիել մարգարե — 208, 210

Դավթակ Քերթող — 829

Դավիթ, Իսրայելի թագավոր — 733, 814

Դավիթ, հայ զորավար (IX դ.) — 726

Դավիթ, Մամիկոնյան տան երեց — 530

Դավիթ Անհաղթ — 130

Դավիթ Անձևացի — 726

Դավիթ Մամիկոնյան, Սմբատ Մամիկոնյանի որդի — 703, 705

Դատ, Գառնիկի որդի — 369

Դարեհ I Վշտասայան, պարսից թագավոր (522—485) — 153, 154, 160, 161, 172, 222, 488

Դարեհ III Կողովանու (Դարեհ Վերջին), պարսից թագավոր (336 — 330) — 187—190, 371, 430

Դեկոս (Դեկիոս), Հռոմի կայսր (249— 251) — 401, 404

Դեմետր, Արձան քուրմի որդի — 449, 450, 453

Դեմետրիոս I Սոտեր, Սելևկյան թագավոր (162 — 150) — 180, 183

Դեմետրիոս II Նիկատոր, Սելևկյան թագավոր (145 — 139, 129 — 125) — 225

Դեմետրիոս III, Սելևկյան թագավոր (96 — 88) — 225

Դեմոկրատես Տեմնոսացի — 165

Դեմոնաքս — 323, 329, տե՛ս նաև Գիսակ Դիմաքսյան

Դենջապուհ, պարսիկ հարկահավաք — 534, 555

Դեյովկես (Դեովկիս), մարաց թագավոր (727 — 675)— 37, 128

Դերենիկ Արծրունի, Վասպուրականի իշխանապետ (875—885) — 714

Դերոկ, Քարթլիի թագավոր — 216, 218

Դիակոնիցես, Խրիստիսի զինակից — 785, 796, 797

Դիմաքսյան իշխան — 615

Դիոդորոս Սիկիլիացի, հույն պատմագիր — 34 — 37, 174, 177, 182, 183, 209, 210

Դիոկղետիանոս (Գայոս Վալերիոս Ավրելիոս Դիոկղետիանոս), Հռոմի կայսր — (284—305) — 433, 434, 436, 439, 737

Դիոն Կասսիոս Կոկկեյանոս, հռոմեա-

կան պատմիչ — 266, 274, 275,
 284 — 286, 297, 357, 387, 393 — 395
 Դիոնիս — 299, տե՛ս նաև Պտղոմեոս XII Նեոս Դիոնիս
 Դիսիմոս, հույն քանդակագործ — 423
 Դիուծինե, Եթիունե երկրի թագավոր — 77
 Դյակոնով Բ. — 51, 68, 83, 86, 88, 148, 204
 Դյուպոն-Սոմեր Ա. — 204
 Դրասաամատ, Անգեղտան իշխան — 486—488, 492
 Դրյուփնոս, Սերգիոսի հայր — 759
 Դրոյզեն Բ. — 183
 Դուկաս, բյուզանդական իշխանավոր — 787

Ե

Եզեկիել մարգարե — 117, 118
 Եզիդ, արաբ զորավար — 701
 Եզիդ II, խալիֆ (720 — 724) — 699
 Եզնիկ (Եզնակ) Կողբացի — 602, 632, 635, 820
 Եղիա մարգարե — 605, 793
 Եղիա I Արճիշեցի, Հայոց կաթողիկոս (703 — 713)— 729, 730
 Եղիազար, Հռոմի եպիսկոպոս — 729
 Եղիանան, իսրայելական զորավար — 437
 Եղիշե — 530, 531, 557
 Եղիսե (աստվածաշնչային) — 605
 Եղփարիոս ասորի — 542, 543
 Եպիփան, վանական (IV դ. կես) — 471
 Եպիփան, Տարոնի ս. Հովհաննեսի վանահայր — 610
 Եպիփան Կիպրացի, բյուզանդական պատմիչ — 774
 Եսայի մարգարե — 830
 Եվմենես Կարդիացի, Ալեքսանդր Մակեդոնացու քարտուղար — 178, 179, 182, 183
 Եվմենես II Սոտեր, Պերգամոնի թագավոր (197 — 160) — 193, 194
 Եվսեբեոս, եպիսկոպոս (IV դ.) — 447
 Եվսեբեոս, Կապադովկիայի եպիսկոպոս — 470
 Եվսեբեոս Կեսարացի, հույն մատենագիր — 208, 453, 454
 Եվստրատիոս վկա — 786

Եվտադիոս, եպիսկոպոս (IV դ.) — 447
Եվրիլոքոս Լուսիացի — 171
Եվրիպիդես, հույն թատերագիր — 271, 273, 812
Երաստ, Արամայիսի թոռ — 102
Երատոսթենես Կիրենացի, հույն աշխարհագրագետ — 197, 201
Երեմիա, Աղվանից եպիսկոպոս — 631
Երեմիա մարգարե — 116, 117, 128, 607
Երեմյան Ս. — 82, 105, 367, 377, 379, 386, 405
Երմանթունի (Երվանդունի) իշխան — 615, 616
Երվագ, քրմապետ, Երվանդ Վերջինի եղբայր — 188, 190, 428—430
Երվանդ Արշակունի, տե՛ս Երվանդ IV Վերջին
Երվանդ I Սակավակյաց, Հայոց թագավոր (580 — 560) — 128, 130, 148
Երվանդ II, Հայաստանի սատրապ (404 — 360) — 172, 173, 177
Երվանդ III, Հայոց թագավոր (331 — 300) — 182, 183
Երվանդ IV Վերջին, Հայոց թագավոր (220—201) — 184 — 190, 211, 212, 216, 217, 222, 427—430
Եքսեդարես, Հայոց թագավոր — 387, 393, տե՛ս նաև Աշխադար
Եփրեմ, վանական (IV դ. կես) — 471

Զ

Զարավանդ և Հեր գավառի իշխան — 445
Զարբինոս, Կորդվաց թագավոր — 231, 244, 245

- Զարեհ, Արտաշես I-ի հայր— 205, 207
- Զարեհ, Արտաշես I-ի որդի— 210, 211, 218, 430
- Զարեհ, Մովսիսի թագավոր— 183, 193, 194, 200, 222, 223
- Զարեհ, Մեծ Մովսիսի իշխան — 462
- Զարեհ, Պերոզ թագավորի որդի — 586, 587
- Զարեհ, Տիգրան Մեծի որդի — 263
- Զարեհավանյան իշխան — 615
- Զարեհ, Արտաշես I-ի որդի — 205, 218, տե՛ս նաև Զարեհ
- Զարիադրիս — 196, 221, տե՛ս նաև Մովսիս Զարեհ թագավոր
- Զարմանդուխտ, Հայոց թագուհի — 514, 516,
- Զարմիհր Հազարավուխտ, պարսիկ զորավար — 561, 575 — 577, 580, 581, 588
- Զարմիհր Վարաց-Գուրդաքյան — 729
- Զաքարիա, Գեզնեսիոս-Տիմոթեոսի որդի — 757
- Զաքարիա, եպիսկոպոս — 729
- Զաքարիաս մարգարե — 607
- Զենոբ Գլակ — 448, 453, 609
- Զենոբիա, Հայոց թագուհի — 328, 330
- Զենոն, բյուզանդական կայսր (474 — 475, 476—491) — 650, 657
- Զենոն-Արտաշես, Հայոց թագավոր — 314, 317, 319, 328, տե՛ս նաև Արտաշես III
- Զեյտա (Միտտաս), հայազգի բյուզանդական զորավար — 639, 647, 658 — 661
- Զիզի, քաղաքապետ — 27
- Զիկ, պարսիկ զորավար — 492, 522
- Զոսիմա, Տիգրան Մեծի կին — 268
- Զոսիմոս, Սերգիոսի աշակերտ— 768, 769
- Զոնարաս, բյուզանդական տարեգիր (XII դ.) — 274
- Զորաբարեղ (աստվածաշնչային) — 605
- Զորակ Կամսարական (VI դ.)— 831, 833, 839
- Զրադաշտ — 488
- Զրվանդուխտ, Հայոց թագուհի— 522

Է

- Էգրոս — 111—113
- Էդիպ, Թեբեի արքա— 812
- Էլչիբեկյան Ժ. — 220

Էմին Մ. — 613

Էնգելս Ֆ.— 420

Էնեաս, Հռոմեական պետության առասպելական հիմնադիր— 274

Էնեաս Ստյոմփալացի — 171

Էպաֆրոդիտոս, Պոդոս առաքյալի աշակերտ — 758, 765, 776

Էսոն, Յասոնի հայր — 109

Էվկլիդես, հույն մաթեմատիկոս — 735

Էտեոկլես, Էդիպի որդի — 812

Էրաստո, Հայոց թագուհի (8—5, 2 — 1, 6—11) — 308, 310, 317—319

Էքիոնոս, Պենթևսի հայր— 273

Էքսաթրոս (Պոմաքսաթրոս), պարթև գորավար — 271, 273

Ը

Ընծայեցի իշխան— 615

Թ

Թադեոս առաքյալ — 431

Թաթուլ Դիմաքսյան — 546

Թաթուլ Վանանդացի — 549

Թակլադ — 97, տե՛ս նաև Թորգոմ

Թարգամոս — 110 — 112, 114, տե՛ս նաև Թորգոմ

Թարշ — 110, տե՛ս նաև Թիրաս

Թեկլա, Թեոդորայի դուստր — 780, 781

Թեմիստոկլես, աթենական գորավար — 288, 292

Թեոդոս (Թեոդոսիոս) I Մեծ, բյուզանդական կայսր (379—395) — 498, 499, 501, 657

Թեոդոս (Թեոդոսիոս) II Փոքր, բյուզանդական կայսր (408—450) —

386, 527, 532, 542, 555, 556, 630, 635, 649, 656

Թեոդոտաս, Սերգիոսի աշակերտ — 767, 768

Թեոդոտոս Մելիսսենոս, բյուզանդական գորավար — 788

Թեոդորա Մամիկոնյան, հայազգի բյուզանդական կայսրուհի (842— 856) — 780, 781, 789, 797

Թեոդորոս, Ամորիոնի նահատակ — 780

Թեոդորոս Գեգնեսիոս—Տիմոթեոսի եղբայր — 756

Թեոդորոս, Օոփքի սատրապ — 652

Թեոդորոս Դաֆնոպատես, բյուզանդական պատմիչ — 787

Թեոդորոս Ռշտունի, Հայոց իշխան (639—654) — 684, 686—690, 692, 693, 696

Թեոդորոս Վահևունի — 684

Թեոդորոս Վստամ-Հարևանյան — 729

Թեոկրիտոս հռոմեական գորավար — 392

Թեոփանես Խոստովանոդ, բյուզանդական պատմիչ — 737 — 740

Թեոփանես Միտիլենացի, հույն աշխարհագիր — 196, 198, 200, 201, 254

Թեոփանեսի Շարունակող — 777, 779, 781, 786, 787

Թեոփիլոս, Ամորիոնի նահատակ — 780

Թեոփիլոս, բյուզանդական կայսր (829—842) — 742, 743, 763, 777—781, 787, 797

Թիզլաթայալասար (Թուքուլթիապալ-Էշարրա) I, ասուրական թագավոր (1115—1077) — 16, 23, 24

Թիրաս — 97, 103, 114

Թոնոս Կոնկողեոս — 127

Թովմա, Երրորդ Հայքի բյուզանդական կառավարիչ — 646

Թովմա, Նեոկեսարիայի մետրոպոլիտ — 768

Թովմա Արծրունի, պատմագիր — 714, 715, 720

Թովմա Գազիրացի, գորավար (IX դ.) — 785

Թորգոմ — 94, 97, 103, 105, 111, 114, 117

Թրդատ — 408, 410, տե՛ս նաև Տրդատ III Մեծ

Թութխալիաս III, իսթական թագավոր (1400 — 1380) — 7, 9

Թուկիդիդես, հռոմեական գորավար — 389

Ժ

Ժիրաք, արաբ, գորավար — 721

Ժուզե Պ. Կ.— 694

Ի

Իբն ալ-Ասիր, արաբ պատմիչ— 683, 684

Իգնատիոս, Կ, Պոլսի պատրիարք (IX դ.)— 798

Իգնատիոս Սարկավագ, բյուզանդական պատմագիր— 740, 741, 781

Դլլոս, 484 թ. ապստամբության ղեկավար— 650, 657

Իլու-Խիթե, Շուբրիա երկրի թագավոր

— 22, տե՛ս նաև Անխիթե Իյադ, արաբ զորավար, 683 Ինստեոս Կապիստոն,

պրեֆեկտ— 333 Ինուշ-շիլա, ուրարտական պաշտոնյա

— 92, 93

Ինուշպուա Մինոսյորդի, ուրարտական գահաժառանգ— 40, 42

Իշ[.]լուբուրա, Ուբուբդաալիս երկրի թագավոր— 60

Իշալիլե Բատտորդի— 87

Իշպոփեն, Ուրարտուի թագավոր (825 —810)— 37, 40, 42—46

Իշտարդուրի— 31, տե՛ս նաև Սար-դուրե II

Իոկաստե, էդիպի մայր— 812

Իոսապե, Մար Արտավազդի դուստր

— 298

865.

քսառակ— 632, տե՛ս նաև Մահակ

Պարթև Իսրայել, եպիսկոպոս— 729 Իրանցու, Մաննա երկրի թագավոր—

27 Իրենե, բյուզանդական կայսրուհի

(780 — 802)— 763, 777

Լալլի, Մեջիդու երկրի թագավոր— 23

Լաասուրի, Նիրդուն երկրի թագավոր — 21

Լեկան — 111 — 113

Լեոնտի Մրովելի (Ռուխեցի), վրաց պատմիչ— 109, 110, 211, 217, 410

Լեոնտիոս, 484 թ. ապստամբության ղեկավար— 650, 657

Լեոնտիոս, Աթանասիոսի փեսա—՝ 664, 665

Լիկիանես, կոմս— 399, 432

Լիկինիոս Մուկիանոս, հռոմեական զորավար— 364

Լիսիցյան Ս___360

Լիվիա Դրուզիլլա, Օգոստոս կայսեր կին— 311

Լիվիոս, տե՛ս Տիտոս Լիվիոս

Լուծիարի, Սարգուրե I-ի հայր— 39, 40
 Լուկիոս Կեսար, կոնսուլ— 283
 Լուկիոս Սեմպրոնիոս Ատրատինոս, հռոմեական զորավար— 295
 Լուկիոս Սկրիբոնիոս Լիբոն, կոնսուլ — 315, 318
 Լուկիոս Վիտելլիոս, հռոմեական զորավար— 321, 322
 Լուկիոս Փաննիոս, հռոմեական զորավար— 279
 Լուկուլլոս, հռոմեական զորավար— 203, 221, 227, 229—241, 243— 254, 256—260, 262—267, 275— 278, 284, 285, 306, 332, 343, 345
 Լինաց թագավոր— 544
 866
 Լևոն, նիկեիոր Փոկասի որդի— 798\$
 Լևոն Արցիբոս, բյուզանդական իշխանավոր— 797
 Լևոն Սոնտանացի, աղանդավոր— 766[՝]
 Լևոն III Իսավրացի, բյուզանդական կայսր (717 — 741)— 756
 Լևոն IV Իսազար, բյուզանդական կայ-սրբ (775 — 780)— 740, 741
 Լևոն V հայկազն, բյուզանդական կայ— սրբ (813 — 820)— 737, 742, 767:, 777, 781, 787
 Լևոն VI, բյուզանդական կայսր (886— 912)— 751,769, 774,-775, 785յս 787
 Խաղ, եպիսկոպոս— 471, 473 Խաթթուիփ, Ուռախինաշի թագավոր—[~]
 18 Խաթթուաիլիս III, իերթական թագավոր (1275 — 1250)— 7 Խալաթյանց P.— 683
 Խալաթյանց Գր.— 841 Խալդիբուրա— 92, 93 Խախա, հուշա-ալիս երկրի թագա՛վոր— 75 Խանարանցես, հայ իշխանավոր— 662*
 — 664 Խաչատրյան Վ.— 6 Խաչյան Առավեղյան— 684 Խեյրիստփոս, Բյուրի զորավար—
 166—170 Խիլարուադա, Մելեոիայի թագավոր —
 59, 67, 70, 71 Խոռ (Հայկազն)— 101, 369, 375 Խոսրով, պարթևաց թագավոր (110 — 129)— 393, 394 Խոսրով Գաբեղյան— 546 Խոսրով I, Հայոց թագավոր (198— 216)— 394 — 397, 399—405, 410* Խոսրով II Մեծ, Հայոց թագավոր (279—287)— 405, 410, 438,, 455, 621
 «Խոսրով III Կոտակ, Հայոց թագավոր (330 — 338) 455 — 462, 618 Խոսրով IV, Հայոց թագավոր (385 — 389, 417—418)— 522, 523, 525, 526, 528 Խոսրով I Անուշիրվան (Խոսրով Ա— նուշ Ըովան) , պարսից թագավոր (531 — 579)— 661, 666—670, 672, 673, 675
 ^Խոսրով II Փարվեի, պարսից թագավոր (591—628)— 678, 682, 683, 686, 801, 802
 Խոսրովիդուխտ, Տրդատ III-ի քույր — 403, 436, 441, 442
 Խորավարան, պարսիկ զորավար— 837 Խորեն Խորխոսանի— 546, 549, 551

Խրիստիփր (Խրիստիսերիս, hirpunjabr-պոս, Խրիստիերայ) , պավլիկյան
առաջնորդ— 769, 778, 782— 786, 790, 793 — 799, 801
Խրյոսանտոս, Կյուրոս Մեծի զորավար— 133, 134
Խուկաննաս, Հայասայի թագավոր— 9
Խոլրո, Գարդմանի իշխան— 638
Խոլրո Արշամունի— 578
Խոլրո Սրվանձտյանց— 547
Օալայա, քաղաքապետ— 27 Օավդեից իշխան— 445 Օիպա — 93 Էյփաց
իշխան— 454 Սոփաց տեր (շահապ)— 613
Կադմա, Թերեի արքա— 273
Կադմոս, Հայկի թոռ— 97—100, 371, 376
Կալիգոլլա, Հ ռոմ ի կայսր (37—41) — 329
Կալլիմաքոս, Գուրասի կառավարչա
կից 248 *Կալլիմաքոս Պասոսիացի, Բյուրի զորավար— 170, 171 *Կալլինիկե,
Պոդոս և Հովհաննես Սա-
մոսատցիների մայր— 750, 752, 756, 770, 806
Կալլիսթենես Օլինթացի, հույն պատմագիր— 202
Կալլիստոս, Կողոնիայի դուքս— 779, 780
Կալլիստոս, պավլիկյան— 782, 785
Կակի, Խուբուլքիայի թագավոր— 22
Կամբիս, կյուրոս Մեծի հայր— 148
Կամսարական իշխան— 613
Կանակարիս, Սերգիոսի աշակերտ — 768
Կանայան Ս.— 396
Կանտուծիլի, իսթական զորավար— 7
Կանոս Արշակունիան, Քարթլիի թագավոր— 211, 216
Կապուրե, Իյանե երկրի թագավոր — 79
Կասսանդրոս, Մակեդոնիայի կառավարիչ— 178, 182
Կասրմ, արաբ կառավարիչ— 698
Կասայեից տեր— 613
Կասպերիոս, ցենտուրիոն— 324, 325, 340
Կասսիոս (Գալոս Կասսիոս Լոնգինոս), հռոմեական զորավար— 301, 306
Կավադ (Կավատ) I, պարսից թագավոր (488—496, 498—531) — 651, 652, 656, 667
Կավկաս (Կավկասան) — 111—113
Կարացյոցյան Լ___5, 39
Կարաննի (Կարաննիս) , Հայասայի թագավոր— 8, 9
Կարբեսա, պավլիկյան առաջնորդ— 768, 779, 780, 782, 786, 788 — 790, 798, 801

Կարեն, պարսիկ գորավար— 492

Կարեն Սառաւունի— 546

Կարոն— 798—801, տե՛ս նաև Կարբեաս

Կեդրենու, բյուզանդական ժամանակագիր— 797

Կելիոս Պոլլիոն, պրեֆեկտ— 324, 325

867

Կեպիոնոս Գնեսո Սերվիլիոս, հռոմեական գորավար— 241, 252

Կեսար (Գայոս Հուլիոս Կեսար), հռոմեական պետական գործիչ, գորավար— 291, 292, 298, 301, 303, 306

Կեսար— 222, տե՛ս նաև Օգոստոս

Կեսարիոն (Պտղոմեոս), Կլեոպատրայի և Հուլիոս Կեսարի որդի— 291, 296, 298

Կիաքսա՝, մարաց թագավոր (625 — 584)— 105, 130, 132, 133, 138, 139, 146—148

Կիրակոս, եպիսկոպոս— 447

Կլավդիա Պուլլարա, Լուկուլլոսի կին— 250

Կլավդիոս I Դրոս, Հռոմի կայսր (41 — 54)— 322, 329, 365

Կլավդիոս II, Հռոմի կայսր (268 — 270)— 402, 405

Կլաւդիոս Պտղոմեոս, աշխարհագիր — 378

Կլեոպատրա, Տիգրան Մեծի կին— 223, 234, 263, 266, 305

Կլեոպատրա (Կլեոպատրա—Սելենե), Պտղոմեոս VIII-ի դուստր, Սելևկյան թագուհի— 227—229, 250, 257, 262, 306, տե՛ս նաև Պրոսոպիան Կլեոպատրա
Կլեոպատրա VII Թեա, Եգիպտոսի թագուհի (51—30)— 286—288, 291, 292, 296—298, 304, 305, 318

Կլեոպատրա (Կլեոպատու*ա-1)ելն&ե),

Մարկոս Անտոնիոսի դուստր— 297, 298

Կյունտոս (Քվինտիլիոս), Հռոմի կայսր (270 թ.)— 403, 405

Կյուրեղ Ալեքսանդրիացի, եկեղեցական գործիչ— 601

Կյուրեղ Երոսաղեմացի, բյուզանդական պատմիչ— 774, 775

Կյուրոս II Մեծ, պարսից թագավոր

868

(550 — 529)— 131 — 150, 152՝, 153

Կյուրոս Կրտսեր, Դարեհ II-ի որդի— 172

Կյուրսիլոս Փարսալացի, Ալեքսանդր՝ Մակեդոնացու գորավար— 107— 109

Կոմմոդոս Անտոնինոս, Հռոմի կայսր՝ (180 — 192)— 391, 620, 621

Կոմս Մամիկոնյան— 512

Կոպրյաց մարզպան— 564

Կոռնակ, Հայոց ավանդական թագավոր— 128

Կոննուփիկիոս, կոնսուլ— 294

Կոսարո, Հագոց թագավոր— 406---

408, 410, տե՛ս նաև Խոսրով Մ Մեծ

Կոստանդիանոս, բյուզանդական իշխանավոր— 665

Կոստանդիանոս Մեծ (Կոստանդին I Մեծ), Հռոմի կայսր (306—337)՝ — 393, 465, 635, 668

Կոստանդին, Ամորիոնի նահատակ — 780

Կոստանդին, Վասիլ I-ի որդի» հա՛ւ՛ սերակից (867 — 868)— 751, 769, 774, 775

Կոստանդին Աստիոքցի, հույն աշխարհագիր— 378

Կոստանդին V Կոպրոնիմոս, բյուզանդական կայսր (741—775)— 704, 738—741

Կոստանդին VII Օիրանածին, բյուզանդական կայսր (913—959) — 435, 781, 786, 787

Կոստանդին-Սիլվանոս, պավլիկյան՝
աղանդապետ— 752 — 755, 757՛, 764, 765, 770, 771, 775

Կոստանդիոս (Կոստանցիոս I), բյու՛զանդական կայսր (337—361) — 479, 480

Կոստանյանց Կ._ 418, 736

Կոստաս, Կոստանցիոս I-ի եղբայր.
կայսերակից (337—350)— 480

Կոստաս (Կոստանդին II), բյուզանդական կայսր (641—668) — 687—690, 693, 752, 754, 775

Կոտիս, Թրակիայի թագավոր (մ. թ. I դ.)— 329

Կոտիս, Փոքր Հայքի (38 — 54) և Մեծ Հայքի (40—43) թագավոր— 323

Կորբուլոն Գնեոս Գոմիտիոս, լեզատ — 331—337, 339—341, 344—352, 355—357, 364, 366

Կորդվաց իշխան— 445

Կորյուն, մատենագիր— 624, 632, 635, 636

Կորնելիոս Ֆլակկոս, լեզատ— 333

Կվադրատոս Գալոս Ումմիդիոս, լեզատ— 325, 326, 332, 335, 337

Կվաքսարես, մարաց թագավոր— 128

Կվինտոս Գելփոս (ոմն)— 295

Կաեսիաս, հույն պատմագիր— 35, 36

Կրասսոս Մարկոս Լիկինիոս, հռոմեական զորավար— 203, 269—273, 288, 292, 297, 301, 306, 316

Կրիկորակես, հայ իշխանավոր— 758

Կրկյաշարյան Ս.— 35, 108, 158, 162, 192, 227, 256, 275, 360, 362 — 364

Կրման, տե՛ս Վռամ IV

Կրոնիդես, վանական— 610

Կուրբիկոս (ուն) — 753

Կուրբիկոս, պավլիկյան աղանդապետ — 782

Կուլակովսկի 3 ու. — 479

Կուլեոն, պավլիկյան աղանդապետ —

803, 809, 810 Կոստինոս, պավլիկյան — 809, 810 Կուրտիկիոս, հայ իշխանավոր —

791,

792

Հաբեթ (աստվածաշնչային) — 97, 103,

105, 110, 117, 118 Հաբ ել, երեց — 623, 624, 626

Հաբիբ իբն Մասլամա, արաբ զորավար — 694, 695 Հադկերտ I, պարսից թագավոր (399

— 421) — 526 — 528, 634 Հադկերտ II, պարսից թագավոր (439 — 457) — 531, 532,

555, 557, 558, 633 — 635 Հադկերտ III, պարսից թագավոր

(632 — 651) — 686, 693 Հակոբ, Հակոբիկյան դավանանքի հիմնադիր — 807 Հակոբ

առաքյալ — 749, 761 Հակոբյան Վ. — 593 Համագասպ, Միմեոնի եղբորորդի,

Հայոց իշխան (VI դ.) — 658 Համադասպ Արծրունի, 774 — 776 թթ.

ապստամբության մասնակից, Գագիկ Արծրունու որդի — 710, 711 Համադասպ

Արծրունի, Վահան Արծրունու որդի (VIII դ.) — 706 Համադասպ Մամիկոնյան,

ՍաՀակ

Պարթևի փեսա — 526 Համառոսպյան, Համագասպ Մամիկ

կոնյանի որդի — 549, 637 Համադասպունի Արտաշեսյան, Իրե-

րիայի թագուհի - 328 Համբաժյան իշխան — 615 Համդո, արաբ ամիրա — 724, 726

Հայկ — 94, 96 — 101, 103, 105, 110, 114, 117, 119, 129, 153, 370 — 372, 376, 429, 666

Հայկադն, Գուլչարի որդի — 371 *, այր, Մարգպետունի նախարարական

տոհմի նահապետ — 370 Հայր Մարդպետ (IV դ.) — 470, 509 Հաննիբայ ընթերցող,

Կարթագենի զորավար (247 — 182) — 196, 200, 203, 204, 248 Հաշտենից իշխան —

452 Հաոս — III — 114, տե՛ս նաև Հայկ Հուսպետոսթե — 96, տե՛ս նաև Հաբեթ Հասան,

արաբ զորավար — 707 Հասան, հայ սեպուհ (IX դ.) — 721

869

Հասան Անձեացի — 726

Հավնունի իշխան — 615

Հարմա (Հայկազն) — 95, 102, 103

Հարմոնիա, Թերեր արքա Կադմոսի

կին 273 Հարությունյան Բ. — 619 Հարությունյան Ն. — 49, 54, 67 — 69,

81 Հեթում, արաբական զորավար — 726 Հեշմ (Հիշամ, Շամ), իսլամ (724 —

743) 699, 700, 702 Հերակլ (Հերակլիոս) բյուզանդական կայսր (610 — 641) — 752,
754, 756, 775 Հեսու (աստվածաշնչային)— 605 Հերթ, արար հարկահավաք— 699
Հերոդոտոս, հույն պատմիչ— 148,
157, 158, 161, 198, 420 Հերոս— 111 — 113
Հերովդես I Մեծ, Հրեաստանի թագավոր (37—4) 301—304, 307, 312, 335, 341
Հերովդես II Ացրիպպա Կրտսեր, Քաղ-կիդիկեի թագավոր (53 — 100) — 331, 335
Հեուե (աստվածաշնչային)— 605 Հցատվշնասպ, պարսիկ իշխանավոր —
557 Հիերոնիմոս, եկեղեցական գործիչ—
208—210 Հիպոկրատես, հույն բժիշկ— 819 ՀրայսլարքՈԱ, հույն աստղաբաշխ—
197 Հիպպոլիտոս, հռոմեական պատմիչ—
621 Հիսե Ընտրունի— 726 Հիսուս Քրիստոս— 438, 453, 474, 521, 538, 540, 541, 561,
562, 569, 592, 595, 604, 605, 629,
631, 633, 673 — 675, 701, 704, 712, 727, 730, 731, 735, 736,
T 746, 748, 753, 757—759, 761,
763 — 767, 770, 772 — 774, 776, 778, 783, 844, 847, 848 870
Հմայակ Դիմաքսյան (V դ.)— 546, 551
Հմայակ Մամիկոնյան (V դ.)— 553, 557, 558, 633, 635, 637
Հմայակ Մամիկոնյան (VIII դ՛) — 707
Հյուդարնես (վիդարնա), Դարեհ Վրշտաս պյան ի զինակից— 172, 221, 222
Հյուրկանոս II, Հրեաստանի քահանա յա պետ և թագավոր (63—40) — 300—303,
306, 495
Հնձացյան Ա.— 843
Հոր (աստվածաշնչային)— 568
Հ,որ, Անտիոքի պատրիարք— 781, 785
Հոհան, եպիսկոպոս— 610, 611
Հոնան Անձեացի, սեպուհ— 568
Հովակիմ, Գարդմանի եպիսկոպոս — 729
Հովհանոս, բյուզանդական կայսր (363,364)— 481, 485, 498
Հովնա և Աստվածաբան— 782
Հովհան Եկեղյացի, Մեսրոպ Մաշտոցի աշակերտ— 628
Հովհան Եփեսացի, ասորի պատմիչ — 671
Հովհան Մամիկոնյան, մատենագիր— 448, 609, 610, 682, 685
Հովհան Մայճադումեցի, հայ եկեղեցական գործիչ— 729
Հովհաննես— 801, տե՛ս նաև Մուսուր (Ամբրոն)
Հովհաննես, եպիսկոպոս— 447 Հովհաննես, Կապադակի եպիսկոպոս —
729 Հովհաննես, հայազգի բյուզանդական

պրեֆեկտ— 643 Հովհաննես, Հուդա Մակարեի եղբորորդի— 299 Հովհաննես (Հովհան Ոսկերեբան) — 623

Հովհաննես Աորատոս, Մերգիոսի ա՛ջակերտ— 768 Հովհաննես (Հովհան) ավետարանիչ —

730, 734, 749 Հովհաննես Արշակունի, հայ գորավար— 660 Հովհաննես I Չմշկիկ, հայազգի բյուզանդական կայսր (969—975) — 807, 811 Հովհաննես (Հովհան) I Մանուկու&ի, Հայոց կաթողիկոս (478 — 490) — 567, 569, 570, 843 Հովհաննես II Գաբեղյան, Հայոց կաթողիկոս (557—574)— 671, 677 Հովհաննես (Հովհան) III Օձնեցի, Հայոց կաթողիկոս (717 — 723), մատենագիր— 730, 734, 735 Հովհաննես V Դրսախանակերտցի, Հայոց կաթողիկոս (898 — 929), պատմիչ— 775, 797

Հովհաննես Զոնսուհաս, բյուզանդական մատենագիր— 410, 411 Հովհաննես Իմաստասեր, հայ մատենագիր, փիլիսոփա— 695 Հովհաննես Մկրտիչ— 517 Հովհաննես Սամոսատցի, Կալիսիկեի որդի— 750, 752, 756, 770, 806 Հովհաննիսյան Պ.— 5, 115, 203 Հովնաթան Բաբունի— 117 Հովսեպոս Փլավիոս (Հովսեպոս Եբրայեցի, Հովսեփի բեն Մատա-ֆիա)— 226, 227, 286, 287, 300, 306, 312—314, 358 Հովսեփ Գենեսիոս, բյուզանդական պատմիչ— 781, 785 Հովսեփ-Էպաֆրոդիտոս (Աֆրոնիտոս) , պավլիկյան աղանդապետ— 758, 759, 765, 767, 770, 771, 776 Հովսեփ Պաղնացի, Մեսրոպ Մաշտոցի աշակերտ 628, 632, 635 Հովսեփ (Յուսուփ իբն Ապուսեթ), արաբ գորավար— 715, 718, 720 Հովսեփ I վայոցձորցի, Հայոց կաթողիկոս (440—452)— 535, 547, 556 Հովսեփյանց Գ.— 362 Հոադամիդդ (Ռադամիստ) , Հայաստանի թագավոր (51—54)— 323, 327, 329, 331, 332, 335 Հոիփսիմե— 439—441 Հոռոցունե, Արտաքսեր քսես Մնեմոնի դուստր— 172 Հոռոմիթր Գնթունի— 362, 363 Հափանոս, գեղագիր— 628 Հրահատ Կամսարական, Արշավիր Կամսարականի որդի (V դ.) — 565, 567 — 569, 573, 574, 577, 837, 841 Հրահատ Կամսարական, Գագավոնի որդի— 526 Հրահատ Մամիկոնյան, Մուշեղ Մամիկոնյան ի հայր (VIII դ.)— 707 Հրահատ վահևունի— 726 Հրահատ III, պարթևաց թագավոր (70 — 57) 252, 263, 268, 284 — 286 Հրահատ IV, պարթևաց թագավոր (382)~ 272, 273, 287—289, 291, 297, 298, 314, 316, 318, 320, 328 Հրահատ V (Հրահատակ) , պարթևաց թագավոր (մ. թ. ա. 2— մ. թ. 4)— 309, 318 Հրանույշ, հայ իշխանուհի— 723 Հրայյա, հայոց ավանդական թագավոր— 128 Հուդա (աստվածաշնչային)— 563, 602, 603, 749, 780 Հուդա Մակարե— 299, 461, 605 Հուլիանոս, բյուզանդական կայսր (361—363)— 479, 480, 485 Հուսիկ I, Հայոց կաթողիկոս (341 —

347)— 461, 469, 470 Հուստինիանոս I, բյուզանդական կայսր ը (527—565)— 129,
639— 641, 643, 647, 648, 650 — 658,
871

661, 662, 663, 666

•ձոստինիանոս II, բյուզանդական

կայսր (685 — 695, 705 — 711) — 756, 776

Հոստինոս, Գերմանոսի որդի— 662 — 665

ձւսափնւա. մատենագիր— 219, 220, 223, 224, 226, 262

Հոստինոս, պատրիկ— 675

Հսասէինոս II (Հոստինիանոս) , բյուզանդական կայսր (565—578) — 669, 670

Հոստոս, Կոստանդին-Միլվանոսի որդի— 754 — 756

Ջեռես Գնթունի — 369

Տյունական իշխան— 615

Տվիկ Արծրունի, իշխանուհի— 558, 588

Ղազար Փարպեցի — -4, 523, 524, 528,

589, 622, 841

Ղափանցյան Գ ___43, 47, 69, 72, 82

Ղուլ (ոմն)— 300

Ղնոնդ Մրց (V դ.) — 540, 547, 556

Ղլանդ վարդապետ, պատմագիր —

685—687, 690, 691, 693, 696,

698—702, 705, 706, 714 ՂԱնոնէա (Անոնէս), Մէսրոպ Մաշ

տոցի աշակերտ— 630, 632

Ճիհովր-վշնասպ, տե՛ս Մուրեն մարգպան

Մազա դատես (Բազադատես, Բազա քատ), հայ կուսակալ— 256, 262

Մադաթիա (Մատաթիա) Մակաբէ— 461, 605

Մաեժան, վրաց գորավար— 408, 409

Մաման, Արտաշես I-ի որդի, քրմա

պետ— 430, 620 Մալխասյանց Ստ.— 94, 211, 375,

386, 431, 613, 667, 669, 670

S72

Մակարիոս, բյուզանդական եկեղեցական գործիչ— 742, 743 Մակրինոս, Հոմի

կայսր (217 —118)

— 392, 395

Մանւեղ (Մունամեղ, Մունամեղ), Արարական պետության հիմնադիր (571—632)— 682, 727, 801

Մառմեռ (Մահմեղ) , արար գորավար (VIII դ. վերջ) — 707, 708

Մահմեռ (Մուսամեղ իրն Մրվան), Ար մին ի ա յի ոստիկան (639—701)
— 694, 696, 702

Մանմեա (Մունամեղ իրն Օքրա) , ա-

րար գորավար— 698 Մաքաւմատ Ղանք արյան— 729 Մանքր-Տան իշխան— 447

Մաղխազ Խոռխոռունի— 369, 375 Մամրերաց իշխան— 615 Մամիկունեից տեր—
613 Մաման, իսլիֆ (813—833)— 785-Մանանդյան Հ.— 132, 148, 183, 219, 226, 264,
266, 306, 311, 341, 359—362, 395, 411, 412, 435 Մանասպ Խորխոտունի— 462

Մանավազ, Կողրացոց իշխան— 462 Մանավազ (Հայկազն)— 101

Մանդակունի իշխան—615

Մանդանա, Կյուրոս Մեծի մայր —

148 Մանե, Մանուեայ (տոհմանուն)— 361 ՄանեՏ Ապանունի— 537 Մանես

(աստվածաշնչային) — 732 Մանի, մանիքեական աղանդի հիմնադիր— 742, 747,

750, 752, 753, 758, 767, 770, 772, 781, 797, 806, 823, 828, 829 Մանիլիոս Մալթինոս,

լեզատ— 224 Մանիոս Ակզիլիոս, լեզատ— 224 Մանուել հագրատունի — 679

Մանուել Մամիկոնյան— 512—520,,

522 Մառ Ն.— 73, 376 Մավրոգորդատո Ջ.— 801

Մատե (ոմն)— 360—362 Մար Արաս Կատինա (Մար Աբաս, Մարա բա Մ

ծուրնացի)— 95—98, 100, 103 — 105, 125, 129, 153 ՄաԴ Արտավազդ— 222, 223,

298, 319 Մարացյան (Մուրացյան) տեր— 370,

615 Մարիամ Աստվածածին— 745, 748,

757, 759, 762, 771, 772, 774 Մարիաւ, Հայասայի թագավոր— 9 Մարկելլոս,

բյուզանդական գորավար

_ 663—666 Մարկիանոս, բյուզանդական կայսր (450—457)— 542, 556, 832, 840

Մար կիսա ի՛նֆ, հռոմեական գորավար— 280, 285 Մարկոս Լեյլիոս,

հռոմեական պետական գործիչ— 297 Մարկոս Յունիոս, Կապադովկիայի

կառավարիչ— 388 Մարկոս Մերվիլիոս, կոնսուլ— 320 Մարկոս վիսյանիոս

Ազրիպպա, հռոմեական գորավար— 312 Մարկվարտ 3.— 156, 183, 634 Մարսիոս

վերոս, հռոմեական գորավար— 389, 390, 394 Մարտիրոսյան Վ,— 110 Մաքարեա,

Միիր դա տ Եվպատորի որա դի, Բոսփորի վախարքա— 235, 257 Մաքսիմիանոս,

Հռոմի կայսր (286—

305, 307—310)— 434, 480 Մաքսիմիանոս Դայա, Հռոմի կայսր

(305—313)— 454 Մեդեա— 199

Մեդիոս Լարիսացի, Ալեքսանդր Մակեդոնացու գորավար— 107—109 Մեփք-

Բախշյան Սո.— 705

Մեփքիշվիլի Գ----57, 70

Մելքոնյան Է----671

Մեհանդակ Ռշտունի— 457, 470 Մեննունի իշխան— 615

Մենհուման (Միթորբարգան, Միթորբարգան), հայ գորավար— 236, 251, 257, 258,

263 Մեմնու Հերակ|եացի, վաքրասիական պատմիչ— 251, 252, 263, 264, 266

Մենեկրատես, Վերոնի ուսուցիչ— 352 Մեննեսա (ոմն)— 360, 361 Մենն,

մակեդոնական գորավար— 197 Մեստակես, քրմապետ— 452 Մեսրոպ Մաշտոց

(Մաշթոց) — 94, 115, 530, 608, 622—628, 630, 635—637, 843 Մետատտի, Զիկերտու

երկրի թագավոր— 27, 30, 33 Մետեղ (ոմն)— 300

Մետրոդորոս Սկիպսիացի (Հոմեատ-յաց), հույն հռետոր— 233, 234, 251

Մետրոփանես, հռոմեական դեսպան—

279, 285 Մերոդ— 96, տե՛ս նաև Գումեր Մերուծան (Մեհրուծան) Արծրունի— 476,

477, 479, 498, 500, 501, 503, 515—519 Միանդակ, Մ անդակունիների նախա՛հայր—

373 Միթրենես, Էիդիայի պարսիկ կառավարիչ— 178, 182 Միթրիդատ (Միհրդատ)

Իրերացի, Հայաստանի թագավոր (35—37, 47—51)— 320—326, 328 — 330

Միթրոդուզանես (Մեհրուծան), Ծովքի թագավոր (մ. թ. ա. II դ.)—180, 183

Միորան, Գուգարքի բղեշխ— 459 Միորան, պարսիկ գորավար (V դ.) —

571, 573, 574, 577, 589 Միորան ՄինրԱանդակ, պարսիկ գորավար (VI դ.) — 668

Միորդատ, Ատրպատականի թագավոր? Տիգրան Մեծի դստեր ամուսին— 252

873

Մինրդատ, Միհրդատ Եվպատորի որդի— 300, 301

Միորդատ, պարսիկ նախարար— 371

Մինրդատ, Տիգրան Միշինի քրոջ ա՛մուսին— 185

Մինրդատ, Փոքր Հայքի Սելևկյան սատրապ— 192—194

Մինրդատ Արշակունիան, Քարթլիի թագավոր— 406, 409

Միորդատ I, պարթևաց թագավոր (171 — 138)— 220, 286

Մինրդատ II Մեծ, պարթևաց թագավոր (123—87)— 220, 225, 226, 257, 262

Մինրդատ VI Եվպատոր, Պոնտոսի

թագավոր (111 — 63)— 221, 223

—225, 229—234, 238, 243, 247,

· 249—268, 275—277, 279—281,

285, 298 —300, 305

Մինր-Վշնասպ, պարսիկ պաշտոնյա — 581, 583

Մինրներսեն Վզուրկ, պարսից Հագարապետ— 535, 536, 555

Մինուա, Ուրարտուի թագավոր (810 — 786)— 40, 42—54

Միշա, Կուլխախայյան երկրի թագա՛վոր—77

Միրդատ (Միրնդատ) , Քարթլիի թագավոր— 218
Միրիան (Միհրան) , Քարթլիի թագավոր— 407, 410
Միքայել, աղվանից քահանա յա պետ — 729
Միքայել, Սերգիոսի աշակերտ— 768
Միքայել նրեշտակապետ— 793
Միքայել I Ռանդաբե, բյուզանդական կայսր (811—813)— 737, 739, 742, 767, 777
Միքայել II Թվատ, բյուզանդական կայսր (820—829)— 742, 785, 787
1Միքայել III, բյուզանդական կայսր
S74
(842—867)— 780, 781, 787, 789, 797
Մլեան վալաժնունի— 725
Մյուս հայկակ, Հայոց ավանդական թագավոր— 128
Մնացականյան Ա— 415, 829
Մշակ, Մաժարի հայ կուսակալ— 120, 121, 129
Մոդակիս, մարաց թագավոր— 128
Մոկաց իշխան— 445, 449, 453, 549
Մոկաց տեր— 613
Մոսզեն Թ— 311
Մոնես, պարթև զորավար (մ. թ. ա. / դ.) — 288, 291
Մոնես (Մոնեսես) , պարթև զորավար (մ. թ. I դ.)— 339, 340, 349, 351, 356
Մոնոբացոս (Մանավադ) II, Աղիա-բենեի թագավոր (մ. թ. I դ.) — 338, 342, 343, 348, 349, 352, 357
Մոնոխերարես— 768, տե՛ս նաև Օ՛մար իբն Աբդալլահ ալԱկտա
Մոնտանոս, պավլիկյան աղանդապետ — 782
Մովական— 111 — 113
Մովսես, վրաց եպիսկոպոս— 629
Մովսես եպիսկոպոս— 447
Մովսես Դասխարանցի— 596
Մովսես Խորենացի— 36, 93, 94, 104, 105, 118, 129, 130, 147, 148, 152, 153, 189, 190, 200, 205, 207—211, 299, 305—307, 368, 374, 376—378, 394, 399, 400, 404, 405, 410, 412, 414—416, 418, 419, 423, 426, 427, 429, 430, 436, 458, 470, 471, 498, 526, 596, 608, 613, 615, 620, 623, 636, 637, 657, 695
Մովսես Կաղանկատավացի— 596, 694, 699, 829 Մովսես մաւ-ցաւե— 605, 628, 736
Մորիկ (Մավրիկիոս) , բյուզանդական կայսր (582 — 602)— 677, 678, 680 Սրվան, Մահմեդի որդի, Արմինիայի

նստիկան (732 — 744)— 702 Սրվան II, խալիֆ (744 — 750)— 700 Մուավիա,
Ասորիքի արաբ կառավարիչ, հետագայում խալիֆ (661 — 680)— 691 — 693
Մութասիմ, խալիֆ (833—842)— 801 Մուշ Դիմաքսյան— 544 Մուշեղ,
եպիսկոպոս— 638 Մուշեղ Ամատունի— 725 Մուշեղ Աաուպելը, Գուրգեն
Ապուպեի
Ճի եղբայր— 724, 725 Մուշեղ Արծրունի, Վահան Արծրունու
եղբայր (IX դ.) — 723 Մուշեղ Մամիկոնյան, Վասակի որդի (IV դ.)— 493, 500—505,
SOS-SI 3 Մուշեղ Մամիկոնյան (V դ. վերջ) —
575, 577, 578 Մուշեղ Մամիկոնյան, Հրահատի որդի
(VIII դ.)— 707, 708 Մուշեղ վահետունի— 721 Մուշեղյան Նիսալավուրտ, պարսիկ
գորավար— 550, 552, 556 Մոաուր, Եդեսիայի ամիրա— 801, 802 Մոաուր— 800,
802, տե՛ս նաև Կա-
րուս Մուստիս, Խալիմանա քաղաքի պետ —
13 Մուրենա, հռոմեական գորավար — 237 — 239
Մուրինե, Աբելիանեյս երկրի թագավոր— 76
Մուրսիլիս II, ինթական թագավոր (1340 — 1320)— 7, 9, 10
Մուքադմ, արաբ գորավար (IX դ.) — 724
Ցաղդ Սյունի, սեպուհ— 573, 574 Ցանցու, Նաիրիի թագավոր— 33
Ցասուն, արգոնավորդ— 108, 109 ֆ
198, 199 Ցասուն Տրալլացի, հույն ողբերգակ —
271, 272 Յուլիա, Օգո՛ստոս կայսեր դուստր—
311
Յուստի Ֆ__156
Յուսուփ, Տփղիսի արաբ գորավար —
724 Յոաուփ, Ռահիմի որդի— 724
Նաբատ (աստվածաշնչային)— 605 Նաբոպալասար, Բաբելոնի թագավոր
(626—605)— 105 Նաբուցոդոնոսր II, Բաբելոնի թագավոր (605—562)— 127, 129 :
130, 171, 377 Նալբանդյան Գ.— 154 Նախների իշխան— 615 Նանածիտի,
ինթական արքայազն —
10 Նեբրոթ (Նեբրովթ)— 112 — 114, տե՛ս
նաև Բել Նեո (աստվածաշնչային)— 622, 732,
759, 765 Ներշապուն Արծրունի Ռմբոսյան—
537, 543, 546 Ներշապուն Մամիկոնյան, եպիսկոպոս
(IV դ.)— 603 Ներոն, Հռոմի կայսր (54 — 68)— 312, 313, 335, 337, 342, 343, 345—
357, 389 Ներոն— 287, տե՛ս նաև Տիբերիոս
Կլավդիոս Ներոն Ներսեո, Գիսակի որդի, Դիմաքսյան

տոհմի նահապետ— 187 Ներսեհ, պարսից թագավոր— 463 f 465, 467, տե՛ս նաև
Շապուհ II Ներսեն (Մինրներսեն) , պարսից հա
ղարապետ— 613, 615 Ներսեհ Էրվանդունի— 568 Ներսեռ Կամսարական,
Արշավիր Կամսարականի որդի (V դ-) — 565,
875

567, 569, 570, 572, 574, 577, 578, 836, 841

Երանոս Կամսարական, Հագոց իշխան (689 — 693)— 697

Ներսեն Կամսարական (VII դ. կես)— 836

Ներսեն Սասանյան, Հայաստանի (272 —293) և Պարսկաստանի (293— 302)
թագավոր— 405, 434, 436

Ներսեն Քաշբերունի — 546, 549, 551

Ներսես I Մեծ (Ներսես Պարթև), Հայոց կաթողիկոս (353—373) — 469—471, 473,
475, 485, 500, 503, 505, 521, 529, 590, 591, 634, 683, 734

Ներսես II Բացրևանդցի, Հայոց կաթողիկոս (548—557)— 603, 734

Ներսես III Իշխանեցի (Ներսես Շինող), Հայոց կաթողիկոս (641 — 661)— 691, 692,
732 — 734

Ներսիսյան Ստ.— 625

Նիգե, Վեկքուխե երկրի թագավոր— 79

Նիխոր Վշնասպդաստ, պարսիկ պաշտոնյա— 581—586, 589

Նիկետաս Պափլացունացի, բյուզանդական պատմիչ— 781

Նիկեփոր (Նիկեփորոս) I, բյուզանդական կայսր (802—811)— 738, 739

Նիկեփոր (Նիկեփորոս) II Փոկաս, հայազգի բյուզանդական կայսր (963—969)—
798

Նիկեփոր (Նիկեփորոս) III Զոտանիա-տես, բյուզանդական կայսր
(1078 — 1081)— 805, 811

Նիկեփոր կեսար, Աննա Կոմնենայի ամուսին— 808

Նիկեփոր պատրիարք, բյուզանդական պատմիչ— 737 — 741, 781

Նիկեփոր Փոկաս, հայազգի բյուզանդական զորավար— 796

876

Նիկողայոս հրանաս, բյուզանդական զորավար— 803

Նիկոյսկի Մ— 55

Նիկումեդես I, Բյութանիայի թագավոր (278—255)— 394

Նիկումեդես III Եվերցետես, Բյութանիայի թագավոր (127—94) — 223, 224

Նիկումեդես IV Փիլոպատոր, Բյութա» նիայի թագավոր (94 — 74)— 223, 224

Նիննի (ոմն)— 22

Նինոս, Ասորեստանի կիսաառասպել-լական թագավոր— 36, 37, 119, 129
 Նինուաս, նինոսի որդի— 37
 Նյուքար Մադես, մարաց առասպելական առաջնորդ— 118, 119
 Նոյ, Շոփքի իշխան— 470
 Նոյ նառապետ— 110, 117, 118
 Նվարդ, Արա Գեղեցիկի կին— 125
 Նումերիանոս, Հռոմի կայսր (283 — 284)— 412
 Նոսանձա, իսթական գորավար— 9 — 11
 Շաբիթ, Գողթնի իշխան— 637 Շադի—Թեշշուբ, Ուռախինաշի թագավոր— 18
 Շանեն Անձեացի— 462 Շանխաթունյանց Լ.— 617 Շաննագարյան Կ.— 596
 Շանունյաց Շոփքի իշխան— 616 Շադիտա, վանական (IV դ. կես) —
 471 Շամբաթ (Մմբատ), Բագրատունիների նախահայր— 129 Շամբատ հացարատ — 369, 373, 375 Շամիրամ
 (Շամնոլրամաթ, Սեմի-րամիս)— 38, 37, 121—123, 125, 126, 129, 130, 197, 201
 Շամշիսպադ V, ասուրական թագավոր (823 — 811)— 37
 «Շապուհ, պարսիկ դպիր— 581, 583
 Շապուռ Ամատունի— 684
 Շապուն Գնունի— 725
 «Շապուռ I, պարսից թագավոր (241 — 272)— 399, 404—406, 411 — 413
 *Շապուռ II Երկարակյաց, պարսից թագավոր (309—379)— 459, 475—477, 480—
 487, 492, 496 — 499, 501—503, 505, 506, 512, 673, 674
 *Շապուռ III, պարսից թագավոր (383 — 388)— 524, 525, 528, 531, 555
 ?Շապուռ պարսիկ, Հայաստանի թագավոր (418—419)— 526—528
 տՇապահ-Միոհան, Հայաստանի մարզպան— 577, 579 — 581
 յՇապուն-Վարաց, տե՛ս ՎարազՇա-պուհ
 Hjuunusmusurii II, Խանիգալբատի թագավոր (մ. թ. ա. XIII դ. առա էին կես)— 15, 16
 Շարա (Հայկազն)— 102, 371, 376
 Շարաշան, Ազնիքի բղեշխ— 373 «Շարրուկենու (Շարրու-Կենու), ասուրական
 թագավոր— 29—31, տե՛ս նաև Սարգոն II
 Շերցիր, դեկաց (լեզզիների) թագավոր— 500
 Շիրակի Դիմաքսյան իշխան— 615
 Շիրո ապանի պատրիկ, աղվանից իշխան—729, 730 «Շիրո Մերդանշառյան— 729
 Շմավոն, Հուդա Մակաբեի եղբայր —
 299 -Շմավոն Անձեացի— 537, 546 •Շալց %.— 57, 73
 Շուշանիկ, իշխանուհի— 697
 աղյուսպ (Ուղյուսպ, Օղյուսպ, Օլիմ-պիոս), մեհենական մատենագիր— 190, 429,

Որմիցք՝Արտաշիր, Հայաստանի թագավոր (262—272)— 405 Որոթ Վանանդացի—
462 Որսապետն արքունի— 615
Չանդեր, ձիացատկորդ— 52
Պալանի իշխան— 615
Պակաւոս (Բակուր), պարթևաց թագավոր— 302, 303, 306
ՊակոՐՈս (Բակուր), Վաղարշ I-ի եղբայր, Ատրպատականի թագավոր (մ. թ. I
դ.)— 338, 343, 347, 352, 354, 357—359
ՊակոՐՈՒ— 387, 388, տե՛ս նաև Բակուր II
Պակուր— 489 — 491, տե՛ս նաև Շապուհ II Երկարակյաց
Պանոյն, Հայոց ավանդական թագավոր— 128
Պայապիս Քաադյա (Տիտանյան) — 120, 129
Պապ, Հայոց թագավոր (369 — 374) — 493, 497—499, 501—504, 508 — 510, 511, 513,
514, 516
Պապ Արտակունի— 569
Պապոս Ալեքսանդրիացի, աշխարհագիր— 378
Պասքամ (Հայկազն)— 371
Պատկանյան Ք___687, 690, 813, 840
Պատրիկ Անձեացի— 726
Պատրիկ Գնունի— 725
Պատրիկ Քամդիստյան— 729
Պատրոբիոս, ազոնոթետես (դատավոր)— 353
Պարակունդակես, էքսարքոս— 768
Պարցե Ամատունի— 470
Պարթամասիր (Պարթամասիրիս) , Հայոց թագավոր (113 — 114) 387 —389, 393
Պարմենիոն, մակեդոնական զորավար— 109
877

Պարույր Սկայորդի, Հարց թագավոր — 126 — 128
Պելիդոս, Կապադովկիա յի կուսակալ— 330
Պելէ Արծրունի — 725
Պենթես, Թեբեի արքա— 271, 273
Պետոս (Լուկիոս Կեսենիոս Պետոս), հռոմեական զորավար— 340— 348, 350,
351, 357
Պետրոնաս Մամիկոնյան, հայազգի բյուզանդական զորավար— 788, 789, 797
Պետրոս առաքյալ— 736, 739, 749, 772, 778
Պետրոս Աեցումենոս— տե՛ս Պետրոս Սիկիլիացի
Պետրոս Պատրիկիոս, բյուզանդական պատմագիր— 434, 435

Պետրոս 11 իկիլիացի, բյուզանդական պատմագիր— 739, 743, 744, 746, 769, 774, 775, 778, 797

Պերդիկկաս, մակեդոնական զորավար— 179, 183

Պերիկլես, աթենական պետական գործիչ— 157

Պերոդ, պարսից թագավոր (459— 484)— 557, 558, 560, 561, 577, 580, 585, 586, 588, 596, 658, 667, 841

Պիդատոս Պոնտացի— 300

Պիոտրովսկի P.— 71

Պլատոն, հույն փիլիսոփա— 811

Պլեյսթենես Ամփիպոլսեցի — 168

Պլիքսիոս Ավագ (Գայոս Պլինիոս Սեկունդոս), հռոմեական պատմա-դիր_ 363, 367, 421, 422

Պլուտարքոս, հռոմեական պատմագիր— 202—204, 226, 229, 230, 250—253, 263, 266, 268, 289, 273, 285, 287, 292, 297

Պյութագորաս, ԱենոնԱրտաշեսի մայր — 319

Պոլեմոն 1, Պոնտոսի (38—9) և Փո-
878

քրր Հայքի (33—30) թագավոր—289, 292, 294, 29-7, 29^, 317*. 319, 329 /

Պոլեմոն II, Պոնտոսի թագավոր (38 — 63)— 337, 341

Պոլիբիոս, հույն պատմագիր— 191-L 192

Պոլինիկես, Իոկաստեի որդի— 812

Պոլյոկրատես Աթենացի, Բյուրի վաշտապետ— 166

Պոլյուպերքոն, Մակեդոնիայի կառավարիչ— 178, 182

Պալոս առաքյալ— 736, 739, 743,, 747, 749, 752 — 755, 758, 761Ի- 762, 764 — 766, 770, 772, 773,, 776, 777

Պալոս հայ, ԳեգնեսիոսՏիմոթեոսի հայր— 756

Պոդոս Սամոստացի— 736, 747, 78T

Պալոս Սամոստացի, Կալլինիկեի որդի, պավլիկյան աղանդապետ — 736, 747, 750, 752, 756, 769,-770, 782, 806

Պոմպեոս (Պոմպեոս Գնեսոս Մագնուս), հռոմեական զորավար Խ քաղաքական գործիչ— 198, 203, '226, 249, 254, 255, 260, 261, 266—268, 279—283, 285, 286, 294, 295, 298, 299, 300, 306, 332, 343, 654

Պոմպեոս Տրոցոս, հռոմեական պատմագիր— 218—220, 223, 224,, 226, 262

Պորփյուր, հույն փիլիսոփա, պատմագիր— 208, 209

Պուլոբոս, Հռոմի կայսր (276—282) — 404, 405

Պտղոմեոս, հույն աշխարհագիր— 609'

Պտղոմեոս, Կոլլե-Սիրիայի թագավոր (85—40)— 227, 229

Պտղոմեոս VI Փիլոմետրոս, Եգիպտոսի թագավոր (180—145)— 210 Ի 256, 262
Կոնստանտին VI Փիլոպատոս — 209, Հե՛ստան Պտղոմեոս VI Փիլոմետրոս
Պտղոմեոս VII Եվերգեստես — 209, տե՛ս նաև Պտղոմեոս VII նեոս Փիլիպատոս
Պտղոմեոս VII Նեոս Փիլոպատոս, Եգիպտոսի թագավոր (145 —144)
— 210
Պտղոմեոս VIII Եվերգեստես Փիսկոն, Եգիպտոսի թագավոր (170 —116)
— 229, 306
Պտղոմեոս IX Լաթյուրոս, Եգիպտոսի թագավոր (116 — 108, 88—81) — 224, 225
Պտղոմեոս XII Նեոս Դիոնիս Սրնդա-հար (Ավլետես) , Եգիպտոսի թագավոր (80
— 51)— 292, 300, 304
Պտղոմեոս XIII Դիոնիս, Եգիպտոսի թագավոր (51—47)— 292
Պտղոմեոս Փիլադելֆոս, Մարկոս Անտոնիոսի որդի— 291, 297, 298
Պտղոմեոս Կլեոպատրա, Մելիկյան թագուհի— 299, 304, 306, տե՛ս նաև
Կլեոպատրա-Մելենե
Պրիսկոս, հռոմեական զորավար— 389
Պրոկոպիոս, բյուզանդական զորավար (IV դ.)— 480
Պրոկոպիոս, բյուզանդական զորավար (VII դ.)— 686, 687
Պրոկոպիոս Կեսարացի, բյուզանդական պատմագիր— 105, 489, 492, 639, 657, 661
Պրոնախա II, Բյուզանդիայի թագավոր (մոտ 182—149)— 193, 194
Պուբլիոս Կլոդիոս, ժողովրդական տրիբուն— 249, 253, 268
Պուբլիոս վարոս, կոնսուլ— 309
Պուբլիոս վինիկիա, կոնսուլ— 309
Պուլլատես — 784, 785, 795, 796 Պեկեառես, Պերսիսի մակեդոնական սատրապ
178, 179, 182
Ջադա (սմն)— 629 Ջոջիկ, վրաց իշխան— 682 Ջևանշեր, Հայոց Աղվանքի իշխան
(637—670)— 829
Ռաբոլլաս (Բաբոլլաս) , տե՛ս Բաբի-
լլաս Ռանիմ, Յուսուփի հայր— 724 Ռաշունե, Ռատուշիանական երկրի թագավոր—
77 Ռատուլինսոն Լ.— 154 Ռշտունյաց իշխան— 445, 685 Ռշտունյաց տեր— 613
Ռոբերտ Գիսկարդ, նորմանդիայի իշ-
խան— 803, 811 Ռոբոլամ (աստվածաշնչային)— 505՝ Ռոմանոս I, բյուզանդական
կայսր
(920 — 944)— 787 Ռոմանոս II, բյուզանդական կայսր
(959—963)— 787 Ռոստոմ Սագճիկ— 372, 377 " "
Ռոստոմ Վաչագան-վարադաքյան-
ձեռնասուսայտյան— 729 Ռոստոմյան Մ.— 362 Ռոփայան իշխան— 615 Ռոքսանա,
Ալեքսանդր Մակեդոնացու

կին— 182 Ռառոմ Վարաժնունի— 725 Ռոսա I, Ուրարտուի թագավոր (735 — 713)— 28, 30, 34, 83—87 Ռոսա II, Ուրարտուի թագավոր (685 — 645)— 88 — 92

Սաբարիս (Շավարշ), Երվանդ Մակավակյացի որդի— 135, 148 Սաղ իբն Աբու ալ-Վաքքասի, արաբ զորավար— 683 Սաթենիկ, Հայոց թագուհի— 183, 416, 417 Սալմանասար (Շուլմանուաշարեդ) I, ասուրական թագավոր (1274— 1245)— 14 Սալմանասար (Շուլմանուաշարեդ) II, 879

ասուրական թագավոր (858— 824)— 22 Սաբակ (աստվածաշնչային)— 761 Սա Տակ, Ամարասի եպիսկոպոս— 729 Սառակ Ամատունի— 725 Սառակ Արծուհի (V դ.) 94 Սառակ Արծրունի, Վահան Արծրունու որդի (VIII դ.)— 706 Սաեեսկ Արծրունի (IX դ.) — 725 Սաբակ Բացրատունի, Հայոց մարզ' պան (481—482)— 94, 105, 129, 564, 565, 567, 569, 573, 575 Սաքուակ Բացրատունի, Հայոց իշխան (753 — 770)— 701, 709, 711 Սաքուակ Բացրատունի, սպարապետ Սմբատ Բագրատունու նիգակա~ կից (VIII դ.)- 713 Սաքուակ Թսայրատունի (IX դ.)— 716 Սառակ Ընսարունի — 726 Սաքուակ Կամաս րական — 837, 841 Սառակ Մամիկոնյան — 678, 679 Սահակ I Պարթև, Հայոց կաթողիկոս (388—439)— 94, 526 — 529, 602, 608, 611, 613, 622 — 624, 626, 627, 632—637, 843 Սաքուատունյաց տեր— 615 Սահուտ Անձևացի — 682, 683 Սամսոն, հրեից թագավոր— 372 Սամուել Անեցի, մատենագիր— 689, 695, 729, 730 Սամուել Մամիկոնյան, Վահան Մամիկոնյանի որդի (IV դ.)— 519 Սամուել Մամիկոնյան (VIII դ.) — 713 Սանասար, Սենեքերիմի որդի— 373, 378, 720 Սանատրուկ (Սանատրուկես) I, Հայոց թագավոր (88 — 110)— 104, 184, 187, 189, 328, 389, 394, 431, 477 Սանատրուկ, պարթևաց թագավոր (76—70)— 263, 285, տե՛ս նաև Մին տրիկոս

- Մանեսան (Մանատրուկ), մասքուր-ների թագավոր— 456 — 459
- Մասան, Արտաշիր 1 Պապականի՛ պապ, քրմապետ— 396, 400, 404
- Մավրոսակ (ոմն)— 498
- Մատոն Գարեղյան— 572
- Մարասար (Նաբուշարուծու*), ասուրական զորավար— 116
- Մարցիս I Մեանցի, Հայոց կաթողիկոս (992—1019)— 669
- Մարան II, ասուրական թագավոր (721 — 705)— 24, 86
- Մար<յսյան Դ.— 205, 209 219, 360, 657
- Մարդանապալ— 96, 105, 126, 139, տե՛ս նաև. Աշշուրբանապալ
- Մարդուրե I, Ուրարտուի թագավոր՝ (840—825)— 39, 40
- Մարդուրե II, Ուրարտուի թագավոր (764 — 735)— 31, 70 — 83
- Մարյան Մ.— 359
- Մափիրտ (աստվածաշնչային)— 739՛
- Մաֆֆան իբն Մաաթթուլ, արաբ զորավար— 683
- Մեբեոս— 666, 667, 677, 678, 689, 690, 692, 841
- Մեբուխտ, պարսիկ զորավար— 543 իս 556
- Մեդեկիա, Հուդայի թագավոր— 605
- Մեթ (Հանուշ), արաբ զորավար— 70Ի
- Մ՛ելևկոս I Նիկատոր, Մելևկյան թագավոր (312—281)— 179, 183., 230, 250, 314
- Մելևկոս VI, Մելևկյան թագավոր (96 — 95)— 225, 257, 262
- Մենեքերիմ (Սինախերիբ), ասուրական թագավոր (705—681)— 116, 369, 375, 378, 720
- Մենի, Դայաենու երկրի թագավոր — 20
- Մեպտիմիոս Սևերոս, Հռոմի կայսր՝ (193 — 211)— 274
- ւյՏ/՛դիոս-Տյուրքիկոս, պավլիկյան ա. դանդապետ— 744, 749, 759— 762, 767, 768, 770, 771
- ե՛նաարիոս, հռոմեական պետական գործիչ— 285
- Մեքստիլիոս, հռոմեական զորավար — 236, 237, 258
- Մեքստոս Ռուփոս, հռոմեական պատմագիր— 433
- Միլանոս (Կրետիկոս Միլանոս) , Ատ-րիքի ստրատեգոս-ւ 313, 314
- Միլլակես, Միշագետքի պարթև կուսակալ— 271
- Միլվանոս, Պողոս առաքյալի աշակերտ— 753, 754, 765
- Միկորիոս Պրոբոս, հռոմեական դեսպան— 435
- Միդոն, հռոմեական զորավար— 303
- Միմեոն, հայազգի բյուզանդական կառավարիչ— 657, 658, 660
- Միմեոն կախարդ (աստվածաշնչային)— 602, 732

Միմենո-Տիտոս, պավլիկյան աղանդապետ— 754 — 756, 765, 770, 771
 Մինախուժոյր, ասուրական զորավար — 29
 Մինտրիկոս— 261, տե՛ս նաև Սանատրուկ (պարթև)
 "իոն, բյուզանդական զորավար— 789, 790
 Միսակ (Հայկազն)— 102, 103, 371, 376
 Միսեննա Ստատիլիոս (Տավրոս), կոնսուլ— 315, 318
 Միսիդ, հայ իշխանավոր— 254
 Միրաթ— 97, տե՛ս նաև Թիրաս
 Մլաք Սլկունի— 372
 Սկայորդի, Պարույրի հայր— 126, 128
 Սկափրոս, հռոմեական զորավար— 299, 300
 Սկլերոս, Ամեր ամիրայի կառավար-լակից- 788
 56-886
 Սկյութիանոս, աղանդապետ— 753 Սկյուլես, հույն քանդակագործ— 423'
 Սղկունի (Սլկունի) իշխան— 615 Սմբատ քաջքատունի (Սյուրատյան) ,,
 Արտաշես I-ի դայակ — 184 —
 189, 210, 217, 417, 429, 430 Սմբատ Բացքատունի (IV դ.)— 499,.
 500 Սմբատ քաջքատունի (V դ, սկիզբ) —
 637 Սմբատ Բաղրատանի, Գրիգոր Մամիկոնյան ի զինակից (VII դ, կես) —
 691, 692 Սմբատ Բացքատունի, Հայոց իշխան
 (693 — 726), կյուրապաղատ —
 696, 698 Սմբատ քաջքատունի, Հայոց իշխան
 (770—775), սպարապետ— 711,
 713 Սմբատ քաջքատունի, Մանուելի որդի
 (VI դ.)— 678 — 681 Սմբատ Բացքատունի, Վասպուրա-
 կանի իշխան, Աշոտի որդի (VII
 դ. կես)— 696 — 698 Սմբատ Բագրատոսի, Վարազ Մահա
 կի որդի (VII դ.)— 689 Սմբատ Մամիկոնյան (VIII դ. կես) —
 702, 703, 705 Սմբատ Քարոյան— 729 Սյունյաց իշխան— 445, 449, 450,
 452, 453, 546 Սյունյաց երկրորդ իշխան— 615 Սյունյաց տեր— 613 Սոենոս
 (ՍոհենոսՏիգրան), Հայոց
 թագավոր (144 — 161, 164 — 186)
 — 389, 394 Սոլոմոն հայ (ոմն)— 660 Սոկրատես, հույն փիլիսոփա— 131 Սոկրատ
 Սքուլաստիկոս, բյուզանդական պատմագիր— 774 Սողոմոն, հրեից թագավոր—
 628 Սոննի Ա.— 479 Սոսարմոս, մարաց թագավոր— 128

ա՛

I

^Մոփփոս (ոմն)— 304
^ոտնիկյան Պ._ 315
տԱորնասփոս, հռոմեական գորավար — 235, 245, 249
քՄոփայնետոս Սոյումփալացի, ստրա-տեգոս— 165, 174
>^ճոփի, Գրիգոր Լուսավորիչի դայակ — 410
^Մոֆոկլես, հույն թատերագիր— 157, 812
Մպաթիա, Վասիլ Դիգենիս Ակրիտա-սի պապ 799, 801
Ապանդարատ (անձնանուն) — 376
Մպանդարատ Կամսուրական, գորավար (IV դ.) — 500
?Մպանդունի իշխան— 615
Մտասիանոս, հռոմեական գորավար — 289
•Մտարկովա Կ.— 204
Մտեփանոս Մաքսենտիոս, բյուզանդական գորավար— 796
Մտեփանոս Տարոնեցի Ասողիկ, մատենագիր 669, 670, 683
*Մտրարոն, հույն աշխարհագիր— 4, 104, 106, 107, 109, 160, 172, 190, 194, 201, 210, 220, 222, 223, 226, 242, 252, 268, 285, 342, 420
Մոսկալիս, բյուզանդական գորավար — 788, 797
Մուեսունիոս Պավլինոս, կոնսուլ— 352
Աուլեյման, արաբ գորավար— 705, 706
Մուլլա, հռոմեական պետական գործիչ, գորավար— 284
Մումբատ Բիվրասփան— 212—215, տե՛ս նաև Մմբատ Բյուրատյան
Մուպպիլուվիումաս I, իսթական թագավոր (1380—1340)— 7—10
Մուրեն, Հայաստանի մարզպան (564 — 571) — 667, 670, 833, 840
382
Մուրեն, պարթև գորավար (մ. թ. ա.
I դ.)— 270, 272, 273, 293 Մուրեն, պարսիկ գորավար (IV դ.) —
514, 515 Մուրեն Պահլավ, պարսիկ գորավար
(V դ.)— 568, 569 Մուրմակ, քահանա— 527—529 Սեերոս (Կատիլիոս Սեերոս),
լեզատ —
389, 392, 394
Վաղրասպունի իշխան— 615 Վազգեն, վրաց բռնապետ— 561 Վալենտինիանոս 1,
բյուզանդական
կայսր (364 թ.)— 467, 497, 498 Վալենտինոս, ադանդապետ— 753,
775 Վալերիանոս (Վաղերիանոս) , Հռոմի կայսր (253—260)— 401, 402, 404, 405,
412, 413 Վախթանգ Գորգասար, Քարթլիի թագավոր (446—499)— 561, 568, 571,

572, 577, 588 Վահան, աղվանից արքայազն— 545 Վառան, պավլիկյան
աղանդապետ —
759, 767, 770 վահան Ամատունի (IV դ.)— 457,
459 Վառան Ամատունի, Հայոց հազարապետ (V դ.) 537, 546, 593, 633, 634 Վառան
Ամատունի (II դ.)— 722 Վահան Արծրունի (VIII դ.)— 706 Վահան Արծրունի,
Գագիկ Ապումրը-
վանի հայր (IX դ.)— 723 Վահան Գաղրիկյան— 725 Վահան Գնունի (V դ.)— 551
Վահան Գնունի (VIII դ.)— 713 Վահան Գնունի (IX դ.)— 725 Վահան
Կամասուրական— 569 Վահան Սամիկոնյան, Հայոց մարզպան (486—506),
սպարապետ — 105, 387, 523, 524, 557—562, 564, 565, 567—581, 583 — 589, 667, 840,
841
վահան Սամիկոնյան, Սամուելի հայր (IV դ.)— 519
վահան Վարադվահանյան— 729
Վահրամ սեպուհ, Աշոտ Արծրունու թիկնապահ (IX դ.)— 721
Վահրամ Տրունի — 721
վահուփի Խաղունի— 623, 624, 626
Վահունյաց տեր— 613
վաղարշ, Հայոց հազարապետ (IV դ.) — 462
Վավարշ Վալաշ, պարսից թագավոր (484—488)— 580, 581, 584, 587, 589, 596
վաղարշ I, Հայոց թագավոր (117 — 144)— 394
Վավարշ II, Հայոց թագավոր (186 — 198)— 104, 394, 621
վաղարշ I, պարթևաց թագավոր (52 — 80)— 104, 329, 335, 347, 356, 357, 359
Վաղարշ V, պարթևաց թագավոր (208—223)— 395, 396
վաղարշակ, Հայոց ավանդական թագավոր— 95, 96, 103, 104, 369, 371—375, 378,
419
Վաղարշակ, Հայոց Արշակ III-ի գահակից— 514, 519, 520
Վաղենտինոս (Վալենտին), աղանդապետ— 620, 621
Վաղես, բյուզանդական կայսր (364 — 378)— 466, 467, 506
Վայկուն— 299, 306
Վանանդացի երկրորդ իշխան— 615
Վանա աղի տեր— 613
վաշդեն, վրաց իշխան— 682
Վատացան, աղվանից թագավոր— 596, 597
Վստե Սամիկոնյան, Հայոց սպարապետ (IV դ, սկիզբ)— 456— 458, 460, 461, 618
Վաչե Սամիկոնյան, Արտավազդ Մա-միկոնյանի հայր (IV դ. վերջ) — 512, 513,
517 — 519
Վառցոշ Գնթունի— 567

Վասակ, հայ զորավար, Հովհաննես Արշակունու փեսա— 660
 Վասակ, պարթևաց հեծելագործի պետ (I դ.)— 343, 347
 Վասակ Ակեացի— 726
 Վասակ Արծրունի— 725
 Վասակ թագրատունի, Հայոց իշխան՝ Աշոտ Բագրատունու (732—749) հայր— 702
 վասակ Բագրատունի, Հայոց իշխան» Աշոտ Բագրատունու (732 — 749) որդի—
 710, 711
 վասակ Գացրիկյան— 725
 Վասակ Մամիկոնյան, Հայոց սպարապետ (IV դ.)— 468, 476, 478, 479, 482, 484,
 485, 492, 493,, 500, 501
 Վասակ Մամիկոնյան, Վահան Մամիկոնյանի եղբայր (V դ.)— 558, 562, 564 —
 567, 572, 573, 575,, 586
 Վասակ Մամիկոնյան, Կարմիր Վարդանի հայր (VI դ.)— 670
 Վասակ Սահառունի (V դ.)— 567
 Վասակ Սյունի, Հայոց մարզպան» (438—451)— 537, 543, 545,, 554, 593
 Վասիլ I Մակեդոնացի (Հայկազն) ,
 բյուզանդական կայսր (867—
 886)— 743, 751, 769, 774, 775, 781, 785—787, 790, 796—798,, 811
 Վասիլ Դիցենիս Ակրիտաս, բյուզանդական էպոսի հերոս— 777՝ Ի 798, 799, 801,
 802
 Վասիլիդես, պավլիկյան— 753
 Վասիլիոս, Սերգիոսի աշակերտ— 768, 769
 Վասիլիոս— 490, 491, տե՛ս նաև՝ Վասակ Մամիկոնյան (IV դ.)
 Վասադուրականի իշխան— 698
 Վարադ Կամինական— 457

 "վարադ Շահանի— 462
 Վարադ— րիդոր, աղվանից սպարապետ— 729
 "Վարադ-Շապուռ, Ատրպատականի
 մարզպան— 462 — 465
 Վարադդատ, Հաչոց թագավոր (374 — 378)— 510—513
 'Վարադշապուռ Ամատունի— 56*3
 Վարագշապուն Վարաժունի— 725
 Վարադսփրոց Բադրատունի (VIII դ.) — 714
 Վարաժ (Վարժ) , Վարաժունիների նախահայր— 103, 369

Վարասպակյան իշխան— 615 'Վարբակես, մարաց թագավոր— 126, 128, 130,
տե՛ս նաև Կիաքսար

Վարդ Մամիկոնյան, Հայոց մարզպան (506—512)— 558, 562, 571, 667

Վարդ Ռշտունի— 696

Վարդան, Անատոլիկոն քանակաթեմի գորավար— 738

Վարդան, Մեսրոպ Մաշտոցի հայր— 624

Վարդան, պարթևաց Վաղարշ I-ի որդի— 331 "Վարդան I, պարթևաց թագավոր
(39 —47)— 323, 329

Վարդան Գնունի— 725

Վարդան Մամիկոնյան, Վասակի եղբայր (IV դ.)— 468

Վարդան Մամիկոնյան, Համազասպի որդի (V դ.)— 530, 531, 537, 543, 545, 546,
548, 550, 551, 553, 558, 635, 637

Վարդան Մամիկոնյան (Կարմիր Վարդան), Հայոց մարզպան (571 — 572)— 667,
668, 670

Վարդանդուխտ, Հայոց թագուհի— 519, 520

Վարդանյան Վ.,_ 715

Վարդաս, հայազգի բյուզանդական
ա
գորավար, նիկեիոր II Փոկասի հայր— 798

Վարդաս Մամիկոնյան, Թեոդորայի եղբայր, Միքայել III-ի խնամակալ— 788, 789,
797

Վարդիկ-Ակնիկ, Սոկաց իշխան— 684

Վարդիշ Թամղիկյան— 729

Վարձավունյաց տեր— 615

Վառամիսա, Դարեհ Վշտասայանի գորավար— 155, 156

Վեոմիորջապուռ, Հայաստանի մարզպան (428—438)— 528

Վեոսանան, Կարենյան պահլավ— 401

Վենվեոնամ, պարսիկ հագարապետ — 561

Վեադսախանուս, Հռոմի կայսր (69 — 79)— 189, 190, 226, 363

Վեսսփոս Բոլանուս, լեզատ— 339

Վերուլանուս Սևերոս, լեզատ— 336, 339

Վիժանունի իշխան— 615

Վին Խույան, պարսիկ գորավար — 569, 570, 589

Վինիկիանուս Աննիոս, Կորբուլոնի

Փեսա, գորավար— 346

Վփթ (Սդ-Վափդ) I, խալիֆ (705— 715)— 698

Վփթ (Ալ-Վալիդ) II, խալիֆ (743— 744)— 703

Վոլոդեասու— 389, 394, տե՛ս նաև Հայոց Վաղարշ I
Վոլոդեասու (Վոլոդես) — 323, 327, 331—333, 337—352, 354, 356, տե՛ս նաև
պարթևաց Վաղարշ I
Վոլոդեասու— 391, տե՛ս նաև պարթևաց Վաղարշ V
Վոնոն, Ատրպատականի թագավոր, պարթևաց Գոտարզ II-ի հայր — 329
Վոնոն (Վոնոնես) I, պարթևաց (7— 12) և Հայոց (12 — 16) թագավոր— 313, 314,
316—319, 328
Վոնոն II, պարթևաց թագավոր (51 թ.)— 359
Վոսա (Վարառքան) I, պարսից թագավոր (273—276)— 775 Վոսա IV (Վահրամ
Կրման) , պարսից թագավոր (388 — 399) — 526, 528, 613, 615, 623, 634
*Վոսա V Գոս՛, պարսից թագավոր (421—439)— 527—529, 531, 633 — 635, 637
Վոսամշասպուհ, Հայոց թագավոր (389 —417)— 526—529, 622, 623, 626 — 628, 635
Վրեն Խորխոռունի— 593
Վրեն Վանանդացի— 569, 570, 586, 587
Վրեն Տաշրացի— 547
Վրթանես I, Հայոց քահանա յա պետ (333 — 341) — 455—457, 461, 469, 470
Վրիվ ասորի— 560
Վրույր, Արտաշես I-ի որդի— 430 Վուրկ, լինաց արքայազն— 544
Տակիսուս, Հռոմի կայսր (275—276) — 402, 403, 405
Տակիսուս Գայոս Կոռնելիոս, հռոմեական պատմագիր— 314, 315, 318, 320, 328—
331, 342, 361, 479, 620
Տանատ, Աշոցքի տեր— 437
Տանատ Անձեացի (VIII դ.)— 714
Տաճատ Գնթունի — 546, 549, 551
Տայդրյան իշխան— 615
"ՏաՄասիոս, Բյուզանդիայի պատրիարք (784—806)— 741
Տարավուաս— 392, 395, տե՛ս նաև Անտոնինոս Կարակալլա
՝Տասիլես, Միհրդատ Եվպատորի զորավար— 238, 240, 251
Տեր-Ղևոնդյան Ա. 396
Տեր-Մինասյան Ե.— 531, 636, 735, 829
Տեր-Միքելյան Ա. 695, 730
Տեր-Մկրայան Գ.— 396, 814, 831, 840
Տերենախանոս (Տերենաիոս, Տերենտ) , բյուզանդական զորավար— 497 — 499,
503, 506—509
Տիբերիոս (Տիբերիոս Կլավդիոս նե-րոն), Հռոմի կայսր (14 — 37) — 287, 307—309,
311—314, 317, 319, 320
Տիբերիոս Ալեքսանդեր, հռոմեական զորավար— 346

Տիբերիոս Հուլիոս Կեսար, տե՛ս Տիբերիոս Կլավդիոս իերոն
 Տիդրան, Հայոց Արշակ III-ի որդի— 649
 Տիդրան (Տիրան) I, Հայոց թագավոր (115—95)— 210, 211, 215, 218, 220, 256, 262,
 305, 430
 Տիդրան II Մեծ, Հայոց թագավոր (95 —55)— 104, 152, 153, 185, 196, 221—234, 236—
 240, 242— 246, 249—252, 254, 256—268, 275—278, 280—286, 293, 297, 299, 304 —
 307, 311, 426, 495, 608, 609
 Տիդրան III, Հայոց թագավոր (20 — 8)— 287, 298, 307, 310, 311, 317, 319
 Տիդրան IV, Հայոց թագավոր (8—5, մ. թ. ա. 2— մ. թ. 1)— 286, 308, 309, 319
 Տիդրան V, Հայոց թագավոր (մ. թ. 6 թ.)— 311—313, 341
 Տիդրան VI, Հայոց թագավոր (60 — 61)— 312, 313, 337—340, 344, 348, 349, 356, 357
 Տիդրան Արշակունի— 494, 495, 649, տե՛ս նաև Տիգրան 11 Մեծ
 Տիդրան Երվանդյան, Հայոց թագավոր (560—535)— 128, 130, 136, 138—143, 147—
 150, 152, 153
 Տիդրան Կրտսեր, Տիգրան Մեծի որ-
 885

 դի — 253, 260, 263, 267, 268,
 280 — 283, 285, 286 Տիգրան Միջին— 299—303, 306, 425,
 426, տե՛ս նաև Տիգրան II Մեծ Տիգրան վերջին— 620 Տիգրանուհի,
 արքայադուստր— 150,
 151, 608 Տիմարթոս, Մեդիայի թագավոր (162
 — 160)— 180, 183 Տիմոթեոս, Պոդոս առաքյալի աշակերտ— 765
 Տիսսափեռնետ, Հյուդարնեսի որդի— 163, 172
 ծիսուս, Կրետեի եպիսկոպոս— 755
 Տիտուս, Հռոմի կայսր (79—81) — 189, 190, 226, 263
 Տիտուս, Պոդոս առաքյալի աշակերտ — 765
 Տիտոս Լիդիոս, հռոմեական պատճա՛գի ր— 242, 247, 252
 Տիրան, Արտաշես I-ի որդի— 430, տե՛ս նաև Տիգրան I
 Տիոսն, Հայոց թագավոր (338 — 350)
 — 459, 461—463, 465—470, 486, 531
 Տիրան Մամիկոնյան (VII դ.) — 682 Տիրացյան Գ.— 204, 205 Տիրիբսպոս,
 Արևմտյան Արմենիայի
 հյուպարքոս (մ. թ. ա. V դ.
 վերջ)— 163 — 166, 173, 174, 177 Տիւփդատ— 320, 328, տե՛ս նաև
 պարթևաց Տրդատ III Տիւփդատ (Տիրիդատես) — 327, 328,
 332—334, 336—339, 343, 345—

348, 350—356, 358—360, 362,
389, տե՛ս նաև Հայոց Տրդատ I
Տիւփդատես— 392, տե՛ս նաև Հայոց Տրդատ II
Տիւփդատես, հայ սասորապ (II դ.) —
390, 394
Տիւփդատես (Տրդատ), պարթևաց Վաղարշ V-ի եղբայր— 392, 395 886
Տիրիդատես (Տրդատ) , ոմն (մ. թ. Վ
դ.) 308, 310 Տիրիկես, եպիսկոպոս (IV դ.)— 447'
Տիրոց Սանատունի— 462
Տյուքիկոս, Անանիա Շիրակացու ուսուցիչ— 813
Տյուքիկոս, Պողոս առաք (ալի աշակերտ— 763, 765
Տյուֆոն, բյուզանդական իշխանավոր՝
— 754
Տորք Անցեղ (Անդեղյա)— 371, 372,
377, 798 Տրայանոս, բյուզանդական զորավար
— 506, 507
Տրայանոս, Հռոմի կայսր (93 —117) — 202, 255, 387—389, 393, 655
Տրավլոս, պավլիկյան— 805, 806
Տրդատ I, Հայոց թագավոր (52, 66— 88)— 104, 330, 335, 346, 348 Ի 356, 357, 359,
361, 362, 363 Ի 374, 394
Տրդատ II, Հայոց թագավոր (217— 252)— 362, 363, 395, 399, 404, 406, 410 — 412
Տրդատ III Մեծ, Հայոց թագավոր՝ (298—330)— 101, 106, 262, 359, 361, 362, 399,
403—406, 410, 422, 423, 429, 432, 433, 435—438, 440, 441, 445, 446, 453, 455, 456, 465,
622, 668
Տրդատ I Ոթմսեցի, Հայոց կաթողիկոս (741 — 764)— 701
Տրդատ III, պարթևաց թագավոր (36—37)— 328
Տրդատ Բաղրասանի (II դ՛)— 39Բ
Տրեբելլիոս Պոլիոն, հռոմեական
պատմագիր— 412
Տրեվեր Կ.— 360, 362, 363
Տրիարիոս Գայոս վալևփոս, հռոմեա» կան զորավար— 249, 253
Տրունի իշխան— 615
Տուբուսի, Նիրդուն երկրի թագավոր—» 21
-Տուր, Տրունիների նախահայր— 188
Ցանդոտուբոս Արեսալոմ, բյուզանդական զորավար— 789, 790 ^
Տանիոն (ոմն)— 768
ՏՅեցես, բյուզանդական տարեգիր

(XII դ.)- 274

Տիցերոն, հռետոր— 250

Տոլակ (Հայկազն)— 102

Ցուլ, իշխան— 615

Վլադիսլավ, Մաննա երկրի թագավոր 25—28, 30, 34

Քլոնայր, աղվանից թագավոր— 500, 503 — 505

Ռափազոց իշխան— 445

Քլոտայրը, Տեյավեխե երկրի թագավոր— 48

Էրադե (ոմն)— 92, 93

ՔԱրցանա, Մուծածիրի թագավոր — 33, 83

Ֆուսսի, ուրարտական գավառապետ— 92, 93

Քրասա— 26, 28 — 31, 33, 34, տե՛ս նաև [հուսա I

ք]ւրսիկոս, տե՛ս Ջետա

Փապակ հալունի (V դ.)— 569 Փառանջոմ Փառնավացյան, Քարթլիի

թագավոր— 216 Փառեն, Հոհան եպիսկոպոսի Հայր

(IV դ.)— 610 Փառնակ (Փառնակես) /, Պոնտոսի

թագավոր (185 — 170)— 192 —

194 Փասնավադ, Հայոց ավանդական թագավոր— 128 վՓառնոս, Մեդիայի

առասպելական

թագավոր— 36 Փատիս (Հայկազն)— 102 Փասայել (Փասայելոս) , Հերովդես

Մեծի եղբայր— 302

Փավոս, Հայոց ավանդական թագավոր— 128

Փավստոս Քոսյան— 104, 431, 456, 460, 467, 481, 486, 492, 501, 507, 510, 516, 519, 522

Փարսաման Արշակունիան (Փարսաման Արմազեցի), Քարթլիի թագավոր մ. թ. ա. II

դ.)— 186, 211, 216

Փարսաման (Փարսաման) I, Իբերիայի թագավոր (35 — 74)— 320 — 329, 332, 337,

341

Փարսաման II, Իբերիայի թագավոր (100 — 114)— 330

Փարսաման Մանդակունի— 547

Փերիխանյան Ա.— 204, 206, 207

Փերմելիանոս, հույն մատենագիր — 405

Փիլիպպոս Առիդեոս, Մակեդոնիայի թագավոր (323 — 316), Ալեքսանդրը

Մակեդոնացու խորթ եղբայր — 182

Փիլիպպոս Արաբ, Հռոմի կայսր (244 — 249)— 400, 401, 404, 411

Փիլիպպոս I, Մելնկյան թագավոր (93—84)— 225

Փիլիպպոս II, Մակեդոնիայի թագավոր (359—336)— 182

Փիլոստրատոս, հռոմեական մատենագիր— 619, 620

Փիսակ Սյունի (IV դ.)— 462—464
Փլեդոն, փոքրասիական պատմագիր-՝ 251, 252, 266
Փլորիանոս (Փղաիանոս) , Հռոմի կայ-սրբ (276 թ.)— 403, 405
Փոսպ Ուոտիս, մարաց թագավոր— 128
Փրասաո— 261, 279, 280, 282—284, տե՛ս նաև Հրահատ III
Փրասատ (Փրաստես) — 294, 316, 318, 320, տե՛ս նաև Հրահատ IV
Փրասատ (Հրահատ), Հրահատ IV ի որդի, պարթևական գահի հավակնորդ— 320,
328
887

Փրատակես — 308, 309, տե՛ս նաև
Հրահատ V Փրոնտինոս, հույն մատենագիր— 252
Քաբաոսկ վահեունի (IX դ.)— 726
Քադիաու, Պոզուադեխե երկրի թագավոր— 70
Քալի-Թեշշուր, Կադմուխի երկրի թագավոր— 17
Քաղաքապետն արքունի— 615
Քամյան Քուշ— 105, 115
Քանանուհի (աստվածաշնչային J —
761
Քայրերունի իշխան— 615
Քասրե Անուշարվան Սասանիան— 406—408, 410, տե՛ս նաև Արտաշիր I
Պապական
Քարթամ Արշակունիան, Քարթլիի թագավոր— 211, 216
Քարթլոս, քարթվելների նախահայր— III, 113
Քարձամ, վրաց թագավոր— 210
Քիլի-Թեշշուր (Իրրուպի), Կադմուխի երկրի թագավոր— 17
Քյոնից Ֆ.— 82, 156
Քսոնտաս, պավլիկյան— 803
Քսենոփոն Աթենացի, հույն պատմագիր 131, 132, 147, 148, 161, 162 , 167—173,
177
Քսերքես, Օռիքի թագավոր (220— 201)— 181, 192, 193
Քսիփիլինոս, բյուզանդական տարե-՝ գիր (XI դ.)- 274
Քվինտիլիանոս, հռոմեական ճարտասան— 314
Քվինտոս Կրեսպիկոս Սիլանոս, կոնսուլ— 317, 319
Քուշանաց Արշակունի թագավա*— 486
Քուշթաշպիլե, Կուստասապիլե երկրի

թագավոր— 78 888 ,
Օցունա (Օդբա) , արաբ գորավար—690
Օգոստոս (Գայոս Օկտավիանոս Օ՛գոստոս), Հռոմի կայսր (մ. թ*. ա. 27— մ. թ.
14)— 201, 219, 287, 307, 309—314, 318, 319, 422, տե՛ս նաև Օկտավիանոս
Օթման, արաբ գորավար— 690
Օլիմպիա, Արշակ II-ի կին— 480
Օլիմպիադա, Ալեքսանդր Մակեդոնացու մայր— 178, 182
Օկտավիա, Օկտավիանոսի քույր— 295, 298
Օկտավիանոս— 222, 223, 298, 635, տե՛ս նաև Օգոստոս
Օմար իբն Աբդուլլահ ալ-Ակտա, Մե-լիտենեի ամիրա— 777
Օմար իբն ալ-Խաթիր, իսալիֆ (634 — 644)— 683, 684, 687
Օպպիոս Ստատիանոս, հռոմեական-գորավար— 293, 294, 318
Օսման, իսալիֆ (644 — 656)— 687 և 695
Օսման իբն Աբու-Աս, արաբ դորավար— 683 Օսրոնես— 388, 394, տե՛ս նաև պարթևաց նոսրով թագավոր Օտա Ամատունի— 403, 436, 442 Օրբելի L.— 73, 531, 840
Օրոդես (Օադ), հայկական գահի՛ պարթև հավակնորդ. Արտավան III-ի որդի- 314, 321, 322, 328 Օրոդես II, պարթևաց թագավոր (57՛-38)- 270-273, 287, 291 և 292, 297 Օրոդես III, պարթևաց թագավոր (4—7)— 318 Օրոնտաս, Հայաստանի սատրապ — 162, 163, 172, 173, 177, տե՛ս նաև Երվանդ II Օրոնտես, Հայաստանի սատրապ— 179, 182, 183, տե՛ս նաև Երվանդ III «րոնես — 190, 221, 222, տե՛ս նաև Երվանդ IV Վերջին Օքսիարտես, Ռոկսանայի հայր— 182
Ֆալբիոս Հադրիանոս, հռոմեական գորավար— 249. 253 Ֆիրդուսի, պարսիկ բանաստեղծ— 377 Յոն լոս, պավլիկյան աղանդապետ — 809, 810
ԴԻՑԱՆՈՒՆԷԸ
Ադադ, ասորա-բաբելական աստված— 20, 21, 24, 30, 31 Ադարութա, ուրարտական աստված— 45 Ադիա, ուրարտական աստվածուհի — 46 Աթբինես, ուրարտական աստված— 45 Աթենաս. հունական աստվածուհի — 425, 426 Ածղահակ (Ածի Դահակա, Վիշապ Գահակյ , պարսկա-հնդկական աստված— 128, 150, 152, 153 Ալապթուշինես, ուրարտական աստված

— 45 Ալքմենե, Հերակլեսի մայր, մահկանացու 425 Ակադեմա, հույն առասպելական հե-
րոս 811 Աորիման (Արհմն) , պարսից աստված— 556, 821, 822, 824 — 828
Ա1տլրամաԵրա (Ահուրա Մազդա),
պարսից գերագույն աստված— 15? —156 Ամագոնուհիներ, առասպելական կին ռազմիկներ— 165 Այա, ուրարտական աստվածուհի—
46, 47 Այայան օրբություններ (ուրարտական)— 46, 47 Այրաինե, ուրարտական աստված— 45 - Անաիտիս, տե՛ս Անահիտ Անահիտ դիցուհի— 191, 285, 420 — 423, 425, 438, 443, 444, 447, 593, 622, 739
Անապշա, ուրարտական աստված —
45 Ս.սգեղ, հայկական աստվածություն —
377 Անիկա, ուրարտական աստված— 47,
89 — 91 Անու, ասուրական աստված— 30 Աշշուր (Աշուր) , ասուրական գերագույն աստված— 14, 16—20, 22, 24—30, 33 Ապուլլոն, հունական աստված— 189, 191, 361, 423, 426 Աստղիկ, հայկական աստվածուհի —
417, 426, 446, 539 Արածա, ուրարտական աստված— 45 Արամադդ, Հայոց գերագույն աստված— 140, 148, 154, 190, 423, 426, 430, 444, 445 Արդե, ուրարտական աստվածուհի —
46 Արդինեցիների աստված— 45 Արծիբեդինե, ուրարտական աստված — 45 Արծունիոյնե քաղաքի աստվածներ —
45 Արյա, ուրարտական աստվածուհի —
46 Արնե, ուրարտական աստված— 45 Արսիմելա, ուրարտական աստված— 45 Արտեմիս (Առտեմիդ) , հունական աստվածուհի— 189, 191, 423, 425
889

Արտոարսաններ, ուրարտական սրբություններ— 45
Արուբանե (Յարուբանե, Վարսուբանե), ուրարտական գերագույն աստվածուհի— 44, 46, 51, 91
Աու, ուրարտական աստվածուհի— 46
Ափրոդիտե (Ափրոդիտես) , հունական աստվածուհի— 425. 426, 446
Թացմաշտու (Բացբարտու), ուրարտական աստվածուհի— 33, 34, 44, տե՛ս նաև Արուբանե
րարծիա, ուրարտական աստվածուհի— 46
Քարշամ Թարշամին, Բարշամինա), ասուրական աստված— 120, 129, 443
Քսիֆու, տե՛ս Դիոնիսոս

Գիսանե, աստված— 448—450, 453 Գիսանեի կուռքեր — 453, 610
 Դաշտեցիների աստված (ուրարտական)— 46
 Դատա, իեթական աստված— 11, 12
 Դեդուաինե, ուրարտական աստված—
 45
 Դեմետրե, աստված— 448 ռերկետո, ասուրական աստվածուհի— 37
 Դիանա, հռոմեական աստվածուհի— 423
 Դիոնիսոս, հունական աստված— 273, 619, 620
 Դիոս_ 425, 426, տե՛ս նաև Ջևս
 Սլիայա, ուրարտական սրբություն —
 46 Օլիպրե, ուրարտական աստված— 45 ՍԴինա, ուրարտական աստված— 45
 Ջիուկունե, ուրարտական աստված—
 45, 88 890
 Զոհաբերության սաստվածներ (ուրար-
 տական)— 46 Էփրվան, պարսից աստված— 821 —
 828 ԶուդուսարԼ, ուրարտական աստված*
 — 45
 Ջես, հունական գերագույն աստված— 129, 273, 425, 426, 444, 620
 Էա, ասուրական աստված— 25, 34 Էնլիլ, շումերական գերագույն աստված— 24,
 28, 29, 33
 ԹալապուԼա, ուրարտական աստված*
 — 46
 ԹաԼԴաինե, ուրարտական աստված—
 45 Թեյշեբա, ուրարտական աստված—
 42, 43, 45, 47, 58-66, 71, 72p
 77—80, 85, 89, 90, 92
 Իվարշու (Իյարշա, ԻմեւԴշա) , ծուպա-ցիների աստված— 57, 91, 92
 Ինարա, իեթական աստվածուհի— 11, 12
 Ինդրա, հնդկական աստված— 417
 Ինուայան սրբություններ (ուրարտական)— 46
 Իշտար, ասուրական աստվածուհի— 31
 Իսլիարե, ուրարտական աստվածուհի*
 — 46
 Իսիդա, եգիպտական աստվածուհի—
 291, 292 Իստանու, իեթական աստվածուհի—
 11 Իրմուշինե, ուրարտական աստված—
 45

Լեոնցիների աստված (ուրարտական),

— 46

Խալդե (Խալդի) , ուրարտական գերագույն աստված— 32--34, 40%

42 — 49, 51, 53, 54, 58 — 66, 70 —

73, 75—80, 83, 88—92 քալդյան քաղաքի աստվածներ— 45 յիսուս, ուրարտական աստվածուհի —

46, 47 Խուբա, ուրարտական աստվածուհի —

46, 47 5յուտուհինե, ուրարտական աստված—

45

Սինույարդե, ուրարտական աստվածուհի— 46

Սովայինների աստված (ուրարտական— 46

•կիլիբանե, ուրարտական աստված—

46 Կունրու, ուրարտական աստված— 45, 72

•Կումենուցիների աստված (ուրարտական)— 45

կարաման (Խարտման), պարսից

աստված— 535, 556, տե՛ս նաև

Ահրիման .^ելիոս (Արև), հունական աստված—

168, 1.73, 360, 361 ^երակլես— 371, 372, 417, 423—426 2եփեսոս, հունական աստված— 129,

425, 426

Ifurimdj, Բաբելոնի գերագույն աստված— 24, 26, 28—33, 92

Միթրա (Միթր), իրան ա հնդկական աստված— 201, 354, 357, 361

լքիոր, հայկական աստված— 129, 418, 426, 445

%աբու, ասուրական աստված— 24,

31, 33 էոսլաինե, ուրարտական աստված— 45

Կ, հայկական աստվածուհի— 426, 445

Նեսրաք, ասուրական աստված— 116

Ներցալ, ասուրական աստված— 24, 31, 33, 34

Նինիլ, շումերական աստվածուհի— 24, 33

Նյոաիա (Նյոասու) , հնդկական աստված— 619

Շասա2, ասուրա-բաբելական աստված— 19—21, 24, 28, 30, 31, 33 Շերեթու,

ուրարտական աստված— 45 սելարդե, ուրարտական աստված— 45 Շինիրե,

ուրարտական աստված— 45 Շիվինե, ուրարտական աստված— 42, 43, 45, 47, 58

— 66, 71, 72, 77 — 79, 89, 90, 92 Օուբա, ուրարտական աստված— 45

Ոսկեմայր Ոսկեծին աստվածուհի—

446, տե՛ս նաև Անահիտ Որմիցդ, պարսից աստված— 622,

821, 822, 824—828

Մարդե, ուրարտական աստվածուհի —

46

Ուուսցա, իեթական աստվածուհի —

11

Միլիա, ուրարտական աստվածուհի —

46

Վասացն Վիշապաքաղ — 373, 414, 417, 424—426, 446, 593

Վարդրան (վերեթրացնա), պահլա-վապարսկական աստված — 417

Վիա, ուրարտական աստվածուհի — 46

Տիր (Տիրան), հայկական աստված —

191, 361, 426, 443, 622 Տյուփոն հրեշ — 129 Տոքք, հայկական աստված — 377

Տուշպացիների աստված — 45

891

օուշպուետ, ուրարտական աստվածու

Հի_ 46, 47 օուՐանե, ուրարտական աստված — 45

Ուա, ուրարտական աստված — 45

Ունի նա, ուրարտական աստված — 4 Տ* Ուրա, ուրարտական աստված — 45

Եսիրիս, եգիպտական աստված — 292?

ՅԵՂԵՐԻ, ԺՈՂՈՎՈՒՐՆԵՐԻ, ԹԱԳԱՎՈՐԱԿԱՆ ՀԱՐՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ,

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏՈՀՄԵՐԻ, ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԽՄՐԵՐԻ ՑԱՆԿ

Աբացդներ — 781

Աբասյանների հարստություն — 700,

741 Աբելիանեխե, ցեղ — 59, 67, 75, 76,

79 Աբելյան նախարարական տոհմ — 67,

81, 369, 375, 618, 661 Աբիանական ցեղ — 73 Աբրահամյան նախարարական

տոհմ —

618 Ադախու, ցեղ — 82 Ադիարե նա ցիներ — 238, 339 Ադա (3 ադա, Վազա), ցեղ —

68, 91 Ադցն Թորդոմայ — 117 Ացցիցիներ, ցեղ — 10, 11 Աթինցաններ — 738, տե՛ս

նաև գնչու

ներ Ածլալանյաններ — 406, տե՛ս նաև

պարթև Արշակունիներ Ալաններ — 217, 358, 359, 415—417,

457, 781 Ալարոդներ — 159, 160 Ալբաններ (աղվաններ) — 238, 321 —

323, 334, 366 Ալեքսանդրիա ցիներ (Ալեքսանդրիա

քաղաքի բնակիչներ) — 296 Ալալամու (Արամ ու), արամեական

ցեղ 15, 16

Ակեաց նախարարական տոհմ— 373,
378, 547, 618, 726 Աղվանից ժողովուրդ— 524, 530, 541 892
Աղվաններ— 114, 194, 198, 221, 305,,
543—545, 581 Ամասկոնի նախարարական տոնս*—
Ամատունյաց նախարարական տոհմ — 361, 362, 403, 457, 470, 537» 548, 563, 710,
711, 725
(Այլ) Բացրատուհի, նախարարական տոհմ— 618
Այծենական նախարարական տոնս"—617
Այինիաններ, թեսալական ցեղ— 198
Անցեղտան նախարարական տոհմ— 617
Անձևացյաց նախարարական տոհմ— 373, 378, 537, 568, 618, 726
Անտիդոնյաններ (Անտիդոնոսին հարողներ)— 303
Անտոնինոսների հարստություն— 621
Աշխադարյան նախարարական տոհմ—618
Աշոցյան նախարարական տոհմ— 618
Աշքենաց (Իշքուցա) , ցեղային միություն— 117
Ապանունյաց նախարարական տոհմ— 372, 377, 537, 617
Ապարն (պարն) , ցեղ— 103, 357
Առավելյան (Առվելյան) նախարարական տոհմ— 618
Առավենյան (Առվեհյան) նախարարական տոհմ— 373, 377, 617
Ասեղյան նախարարական տոհմ— 617
Ասորեստանցիներ— 21, 61, 62, 119, 120, 126, 127, 158, 781
Ասորի աղդ— 560
Ասորիներ— 196, 238, 302, 447, 738, 740, 741
Ասպահապետի պահլավ, տոհմ— 400, 401, 404
Ասպետյաններ— 658, 659, 661, տե՛ս նաև Բագրատունիներ
Ավաձաց նախարարական տոհմ— 617
Ատրպատականցիներ— 247
Արաբական ցեղեր— 232
Արաբներ— 237, 381, 667, 682, 683, 685, 692 — 694, 697, 700, 711, 716, 718, 721—725,
727, 734, 779, 797, 800
Արաբական ցեղեր— 786
Արաղցիներ— 209
Արացառացիներ— 765, 771
Արդի նե ցիներ— 45
Արիական ցեղ (արիներ)— 484, 556, 825, 826, տե՛ս նաև պարսիկներ
Արիաներ (իրանական ցեղ)— 222, 223

Արիներ և անարիներ— 536
 Արիոսականներ, աղանդավորներ— 599
 Արիստարքոյան տոհմ— 302
 Արծրունաց նախարարական տոհմ— 369, 375, 537, 551, 568, 618, 706, 710, 711, 714, 715, 717, 720, 723, 725
 Արկուկե, ցեղ— 82
 Արմենիակներ (նույնանուն բանակա թեմի զինվորներ)— 783, 794
 Արմեններ— 107, 109, 132 — 148, 158—161, 163, 168, 220, 454
 Արմենոխալիբներ (հա յա իս լի բներ) — 366, 368
 Արշակի ցեղ— 320
 Արշակունիաններ, վրացական հարստություն— 216, 409
 Արշակունիներ (հայ)— 104, 187^
 216, 331, 356, 363, 374, 378Ի
 399, 403—405, 410, 419, 477,.
 478, 495, 510, 513, 520—526Ի
 528, 529, 531, 555, 618, 622 ի
 649, 657 Արշակունիներ (մասքութ) — 458 Արշակունիներ (պարթև)— 103, 251, 297, 313, 314, 316, 318, 320, 333, 337, 343, 348, 357, 399, 404, 410, 555 Արշակունիներ (քուշանաց)— 486 Արոեացի արարներ— 365
 Արսիթա (Յարսիթա, Վարսիթա), ցեղ
 61, 68 Արտաշեսյան հարստություն— 38 Ի
 190, 200, 216, 307, 310, 312Ի
 319, 328 Արտաշեսյան նախարարական տոհմ—
 618 Աքած ու, նախարարական տոհմ— 6*77 Աքեմենյանների հարստություն— 36 ,, 131, 399
 Բաբելոնացիներ (բաբելացիներ) —
 21, 128, 723 քաբխիներ, ցեղ— 17 Բացրատունյաց նախարարական տոհմ՝
 129, 262, 374, 375, 499, 520,
 615, 617, 661, 666, 691, 696,
 702, 705, 709, 711, 713, 717 Բակտրիացիներ (բակտրիաններ)—՝
 159, 198 Բահդրուհներ— 536*, 841 Բաղասիհներ— 456, 458 Թասենի
 նախարարական տոհմ— 617՝ Բաքանի (Բաքրանի) նախարարական
 տոհմ— 617 Բդնունական նախարարական տոհմ—
 372, 377, 617 Բիա (բիացիներ)— 44, 83, 84, 86 Բյուղանդացիներ— 774
 89S

Փոցովիլներ, աղանդավորներ— 806,
811 Բոռունի, նախարարական տոհմ— 618 Քոյսսուբզոզ նախարարական տոհմ —
618 Փորբորիտներ (բորբորիտոններ, բար-բարիանոսներ) , աղանդավորներ —
630, 636, 637 Դիլներ, տե՛ս փոյուզիացիներ Թուժունի, նախարարական տոհմ —
618
"Գաբելյան նախարարական տոհմ—
369, 375, 618 'Գաղսիկյան (Գաղրիկյան) նախարարական տոհմ— 617, 725 Գաթեր
— 456
Խալատներ, կելտական ցեղ— 193 Գար (յարա ցիներ— 371, 376 'Գաւպմանաց
նախարարական տոհմ—
376, 618 Գարդմտնացիներ— 371, 638 Գերման ժողովուրդ— 315 Գըղիունի,
նախարարական տոհմ —
617 Գիմիրի, տե՛ս կիմներնէր Գղվարներ— 456
Գնթունյաց նախարարական տոհմ — 362, 363, 369, 375, 376, 551, 567, 618
Գնչուններ— 739
Գնունյաց նախարարական տոհմ — 302, 369, 375, 468, 542, 551, 565, 568, 617, 713,
725 Գոթեր— 402, 432, 433, 479 Գոթթնէ ցիներ— 373
Գոթթնի նախարարական տոհմ— 618 Գորդվացիներ— 197, տե՛ս նաև կորդ
վացիներ Գոաարացիներ (Գազարներ)— 371,
456, 638 Գուկանի նախարարական տոհմ— 617 Գոլրանցիներ— 199 Է894
Դահաս, սկյութական ցեղ— 316 Դիգոներ (դիդոնի) 212, 217 Դիդուրներ— 366
Դիմաքայան նախարարական տոհմ—
188, 551, 618
Դեմոթեցիներ (Դեմոթիի բնակիչներ)
— 214 Դուկասների տոհմ— 801 Դարձակներ (դուրձուկնի) — 212, 217
Եբրայեցիներ— 129, 621 Եղերներ — 110, 114 Եղերսվաններ — 456
Եգիպտացիներ— 209, 781 Եգոմայեցիներ— 303 Եթովպացիներ— 353
Եփմացիներ, ցեղ— 722, 723 Եշումուա, ցեղ— 82 Երիախե, ցեղ— 76
Երվանդունյաց հարստություն— 38, 117, 131, 148, 152, 153, 172,
189, 190, 200, 205, 216, 217, 222, 394, 429
Եր(վ)անթունի, նախարարական տոհմ
— 618 Երքուայական ցեղ— 73 Եփեսացիներ— 771
Զանդազանի նախարարական տոհմ—
617 Զարեհավանյան նախարարական տոհմ
— 373, 378, 618 Զարեհյաններ— 251 Զեխներ— 781
Էրուլոս, գերմանական ցեղ— 659

Ընծայնոց (Ընծաքին) նախարարական տոհմ— 551, 617 Ընսւրունի,
նախարարական տոհմ —
726
Թավասպարներ— 456
Թարցամոսյաններ (— Թորգոմի տոհմ)
- 113, 114 Թեսաղոնիկե ցիներ— 763 Թեսսալացիներ— 108 Թո նորակե ցիներ,
աղանդավորներ —
775, 811 Թորգոմի տոհմ— 117 Թրակիացիներ— 198, 265, 796 Թուաթեխե, ցեղ—
60, 67
Իբերներ (վրացիներ)— 194, 196, 221, 229, 238, 247, 321—323, 325, 327, 366, 781
Իժմախներ— 456*
Ինգուշներ— 217, տե՛ս նաև դուր՝ ձակներ
Իսավրացիներ— 775
Իսմայելացիներ— 686—690, 692, 693, 696, 697, 704, 706 — 708, 712, 727, 789, 791,
տե՛ս նաև արաբներ
Իսրայելացիներ— 605, 607, 761
Իսուվա ցիներ— 7
Իվերիացիներ (իսպանացիներ)— 371, 377
Իրանցիներ— 555
Էադեր— 781
Լավոդիկեցիներ— 765, 771
Լատինացիներ— 621
Լեդցիներ— 110, 114, 212, 213, 406,
500 Լեկեր, տե՛ս լեզգիներ Լիբիացիներ— 371 Լյոպուհիներ— 420 Լուբիեններ—
366 Էուերու, ցեղ— 82 Էուլու, ցեղ— 56
Լուշա, ցեղային միություն— 42 Լուվիական ցեղային միություն— 57
Խաղարներ— 406, 694
Խալդայներ— 139, 141 — 146, 148,, 163, 172, 173, 176, 177, 231,, 250, 254
Խալդեր— 781
Խալիբներ— 368
Խալլուբներ— 165, 168, 169, 171Ի 173, 196, տե ս նաև խալդայներ՝
Խառյներ (խաեր)— 176, 177
Խառանցիներ— 683
Խարսիանոնցիներ (նույնանուն բա նակաթեմի զինվորներ)— 783,, 794, 796
Խեթեր— 8, 13
Խորխոռունյաց (Խոռխոռունյաց) նախարարական տոհմ— 101, 375, 459, 537, 551,
615, 617

Խութեցիներ— 720

Ծավղեաց նախարարական տոհմ---618i

Ծավղեացիներ — 371

Շոփաց նախարարական տոհմ— 617՝ Շոփացիներ— 366, 368 Շունդացիներ
(Շունդա քաղաքի բնա կիչներ)— 214

Վարիրներ— 781

Վաղմեաց նախարարական տոհմ— 617՝ Վաղոաիներ (կատիշներ)— 222, 223"

Վաթարդա, ցեղային միություն— 42 Վակմեացիներ, ցեղ— 26 Վամսարական
նախարարական տոհմ—

376, 558, 569, 570, 572, 573,,

617, 833, 840, 841 Վապաղովկիացիներ (կապաղովկներ)՝

—231, 238, 337, 796 Վասկեր, ցեղ— 18, 21 Վասպեից նախարարական տոհմ—

618 Վատառներ— 196, 200 Վարդուխներ— 161 — 163, 172, 174 Վարենի պահլավ,
տոհմ— 400, 401.,

402, 404 Վելտեր— 804

895*

Վիլիկեցիներ — 276

ՎիրբՐացիներ, գերմանական ցեղ — 241, 252

Վիմներներ — 118

Վինան, նախարարական տոհմ— 617

Վինոխարիաներ (Վինո խ.,ր իոնի բնակիչներ)— 768, 771

Վերունի (Վըրնունի) , նախարարական տոհմ— 617

Վոլխեր — 176

Վոդոսացիներ — 755, 766, 771

Վոդքիսցիներ — 231

Վովկասե ցիներ (Վովկասյանների —
110, 114, 406

Վարդվաց նախարարական տոհմ— 617

Վորդվացիներ — 238, 244, 373, 378

Վորդոլք ներ, տես կորդվացիներ

*Նորնթացիներ — 766

Վօլթիներ, ցեղ— 15, 16

Վումենուցիներ— 45

Հագարացիներ — 758, 763, 769, 780—782, տե՛ս նաև արարներ

Հակոբիկյաններ, աղանդավորներ—

Համասասանյան նախարարական տոհմ — 618

Հայ աղո, հայոց աղո, Հայաստան աղո— 626, 629, 630, 705

-Հայ ժողովուրդ— 3 — 6, 13, 35, 38, 107, 148, 153, 161, 309, 315, 329, 414, 489, 498, 524, 530, 671, 685, 699, 701, 839

Հայասա ցեղային միություն (հայա-սացիներ)— 6, 8, 13

Հայաստանցիներ— 103

Հայեր— 4, 5, 107, 115, 117, 154, 156, 172, 179, 198, 199, 210, 211, 227, 231, 237—239, 243, 246, 252, 260, 262, 265, 270, 273, 275, 290, 296, 298, 300, 303, 306—310, 312, 315, 317— 396

319, 323, 327, 332, 333, 334, 336, 342, 343, 352, 357, 368, 387, 389, 391, 392, 404, 419, 420, 460, 461, 486, 489, 490, 491, 494, 495, 498, 510, 525, 528, 541, 545, 552, 564, 567, 568, 570, 572, 580, 621, 640 — 642, 648—651, 656, 658 — 660, 662, 667—669, 675, 682, 691 — 694, 697, 712, 713, 715, 738, 740, 741, 750, 781, 806, 811, 831, 833

Հայոց սպարապետության տոհմ— 456, աե ս նան Մամիկոն յաններ

Հավնդնի (Հավանի) , նախարարս/կան տոհմ— 370, 376, 618

Հարուժյան նախարարական սամբի— 618

ՀեԱհններ— 162, 163, 165, 166, 169, 171, 172, 174, 176, 177, 232, 244, 248, 259, տե՛ս նան հույներ

Հեհմատակներ— 456

Հենիոքներ— 388, 390, 393

Հեպտակոմետներ— 160, տե՛ս նան մոսիոնյակներ

Հերացիներ— 110, 114

Հեփթաղներ— 577, 589

Հիրկաններ (հյուրկաններ) , Վրկանից աշխարհի բնակիչներ— 339, 358

Հյուսիսականներ, կովկասյան ցեղեր — 212, 213

Հյուրկանյաններ (Հյուրկանոսին հարողներ)— 303

Հնդիկներ (հնդկացիներ)— 132, 288, 619, 781

Հոներ— 396, 456, 458, 536, 542, 556, 562, 563, 568, 571, 572, 781

Հուտմներ— 532, 562, 572, 672, 675 — 677, 709, 748, 800, տե՛ս նան ը յ ն լ զ ա ն ղ ա
ցի ն եր

Հոփսիմյան կույսեր— 439, 441

Համայեցիներ (= բյուզանդացիներ)— 639 — 642, 649 — 651, 653—658, 660 — 662, 687, 764, 771, 780, 788—790, 793, 795, 806

Հռոմեական ժողովուրդ— 224, 235, 245, 324, 433

Հռոմեացիներ— 115, 148, 180, 200, 203, 204, 221—224, 226, 230, 233, 234, 239, 241, 242, 246 — 253, 256—260, 265—267, 269, 272, 273, 275, 276, 278—281, 283 — 285,

289, 290, 292—294, 299, 300—302, 307—309, 313, 316, 317, 319, 320, 323, 324, 332—
334, 338, 343—346, 349, 351, 352, 356, 387, 389, 392—395, 400, 401, 405, 406, 411, 413,
434—436, 440, 454, 479, 481, 621

Հրեա ժողովուրդ— 115

Հրեաներ— 115, 129, 189, 226, 299 — 302, 307, 369, 494, 495, 695, 742

Հույներ— 103, 148, 149, 152, 160, 173, 215, 232, 234, 238, 403, 432, 447, 504, 526, 527,
532, 533, 621, 632, 667, 670, 692, 774, 786, 814, 816, 825

Ջյունական նախարարական տոհմ — 370, 376, 618

ՂԱտա ցիներ— 763

Ճղբեր— 456

Մացույներ— 800, 802

Մադացաց նախարարական տոհմ —

617 Մակարեացիներ— 505 Մակեդոնացիներ— 95, 159, 179, 221,

222, 291, 754, 796 Մակրոններ— 159, 176, 366, 368

Մամիկոնյան նախարարական տոհմ — 263, 456, 457, 468, 469, 512, 530, 537, 551,
558, 564, 610, 618, 667, 691, 703, 705, 713

Մանավադյան նախարարական տոհմ

— 372, 377, 455, 456, 617, 618

Մանդակունիների նախարարական

տոհմ— 373, 377, 404, 617 Մանիքեականներ (մանիքեցիներ) ,

աղանդավորներ— 736, 738, 745, 750—753, 756, 757, 769, 771, 773—775, 779, 780,

786, 803, 804, 806—811, 823 Մաննացիներ, ցեղ— 25—28, 31, 33 Մասքութներ—

447, 456—458 Մատիեններ— 159, 160 Մարդեր, ցեղ— 163, 247, 252

Մարդպետունի, նախարարական տոհմ

— 376

Մարեր— 107, 159, 196, 198, 199, 231, 416, 420, 621, 651, 781 *

Մարիսացիներ— 303

Մարկիոնացիներ— 620

Մաքեդոններ— 355, 393

Մեգրելներ — 214

Մեդացիներ (մեդեր) — 26, 27, 132, 136, 141, 199, 293, 311, 334, 358, 366, 393, տե՛ս

նաև մարեր

Մելիտե նա ցիներ— 740

Մեհնունի, նախարարական տոհմ— 618

Մենոբարդցիներ— 366

Մեսիներ, ցեղ— 217

Մեսսայյաններ— 811, 812, տե՛ս նաև մեդն յաներ

Միկի (մյուկի) , ցեղ- 114

Մծղնեականներ (մծղնյաներ) , աղանդավորներ— 594, 735, 812

Մողերի ժողովուրդ— 676, տե՛ս նաև պարսիկներ

Մոկաց նախարարական տոհմ— 378, 537, 568, 618

57-886

Մոկսիաններ— 366, 368

Մոնտանյաններ, աղանդավորներ—

753

Մոպսուեսուոացիներ — 771

Մոսինոյկներ (մոսոլնոյկներ) , ցեղ— 159, 160, 196

Մոսքեր (մոսիսեր) — 159, 160, 332, 335, 366, 368, տե՛ս նաև մեսիսեր

Մովականներ — 110, 114

Մուշքեր (մուշկ), ցեղ— 16, 20, 129

Մուրացյան (Մուրացան) նախարարական տոհմ— 185, 190, 370, 376, 418, 618

Ներքոթիաններ— 409 Նորմանդացիներ— 811

Zifhv— 456

Շուքարիներ, ցեղ— 18

Շուրեներ, ուրարտական ցեղ— 80

Որդունյաց նախարարական տոհմ — 371, 455, 456, 618

Պալունյաց նախարարական տոհմ— 551, 617

Պահլավիկներ — 400, 401

Պահլավունյաց նախարարական տոհմ — 735

Վահանիկներ (պեչենեղներ)— 212, 217

Պավլիկյաններ — 729, 730, 735, 736, 738, 741 — 745, 750 — 752, 756, 769, 770, 773

— 775, 778, 780, 785, 787, 788, 798, 801—804, 806, 811, 812

Պատսպարանի (Պարսպատունի), նախարարական տոհմ— 617

Պարթևներ— 95, 103, 104, 127, 221, 225, 230, 232, 246, 261, 269, 271—273, 278, 279,

284, 286 — 288, 290, 292, 294, 295, 306,

898

308, 313, 315—317, 320 — 324, 327, 331—333, 337, 338, 341, 343, 344, 346, 352, 387,

389, 391, 393, 394, 396, 397, 400, 421, 649, 657

Պարսիկներ— 103, 107, 133, 136, 142, 147, 150, 156, 179, 215, 220—222, 303, 372,

403, 406— 408, 411, 413, 433, 434, 460, 464, 478, 479, 481, 486, 489, 490, 491, 495,

497—499, 502, 505, 506, 509, 515, 516, 541, 544, 545, 552, 556, 562—564, 566, 567,

569, 571—573, 576— 579, 589, 623, 649, 651, 653,, 656, 658, 668, 669, 673, 675., 676,
7.23, 831, 833

Պափլացոնացիներ-^ 159, 160

Ջիբեր, Կովկասի լեռնականներ— 212

Ռաներ— 110, 114

Ռափսյան (Ռափսյան) նախարարական տոհմ— 617

Ռշտունյաց նախարարական տոհմ—՝ 373, 378, 537, 547, 568, 618,, 686, 728

Սակասեններ — 366

Սահառունյաց նախարարական սունմ`

— 511, 512, 567, 618 Սաղունի, նախարարական տոհմ— 617' Սանաունայք

(սասունցիներ)— 720 Սասանի տոհմ— 463, 486 Սասանյան հարստություն— 208,
395,,

404, 406, 412, 555 Սասպերներ— 159, 160 Սատավացիներ— 447

Սարակինոսներ— 708, 740, 768>,

769, 796, տե՛ս նաև արարներ Սարապարներ (թրակիացիներ)— 198՛

Սարմատներ, ալանական ցեղ— 321 Սելևկյան հարստություն— 103, 218-^

222, 226, 256, 305 ՀՄերցիոսականներ, պավլիկյան ազան"

ղավորներ— 76*7 Միլվեր — 366 Միսական (Միսակյան) ցեղ— 103,

120, 371 Միրիական ցեղեր— 556* Սլավներ (ալավոններ)— 781, 811 Սլկունյաց

նախարարական տոհմ —

372, 377, 403, 471 Մկյութական-սարմատական (ալանական) ցեղեր— 328

Մկյութներ (սկյութացիներ)— 117,

172, 173, 176, 198, 220, 264,

358, 458, 805—807 Մյունյաց նախարարական տոհմ—

462, 537, €17 Սոդաց նախարարական տոհմ— 617 Սոդիա ցիներ— 366 Սոմեխներ

— 211—216, 406—408,

տե՛ս նաև հայեր Սոփեններ (սոֆանենեցիներ) — 366,

652, տե՛ս նաև ծովացիներ Սպանացիներ— 621 Սպանդունյաց նախարարական

տոհմ

— 370, 376, 617

Սպիտակ հոներ— 589, տե՛ս նաև

հեփթաղներ Սրվանձալյան նախարարական տոհմ

— 551

Սոլրենի պահլավ, տոհմ— 297, 400 —

402, 404, 410 ^Մնազլուխներ— 14, 15, տե՛ս նաև

ասորեստանցիներ

"Վահանյաններ, պավլիկյան աղանդա՛վորներ— 767 վահունյաց նախարարական տոհմ —

373, 377, 423, 425, 426, 617 Կահունյաց նախարարական տոհմ—

537, 726 "Վանանդի նախարարական տոհմ— 618

վանդալներ— 781

Վառնունի, նախարարական տոհմ—

617 վաւրաժունի, նախարարական տոհմ

— 395, 616, 617, 725 Վաւրաժունի (այլ) > նախարարական

տոհմ— 617 վարացարտիկյան նախարարական

տոհմ— 618 վարձավոլնյաց նախարարական տոհմ

— 617 վերդայական ցեղ— 73 Վիժանունի, նախարարական տոհմ —

617 Վիշապագանց (Մուրացյան) տոհմ —

418 Վիսերուլես, ցեղային միություն— 42 Վիտերույան ցեղ— 58 վրաց

ժողովուրդ— 524, 530 վրացիներ— 218, 475, 581

Տաբալներ— 160, տե՛ս նաև տիրաբեներ

Տացրյան (Տայցրյան) նախարարական տոհմ— 617

Տամբարաց նախարարական տոհմ— 617

Տայոց նախարարական տոհմ— 618

Տառիներ— 165, 169, 172, 173, 177

Տավրավնիտներ (տարոնցիներ)— 336

Տավրոսցիներ— 186

Տեյավեիես, ցեղ— 58

Տիբարեններ— 159, 160, 194, 231, 250, 254

Տիտանյաններ— 120, 129

Տրպատունյաց նախարարական տոհմ — 547, 618

Տրունյաց նախարարական տոհմ— 188, 618, 710, 712

Տուշպա ցիներ— 45

Յողկեպան, նախարարական տոհմ— 617

899

Ուտեաց նախարարական տոհմ— 618 Ուտեացիներ — 371, 376

Ուրարտացիներ— 37, 38, 70, 82, 173 Ոլրուատրիներ, ցեղ— 14, 15 Ոլրումա ցիներ— 18

Ոլրալրդեններ, ուրարտական ցեղ—

81, 82

Փաւնավսպան հարստություն— 216,

406, 407, 409 Փասիաններ— 169, 176 Փիլիպեցիներ— 765, 771 Փոխեր— 456
Փոյուց-միսիացիներ— 129 Փոյուզա-քայ կական ցեղեր — 160
տե՛ս նաև մուշքեր Փւյոպիացիներ — 159, 160, 161, 742
Քաղղեացիներ— 127, 814
Քամանիու, ցեղ— 82
Քա նա նա ցիներ — 369
Քաջբերունյաց նախարարական monfiif
— 551, 618 Քարթլոսիաններ— 409 Քարթվելներ— 211, 213—216, 406—
408 Քողյաններ— 547 Քուշաններ— 119, 486, 487, 532՝,
533՝, 555
Օձրխեկցիներ, նույնանուն գավառի
բնակիչներ— 214 Օմայանների Տարստություն— 741 Օսեր (Օվսեր) — 212—216,
359, 40@
ՏԵՂԱՆՈՒՆՆԵՐԻ ՑԱՆԿ*
Աբա, լեռ— 364
Աբանի երկիր— 19
Աբաինդի, քաղաք— 32
Աբասե, քաղաք— 50
Աբարա, ամրոց— 790
Աբարսիունի, երկիր— 19
Աբդելա, ամրոց— 792
Աբդերա, քաղաք— 109
Աբելիանեխե, երկիր 59, 67, 75, 76, 79, 81
Աբեդյանք, գավառ— 67, 81, 375,
385 Աբխասիա— 115 Աբու, լեռ— 195, 198 — 199 Աբուլյան, քաղաք— 54, 55
Աբոցի, գավառ— 214, 218 Աբունե, երկիր— 58, 67, 79, 82 Աբուլղանե, քաղաք— 62
Ադաբանա, բերդ— 486 Ացիրիա, քաղաք— 34 Ացրանա, բնակավայր— 783 Ացրու,
վանք— 737 Ադտենի երկիր— 19 Ադախու, երկիր— 80, 85
* Կացմեց Մ. Գ. Յավրյանը
Ադարբադացան, երկիր— 113, տե՛ս
նաև. Աւորայտական Ադեմ, գետ— 34 Ադիաբենե, երկիր— 108, 284, 338,
342, 348, 349, 357, 365, 366 Ադոնիսի պարտեզներ— 810 Ադրիանուպոլիս,
քաղաք— 811 Ադրիատիկ ծով— 348, 357, 413 Ադա (Յագա, Վագա), երկիր— 64,
68, 90, 91 Ադա, քաղաք Փոքր Հայքում— 365,
367 Ադամբերունե, երկիր— 85 Ադատ, գետ— 305, 385 Ադատ-Մասիս_ 383, 385,
տե՛ս նաև
Արարատ Ադարա, քաղաք— 195 Ազդի, երկիր— 10, 12, 13 &

Աւքիզ, գյուղ— 367 ? ;
Ացնուածոր, գավառ— 381 “-” *
Էկովի ծով— 201
Ադորդ (Ադորդացիոր) , գավառ— 12, 384
901

Աթենք, քաղաք— 131, 157, 202, 252,
393, 811, 837 Աթինա, բնակավայր— 393 Աթշի-Բաղավան, գավառ— 384 Աթոռն
Անահտա, մեհյան— 420 Աթուհի, երկիր— 19 Աժանական, ավան— 609
Ալագան, գետ— 114, 366 Ալաինե, գետ— 86
Ալահյուսկար, լեռնաշղթա— 367 Ալանաց դուռ— 215, 218, 359, 396,
399, 410, 447 Ալաշկերտ, գավառ— 635 Ալատեյե, լեռ— 63 Ալբայա, երկիր— 19
Ալբանիա, երկիր Բալկաններում— 811 Ալբանիա, երկիր Կովկասում— 108, 114,
195, 321, 366, տե՛ս նաև Ադվանք Ալբոլի, քաղաք— 32 Ալեվան, գավառ— 384
Ալեքսանդրապոլ, քաղաք— 736 Ալեքսանդրիս!, քաղաք— 94, 157, 255, 291, 292,
296, 298, 319, 599 Ալեքսիոպոլիս (Նեոկաստրոն) , քաղաք— 810 Ալդերա, երկիր—
85 Ալդթ (Ալցե, Ալզիա, Ալշե) , երկիր—
16, 18, 20, 23, 52, 53 Ալիշուու, քաղաք— 60, 67 Ալլաբրիա, երկիր— 25, 26, 34 Ալլի,
քաղաք— 32 Ալլոսիա, գետ— 32 Ալկանիա, քաղաք— 79 Ալնիունու, քաղաք— 40
Ալուարդա, քաղաք— 32 Ալուդերե, քաղաք— 53 Ախալցխայի շրջան— 217
Ախալքալաքի շրջան— 217 Ախլամու, երկիր— 15 Ախշուր, լեռ— 25 Ախուրյան,
գետ— 186, 188, 190,
902

385, 427—430, 832, 840 \

Ածանա ձոր— 721 Ակադեմիա, վայր— 808, 811 Ակամսիս, գետ— 380, 384 Ակե
(Ակէ), գավառ— 378, 383, 724 Ակիփսենե, գավառ— 108, 195, 196, 199, 254, 341,
367, 420, տե՛ս նաև Եկեղյաց գավառ Ակինա, քաղաք— 800, 802 Ակիսենե,
գավառ— 196 Ակն, քաղաք— 802 Ակոռի, գյուղ— 563, 566, 568, 589,
696 Ակտիում, հրվանդան— 223 Ակրոինոն, քաղաք— 801 Աղահեսք, գավառ— 383
Աղանդ-ոռտ, գավառ— 383 Աղբակ* գավառ— 375, 715, 724 Ալբակ Մեծ, գավառ—
353 Աղբերաց դաշտ— 589 Աղդո, լեռնակողմ— 724 Աղթամար, կղզի— 53, 383
Աղի, ավան— 698 Աղիովիտ, գավառ— 304, 307, 375,
382, 383, 494, 684 Աղիոհրք, քաղաք— 464 Աղձն (Արդն), գավառ— 381, 657
Աղձնիք, աշխարհ— 20, 53, 69, 109, 156, 201, 263, 342, 378, 379, 381, 382, 434, 435,
445, 477, 533, 539, 554, 555, 668, 720, 728 Աղձնյաց բղեշխություն— 377 Աղձք,

գյուղ— 479 Աղյուն, գավառ— 341, 380 Աղսուս, ավան— 67 Աղսուս, գետ— 67
Աղվանից աշխարհ— 533, 539, 544,
554, 556, 588 Աղվանից դաշտ— 371 Աղվանից դուռ— 445, 556 Աղվանք— 114, 199,
368, 371, 376Է

I

379, 383, 384, 503, 544, 556, 561, 596, 631, 689, 694, 729, 730, 732 Աղվեն,
բնակավայր— 597 Աղցք, ավան— 475 Աղուան, գետ— 383 Աղուե, գավառ— 384
Ասարա, գավառ— 217 ԱՏարայի (Մեսխական) լեռներ— 1Ֆ9,
217 Ահաւիւ-Շղալի, գետ— 218 Ամադանա, լեռ— 19 Ամանտիա, քաղաք— 796
Ամաւիա, քաղաք— 106 Ամարա, քաղաք— 788 Ամարսա, գավառ— 729 Ամեդու,
քաղաք— 22 Ամեր, ամրոց— 729 Ամիցու, քաղաք— 65, 69 Ամիդ, քաղաք— 16, 22,
447, 524,
627, 634, 650, 652, 656, 736 Ամիասա, քաղաք— 231, 248 Ամյուկ, ցամաքակղզի— 383
Ամորիոն (Ամոր) , քաղաք— 779,
799, 801 Ամուղարյա, գետ— 404 Այադու, երկիր— 32, 34 Այալե, քաղաք— 31
Այածուն, քաղաք— 32 Այցառք, գավառ— 382 Այ#> երկիր 159 Արամանիու,
երկիր— 85 Այի (Կոստիհան) , գավառ— 382 Այծուղտկունք, լեռնագագաթ— 381
Այտվանք (Այտուանք, Ատրուանք, Այտրուանք) , գավառ— 156, 382 Այրարատ—
42, 55, 67, 69, 81, 82, 122, 123, 217, 304, 375, 377, 379, 383, 384, 386, 398, 403, 405, 429,
438, 440, 457 460, 478, 479, 523, 525, 556, 557, 575, 628, 632, 633, 684, 687, : 689
Այրարատյան աշխարհ! (ցավառ, նահանգ) — տե՛ս Այրարատ Այրարատյան
թագավորություն— 116, 117, 128
Այրեցյալ դոտի, վայր— 609
Անահիտ (Անաիտիս) աստվածուհու տասար— 285, 421, 422
Անահիտ՝ աստվածուհու տասար
(Պարսկաստանում)— 404
Անահտական (Անաիտիս) , տե՛ս Եկեղ** յաց գավառ
Անահտաձոր, վայր— 420
Անաշե, քաղաք— 42
Անատոլիկոն, բանակաթեմ— 714, 739, 785, 788
Անցեղ, բերդ— 477, 486
Անցեղ տուն, գավառ— 199, 367, 377, 381, 434, 445, 449, 450, 451, 476, 477, 486, 487,
648, 801, 802
Անցո, գյուղաքաղաք— 199, 540, 556
Անդարուտտա, լեռնանցք— 33
Անդիա, երկիր— 24, 27, 30, 31, 34
Անդիաբե, երկիր— 19

Ա&դիմիշկ (Անդրշն) , տե՛ս Անհուշ
Անդրկովկաս— 118, 359
Անդրտիգրիայան ցավառներ— 480
Անդրտիգրիայան նահանգներ— 434
Անցալիա (Կ)ուայա, քաղաք— 32
Անցիտենե, գավառ— 640, 645
Անթիաս, դաշտավայր— 193, 367
Անի (Դարանաղյաց)— 148, 190, 403, 425, 426, 430, 444, 461, 475, 477, 620
Անի (Շիրակի)— 541, 563, 669, 695, 815
Անիաշտանիա, քաղաք— 32
Անիշթերցայան երկիր— 59
Անկյուրա (Անկարա)— 9, 161, 310, 311, 783, 800
Անկուվա, քաղաք— 13
Անհուշ, բերդ— 484—488, 491, 492, 526
903

Անձաիփ ձոր, գավառ— 383
Անձիտ (Հանձիթ), գավառ— 24, 380,
462, 477, 648 Անձիտ-Խարբերդի դաշտ— 347, 357 Անձևացիք, գավառ 383, 509
Աննիա, գյուղ— 759 Անտիոք, քաղաք— 231, 250, 314,
319, 479, 554, 758, 781 Անափուտավրոս, լեռներ— 161, 195,
196, 199 Աշկալա, բնակավայր— 255, 268 Աշկարա, դաշտ— 63
Աշշուր, քաղաք— 14, 16, 18, 20, 22 Աշոտակերտ— 44 Աշոցք, գավառ— 218, 371,
377, 385,
437 Աշտիշատ (Հաշտիշատ, ^աշտ) — 377, 417, 420, 425, 426, 446, 448, 452, 590, 593
Ապահունիք, գավառ— 377, 381, 382,
464, 465, 721, 728 Ապարան, գյուղ— 362, 363 Ապարանի շրջան— 375 Ապեղնոն,
քաղաք— 209, 210 Ապպաթար, քաղաք— 27 Ապսարոս, գետ— 365, 366, 367
Ապրակու&իւ, շրջան— 190, 378 Առան, նահանգ— 114, 376 Առան-ուտ, գավառ—
384 Առաջավոր Ասիա— 38, 685, 828 Առաջին Գալատիա— 776 Առաջին
Կապադովկիա— 785 Առաջին ծայք — 121, 129, 640, 644,
645, 646, 656, 657, 775, 787 Առավենե, գավառ— 341 Աորերանի, գավառ— 307, 375,
383,
711 Առեատ, ավան— 383 Աոնա, գավառ— 382 Աոնո-աոն, գավառ— 383, 724
Առոաղիսան, գավառ— 383 Աառենից (Աովենից, Աովանից) ձոր,
գավառ— 382, 721, 728 904

Ասապա, ամբոց— 33

Ասթիանենե— 640, 645, 653, տե՛ս

նաև Հաշոյանք Ասիա— 34, 35, 95, 106, 160, 178, 193, 235, 236, 257, 275, 276, 288, 315, 355, 356, 378, 423, 807 Ասորաց աշխարհ!— 691, 695 Ասորեն, բնակավայր— 689 Ասորեստան (Ասորեստան) — 13, 15, 26, 29, 31, 33, 36, 37, 38, 54, 56, 61, 68, 95, 105, 109, 116— 120, 123, 127, 130, 154 — 158, 184, 199, 219, 342, 373, 375, 377, 378, 379, 382, 396, 400, 401, 402, 437, 487, 495, 634, 715, 717, 720 Ասորեստանյան հարթավայր— 54,

63, 68 Ասափք— 95, 152, 221, 224, 225, 226, 229, 230, 250, 261, 262, 272, 281, 283, 291, 292, 300, 302, 303, 306, 314, 328, 335, 379, 394, 447, 448, 683, 684, 685, 692, 696, 710, 752, 758, 780, 782, 797, 799, 800 Ասորոց կողմեր— 632 Ասպակղնյաց (Ասպականունյաց) ձոր,

գավառ— 381 Ասպահեն, գետ— 385 Ասսա, գետ— 217 Աստատա, քաղաք— 10 Աստղիկ դիցուհու մեհյան— 446 Աստվածածնի սմուսիր— 655 Ասրանաղյան թագավորություն— 116,

117, 128 Ավան, գյուղ— 517 Ավարական Կոյսու, գետ— 217 Ավարայրի դաշտ— 530, 546, 556,

588 Ավետյաց երկիր— 605 Ավրոն, քաղաք— 803 Աաեզայան երկիր— 85 Ատլանտիկա (Օվկիանոս)— 815 Ատրպատական (Ատրոպատենե, Ատրոպատիա) , երկիր— 95, 115, 184, 194 — 197, 221, 222, 223, 289, 292, 297, 305, 310, 312, 319, 329, 330, 348, 357, 359, 370, 379, 382, 383, 402, 447, 457, 462, 463, 476, 478, 501, 502, 504, 505, 543, 563, 564, 588, 689, 692, 715, 723, 726 Արարական խալիֆաթ— 682, 691,

692, 702, 703, 705, 714 Արարիա— 154, 288, 682, 831 Արարիաա, քաղաք— 645 Արարկիր, քաղաք— 117 Արարկիր-չայ— 367 Արար ոսկե նա ցիների քաղաք— 786 Արագած լեռ— 55, 93, 101, 102,

185, 376, 385, 475, 479 , Արագածոտն (Ոտն Արացածո), գավառ— 101, 385 Արադեղտ, բնակավայր— 710 Արադ, քաղաքալեռություն— 210 Արախոզիա (Հարվաթ), երկիր— 154 Արածանի, գետ— 8, 24, 49, 50, 67, 69, 70, 71, 104, 173, 193, 246, 253, 285, 343, 347, 348, 350, 357, 364, 367, 380, 381, 382, 385, 393, 405, 426, 589, 712 Արածո կողմն, գավառ— 386 Արամի կողմեր (Արամե) — 627, 634,

տե՛ս նաև Ատրիք Արայի դաշտ— 122 Արայի լեռ— 385

Արասի, գետ Պարսկահայքում— 382 Արսաի (Ովեա) , գավառ— 382 Արատ, քաղաք— 408, 410, տե՛ս նաև

Աբտաշատ Արատ տա, գետ— 25 Արարադի (Արարատի) երկիր— 97, 98, III, 116, 378 11րարադի (Արարատի) թագավորություն— 117

Արարադի (Կորդվաց) լեռներ— 114 Արարատ լեռ— 106, 566 Արարատյան դաշտ— 56, 57, 68, 92,
93, 160, 217, 306, 429 Արաքս ցեղ — 48, 49, 54, 69, 70, 81, 87, 88, 160, 173, 177, 189,
195—198, 200, 204, 238, 251, 267, 281, 289, 327, 334, 336, 365, 418, 427, 429, 556, 565,
589, 609, 698, 840 Արաքս, գետ Հունաստանում— 201 Արաքսի դաշտ— 195
Արբելա, քաղաք— 221, 342, 356 Արբու, քաղաք— 31 Արդաստովիտ, գավառ— 382
Արցառա (Արցաուրթ) , բնակավայր—
768, 788, 793, 797 Արդեոս, լեռ— 161 Արգիշթեի-երդու, քաղաք— 87
Արդիշթեիփնելե, քաղաք— 56, 57,
64, 68 Արցիշտիունա, բերդ— 32 Արգոս, բնակավայր— 426 Արցովան,
բնակավայր— 778, 797 Արդինե (Արդինական քաղաք)— 34, 43, 44, 65, 69, 83, տե՛ս
նաև Մուծածիր Արդիունակ, քաղաք— 32 Արդուպա, քաղաք— 22 Արենո,
ամրոց— 655 Արեսոռա, քաղաք— 288 Արդուցու, քաղաք— 32 Արիայան երկիր—
85 Արիարաթիա, քաղաք— 645 Արիգու, քաղաք— 22 Արին բերդ— 54, 55, 57, 67
Արիննա, քաղաք— 11 Արինու, քաղաք— 14 Արիտսա, քաղաք— 11, 12 Արիա,
երկիր— 62 Արխնի, ամրոց— 541 Արխուրու, երկիր— 87, 88 Արծաթ, գյուղ— 578
905

Արծաթադբյուսի (Արծաթի) դաշտ—
589 Արծաշքու, քաղաք— 23, 24 , Արծափ, ամրոց— 689, 690 Արծիդու լեռ— 32
Արծիյա, քաղաք— 7 Արծկե, գյուղ 88, 529 Արծկե, կղզի 381 Արծն, քաղաք— 7
Արծվիք, վայր— 452 Արծուկու, քաղաք— 88 Արծունիունե, քաղաք— 45 Արկուկե
(Արկուկյան, Արկուկիույան) ,
երկիր 72, 77, 80, 85 Արձան, վայր— 451 Արձն, գյուղ— 714
Արսեշ, քաղաք— 24, 72, 711, 714 Արհիշակովիտ, գավառ— 375, 383 Արմագի
(Արմադցիխե) , քաղաք— 211,
216, 409 Արմադի-Մցխեթա, քաղաք— 368 Արմավիր— 56, 57, 68, 102, 119,
126, 189, 300, 373, 385, 420, " " 423, 427, 428, 429 Արմարիլի (Արմարիալի), մարզ—
31, 32, 34 Արմե-Շուբրիա, երկիր— 130 Արմենիա, երկիր— 36, 37, 107, 109,
116, 158, 163, 168, 174, 178,
182, 193, 221, 223, 435, տե՛ս
նաև Լայք և Հայաստան Արմենիակաների բնակաթեմ— 768,
770, 775, 783, 794, 807 Արմենիոն, քաղաք— 108 Արմինա, երկիր— 154, 155, 156,
տե՛ս նաև Արմենիա Արմաուատա (Արսամոսաաա) , քաղաք
— 192, 193, 388, 393, 365,
367, տե՛ս նաև Արշամաշատ Արյան լին — 724 Արյաց աշխարհ— 558, 580, 581,

582, 585, տե՛ս նաև Պարսկաստան 906

Արնա, քաղաք— 31 Արշակավան— 472—475 Արշակունյաց Հայաստան— 611, 616

Արշամաշատ, քաղաք— 193, 393 Արշամունիք, գավառ— 377, 381, 578,

843 Արշատ— քաղաք— 200 Արշարունիք (Արշարունյաց) , գավառ — 385, 429, 465,

470, 493, 495, 836, 840, 841 Արշոց ձոր, վայր— 453 Արսանիաս, գետ— 343, 350, 357,

364, տե՛ս նաև Արածանի Արսանու, գետ— 364 Արսենե (Թոպետիս) — 197, 201,

տե՛ս

նաև Վանա լիճ Արսիթա (Յարսիթա, Վարսիթա),

երկիր— 61, 68 Արսինու, գետ— 792 Արսյացիոր, գավառ— 384 Արուադերս

(Արտադերրա) , ամրոց — 200, 309, 310, 492—498, 541, 707 Արտադ, գավառ— 383,

402, 556,

569, 589, 668, 686, 687 Արլուադի դաշտ— 547 Արուալեսուն, բնակավայր— 654

Արտահան, գավառ— 217, 218, 367,

384 Արտանի (Արտահան, Քալաքի Արտու-նիաս, Քաջաց քաղաք)— 211, 216, 217,

218 Արտաշատ — 104, 183, 188, 189, 195, 196, 199, 202, 204, 246, 253, 260, 268, 280,

281, 284, 295, 314, 318, 319, 321, 330, 335, 341, 349, 355, 356, 358, 365, 385, 390, 398,

410, 416, 420, 428, 438, 441, 442, 443, 460, 481, 494, 536, 541, 546, 556, 563, 576, 616,

622 Արտաշիսյան (Արտավանյան) , դա* վառ— 383

Արտավետ, բնակավայր— 87 Արտաքսատա (Արտաքսիասատա)— 196, 327, 328,

334, 336, տե՛ս նաև Արտաշատ Արտի, կղզի— 383 Արտին լեռ— 93, 836, 841

Արտինե, բլուր— 93 Արցախ, աշխարհ— 72, 82, 379, 383,

384 Արուաստան, երկիր— 367 Արուն, ավան— 708 Արուշի, ամրոց— 71

Արվանյալ, գետ— 386, 541 Արքա, քաղաք— 645 Արքսանենե— 651, 657, տե՛ս նաև

Ադան Արքսատա, քաղաք— 196, 200 Արևե լապո նտական լեռներ— 8 Արևելյան

երկիր, տե՛ս նաև Արե-վելից կողմանք (Հայոց Ադվանք) Արևելյան Եփրատ—

366, տե՛ս նաև

Արածանի Արևելյան Հայաստան— 666 Արևելյան Հռոմեական կայսրություն,

տե՛ս նաև Բյուզանդական կայսրություն Արևելյան Տիգրիս— 160, 286, 368,

տե՛ս նաև Ջերմ գետ Արևելք— 35, 95, 191, 203, 219, 286, 292, 306, 309, 315, 321, 323,

331, 332, 357, 361, 365, 366, 413, 479, 532, 542, 643, 667, 678, 763, 781, 783, 787, 797,

801, 809, 811 *

Արևիք, գավառ— 383 Արևմտյան Արմենիա— 163, 177 Արևմտյան երկիր

(Բյուզանդիա) —

542 Արևմտյան Եփրատ— 71 Արևմտյան Թրակիա— 811 Արևմտյան ծով, տե՛ս

Կասպից ծով Արևմտյան Հայաստան— 386, 636, 639, 657, 798

Արևմտյան Պակիստան— 405 Արևմտյան Վրաստան— 714 Արևմտյան Տիգրիս—

16, 20 Արևմուտք— 104, 763, 783, 787,

796, 809, 811 Աուկանե, մարգ— 27 Աուկանե, քաղաք— 28 Աուտիարա, գավառ—
155, 156 Աքայա, երկրամաս 765, 771 Աքայական դաշնակցային պետության
— 191 Աքեմենյան Պարսկաստան— 153 Աքեմենյան տերություն— 160, 182
Աֆղանստան, երկիր— 404, 405, 840 Աֆրիկ, քաղաք— 800, տե՛ս նաև
Տեֆրիկե Աֆրիկա— 34, 106, 291, 378, 413,
678, 681, 802 Աֆուսիա, կղզի— 742
Բաբելոն— 33, 36, 37, 92, 97, 88,
105, III, 116, 128, 154, 157,
158, 182, 183, 195, 197, 377,
683 հաբերդ (Բայբերդոն) , քաղաք —
467, 655, 657 հաբիլու, երկիր— 68, 73, 81 !
Բաբիլու, քաղաք— 61, 68 1
հաբյուրսա, ամրոց— 196, 200 հադայառի (հադատի) , ավան—
425, 426, 445 Դադավան— 253, 341, 385, 403,
405, 502, 621, 708 հացարան, քաղաք— 188, 189, 427—
430 Դադրևանդ (հադրավանդ), գավառ—
212, 385, 405, 494, 508, 596,
621, 633, 635, 668, 704, 707,
708, 712, 714 Բադրևանդ, գետ— 385 Բադնոց, գյուղ— 52 Բադանիս, քաղաք— 644
հացու, ավան— 610
90?

Բագուձոր — 686 Բաթման-սու, գետ— 252, 257 Բալաբիտենե — 640, 645, 650,
տե՛ս
նաև Բալահովիտ Բալանովիտ, գավառ— 380, 648 Բալբուարգա, քաղաք— 32
Բալդու-ուլիս, երկիր— 48 Բալիս, քաղաք 486, 488 Բալկանյան թերակղզի— 413
Լալկաններ— 161 Բաիփշ, բնակավայր— 502 Բակտրիա — 37, 104, 154, 283, 404,
840 Բանլ (Բանլ Առավոտին) , քաղաք — 401, 402, 404, 832, 840, 841 Բադ[ադ]եշ,
բերդ— 381 Բադասական աշխարհ— 544, 638 Բադասական դաշտ— 556 Բադադ,
քաղաք— 314, 555, 710,
779 Բադք, գավառ— 383
Բամ (Բամի), լեռ— 66, 69, 80, 82 Բամբիկա (Հիերադոլիս) , քաղաք —
288 Բանիու, քաղաք— 32 Բաշ-Ապարան, բնակավայր— 362 Բաշ-Կալե — 375
Բասզոյսրիգա, ամրոց— 254 Բասեն (Փասյան, Բասան) , գավառ— 173, 212, 217,
376, 381, 384, 436, 447, 451, 456, 466, 477, 589, 682, 712 Բասենի հովիտ— 371
Բասորոպեդա, գավառ— 196, 200,

տե՛ս նաև Պարսպատունիք Բարձրասիանի, ամրոց— 33 Բարձր Հայք (Կարևո
աշխարհ)— 6, 1 118, 173, 200, 201, 366, 367,

379, 380, 384, 426, 635 Բարձրաբող, ամրոց— 541 Բարուաթա, երկիր— 62, 68, 73,

81 Բարունակկա, քաղաք— 28 Բաքիրբողազ, բնակավայր— 13

908

Բա[ք]րան (Մարանդ), գավառ— 383 Բեզինեթի, լեռ— 216 Բեդիա, քաղաք— 112,

115 Բելիատովա, ավան— 805, 806 Բելխուրա, բնակավայր— 66, 69 Բեհիստուն,

Ժայռ— 153 Բեովոնիա, երկրամաս— 202 Բերդաձո՛ւ, գավառ— 383 Բերդացիոր,

գավառ— 384 Բերդու՛շ, գետ— III Բերկրի, գավառ— 684, 685 Բերկրի, գյուղ— 711

Բզնունիք (Բզնունյաց, Բզնունական) ,

գավառ— 38, 375, 377, 529,

684, 716, 720

Բզնունյաց (Ռշտունյաց) լիս— 382,

383, 386, տե՛ս նաև Վանա լիճ

Բիա, երկիր— 58, 66

Բիաինեյե, երկիր— 44, 50, 51, 55,

59, 60, 61, 62, 64, 65, 66, 70,

71, 75, 76, 78, 79, 81, 84, 85,

87

Բիայական երկիր, տե՛ս Բիաինեյե

Բիզանա (Վժան) , բնակավայր— 655,

657 Բիթ-Աբդադանի, երկիր— 26 Բիթ-Բարրու, երկիր— 68 Բիթ-Զամանի

(«Աամանուի տուն»),

երկիր— 21, 22 Բիթ-Կապսի, երկիր— 27 Բինգյոլ, լեռներ— 8, 199, տե՛ս նաև

Սրմանց (Բյուրակն) Բինգյոլ-առ— 377, տե՛ս նաև Բյուրակն Բիտայա, քաղաք—

32 Բիրեշիկ, բնակավայր— 10 Բիրիլիլուգա, քաղաք— 32 Բիրուաթթի, լեռ— 25

Բլրոցաց գյուղ— 633 Բյուզանդական կայսրություն, տե՛ս

Բյուզանդիա Բյուզանդական Հայաստան— 639

«Բյուզանդիա— 399, 410, 470, 489,

498, 555,՝ 639, 661, 681, 694,

735, 737, 774, 776, 786, 797,

811, 840՝ Բյուզանդիոն, քաղաք— 623, 658,

661, 664, 665, 781 Բյութանիա, թագավորություն— 194,

200, 224, 274, 279, 394՝ Բյութանիա, պրովինցիա— 253, 394,

635, 742՝ Բյուրակն, գետ— 104, 377 #յուրզ (Պյուրկ), գյուղ— 255, 268,

367 տԲնաբեղ, բերդ— 487 'Բոզունիք, գավառ— 353 Բոտտան-սու— 172, 177, 555
Բալազքոյ, բնակավայր— 6, 9, 12 Բոյբեիս, լիճ— 108 Բոյբեիս, քաղաք— 108
Բոսփոր, երկիր— 157, 235, 254, 257 Բոսփոր, նեղուց— 798 ՓշՆ, գյուղ— 563 Բրեխ,
ավան— 610 Բրենդեսիում, քաղաք— 355 Բրետանիա, երկրամաս— 390 *Բրիսա,
բնակավայր— 644 Բրիտանական թանգարան— 16, 21 Բուբուզի, ամրոց— 31
Բուզունիա, երկիր— 79, 82 Բութե, քաղաք— 58, 66 Բոլծունիք, գավառ— 383
Բոփնի-ալիև, քաղաք— 74 ;Բալանըղ, գավառ— 377 Բուլիանի, երկիր— 22
Բութլարիա— 744, 745, 746, 773,
774, 797 Բուկելլարների բանակաթեմ— 785 Բուկուրու, երկիր— 87, 88 Բուլիսա,
գավառ— 384 Բույա, գետ— 25 Բուն Մարդաստան— 383
'Գարեղյանք,
գավառ— 375, 384
Գարիթյան գավառ— 383 Գազրիկյան գավառ— 383 Գալատիա, երկիր— 193, 267
Գալիլեա (Գալիլիա) , երկրամաս—
226, 304 Գալիս, երկիր— 413, 479 Գաղուտադիհ— 255 Գամեր (Գոմեր, Գամիրք),
երկիր —
117, 118, 469, 470 ս. Գայանե, վանք— 387 Գայլ գետ (Լյուկոս), Եփրատի վտակ
— 367, 422, 423, 438, 445 Գայլ գետ (Լյուկոս, Թերմոդոն) Իրիսի վտակ— 201, 255,
268, 298, 367, 380, 399 Գայլատոլ (Կուշաղ) , լեռնանցք— 335 Գայլատու, լիճ— 386
Գանդհարա, երկիր— 154 Գանձադուռ, Ժայռախորշ— 73, 74 Գանձակ (Գանձակ
Շահաստան), քաղաք Ատ ր պա տ ա կան ում— 457, 505, 832, 840 Գաննի, բերդ—
54, 103, 329, 359,
360, 361, 444, 460, 541 Գաննի, գավառ— 383, 687 Գավգամելա, վայր— 182
Գավրեք (Գորեք),
գավառ— 71, 380
Գարգար, գետ— 376
Գարդման, գավառ— 376, 384, 729,
730 Գարդմանի ձոր— 638 Գաուրախե, ամրոց— 71 Գելզիտ-չայ — 201, տե՛ս նաև
Կել-
կիտ Գեղ, լեռնագագաթ— 102, 385 Գեղամա ծով (Գեղարքունյաց լիս) —
185, 386, տե՛ս նաև Սեանա լիճ Գեղամի դաստակերտ— 103 Գեղարքունիի
գավառ— 82, 102, 383 Գեղեցիկ դաշտ («Հրաշալի հովիտ») —
67, 192, 193, 393 Գեն, որսատեղ— 833, 840 Գեուա, քաղաք— 32
909

Գերեզմանք (Գերեզմանակ) , բլուր —

100 Գերմանիա— 315, 363 Գերմանիկ, քաղաք— 714 Գերմանոսի Ֆոաստոն,
 բնակավայր—

655 Գզելիս, գավառ— 381 Գիարնիա, երկիր— 54 Գիդիմարու, քաղաք— 53
 Գիզիլրունդա, մարզ— 27 Գիթուխանե, երկիր— 87 Գիլան, նահանգ— 342 Գիլզան,
 երկիր— 22, 24 Գիլուրա, գյուղ— 87 Գիմդակրիկկա, քաղաք— 28 Գիմիրի, տե՛ս
 Գամեր Գինոս, վայր— 840 Գիսանե, ավան— 448 Գիրդունե, երկիր— 87, 88
 Գիրեսուն, նավահանգիստ— 255, տե՛ս Ա

նան Կերասունտ Գլաբինիցա, վայր— 805 Գլակա վանք— 448, 609 Գլաձոր— 820
 Գլխավոր կովկասյան լեռնաշղթա—

114 Գյուղակ, վայր— 50 Գյուղել-Շեռիր, վայր— 16 Գյուղիկ, գյուղ— 577, 589
 Գյումնասիա (Գյումնիաս), քաղաք —

176, 177 Գոասրենե— 195—197, տե՛ս նան

Գուգարք Գողերձական, գավառ— 200, 218,
 335 Գողերձական կուսակալություն— 217,
 368 Գողթն (Գողթան), գավառ— 188, 190,
 378, 383, 414, 462, 609, 626,
 685, 686 Գորդյունե— 195, 199, 221, տե՛ս

նան Կորդվաց աշխարհ 910

Գորնեսա, ամրոց— 324, 329, տե՛ս ա»

նան Գառնի Գոյալ, ավան— 541 Գրգոս, լեռ— 682 ս. Գրիգոր, եկեղեցի— 668, 691
 Գուգարաց բղեշխություն— 216, 217 Գուգարք, աշխարհ— 54, 67, 199+
 200, 217, 218, 341, 377, 379*
 384, 445 Գուկան, գավառ— 383 Գուկանք, գյուղ— 698

Գուրցանի (Կասսյից) ծով— 1Ո> 11Ե Գուրիայան երկիր— 85 Գուրկումելե,
 երկիր— 85 ԳուրԴոաուպա, քաղաք— 28 Գևորգ Վկայի սրբարան— 655
 Դաժգույնք, դաստակերտ— 609 Դաինալաթինե, գետ— 64, 69 Գալատ, գավառ—
 381 Դալարիք, գյուղ— 465 Դակիա, վայր— 434 Դադսուան, երկիր— 114
 Դամասկոս, քաղաք— 227, 300 Դայաենու (Դայաենի), երկիր— iԵր.
 20, 23, 173 Դայագունա, քաղաք— 32 Դանուբ, գետ— 342, 402, 413, 808,,
 811 Դասկուսա, բնակավայր— 364, 365,,
 367 Դասն աշխարհ— 539 Դասնավորք, գավառ— 381 Դաստարակ, գյուղ— 255
 Դասաեյրա, ամրոց— 254, 255, տե՛ս ո»

նան Դաստարակ Դարա, ուրարտական բնակավայր —

55 Դարա, քաղաք— 656, 683 Դարանաղի (Դարանաղյաց), գա՛ւ
 վառ— 341, 380, 426, 430, 443,,
 461, 477 Դարբա, ամրոց— 75
 ՀԴարբնաց քար, վայր— 420 Գարեոնք (Դարյունք), բերդ— 457,

693, 710 Դարիալանի (Դար ի Ալան)— 215,
218, տե՛ս նաև Ալանաց դուռ Դարիալի կիրս— 218, 399, 410 Դարուբանդի
(Կասալից) ծով— 112 Դափնե, զբոսավայր— 250 Դերեղ, գետ— 114 Դեզիք,
գավառ— 380 Դեզիզու, քաղաք— 32 Դելֆյան տաճար— 202 Դեմոթի, ամրոց—
214, 216, 218 Դերբենդ— 328—399, 458, 556 Դերենդե, քաղաք— 802, տե՛ս նաև
Տերենտե Դերջան, գավառ— 200, 367, 380,
630, 635 Դերսիմ, բնակավայր— 8 Դերքսենե, գավառ— 196, 200, 364,
367, տե՛ս նաև Դերջան Դիադին, բնակավայր— 589 Դիարբեքիր, քաղաք— 16, 22,
634 Դիաուելիսի (Դիաուլիսի) , երկիր— 48,
66, 173, տե՛ս նաև Տեյավելիսե Դիդոթի (Դիդոթ), երկիր— 217 Դիլիզիա, քաղաք—
32 Դիլիջանի շրջան— 375 Դիյալա (Թուրնաթ) , գետ— 34, 53,
68, 81, 92 Դիվրիզի, բնակավայր— 774, տե՛ս
նաև Տիվրիկ Դկղատ, գետ— 381 "Դյուրրաքիոն, քաղաք— 355 Դոստալի, գյուղ—
255, տե՛ս նաև
Դասթյարակ Դվին, բլուր— 460 Դվին, քաղաք— 385, 386, 563, 567,
568, 569, 575, 576, 666, 667,
668, 671, 676, 684, 685, 687,
688, 689, 694, 695, 702, 707,
708, 710, 728, 730, 832 Դրիաոբուս, վայր— 805
Դու, գյուղ— 573, 589 I
Դուաին, քաղաք— 32 Դուկկամա, քաղաք— 11, 12, 61 Դոս Պարսից— 535, 537, 545
Դոսուս, քաղաք— 357 Գուրձուկեթի (Դուրձուկք) , երկիր— 217
Եգեր (Եդր), աշխարհ— 379, 384,
386 Եդերք (Եդերաց երկիր)— 115, 707,
714 Եգիպտոս— 35, 37, 156, 157, 210,
224, 225, 229, 255, 256, 262,
287, 288, 291, 292, 294—298,
300, 304, 305, 306, 309, 345,
401, 684, 837 Եդեսիա— 394, 413, 620, 627, 632,
634, 801 Եդիա, քաղաք— 73, 81 Եդի-Դերելար, լեռնանցք— 367 Եթիունե, երկիր—
42, 54, 55, 59,
60, 65, 73, 77, 79, 81 Եթովպիա— 37, 209 Ելայան երկիր— 85
ե1Ի (ԱյԻ), գավառ— 724, 726, 728 Ելլադա (Էլլադա) — 425 Եկեղյաց (Եկեղիք) ,
գավառ— 109,
199, 280, 285, 341, 364, 367,
380, 420, 422, 426, 438, 461,
477, 523, 628, 634 Եդբայրք, բլուր— 687 Եդեզի լիս— 382

Եդեգիսի ջերմուկներ— 367, 393 Եմանի անապատ— 702 Եշիլ-Ըրմակ, գետ— 367, 775 Եշումուա, երկիր— 80 Եռանդ, բնակավայր— 357, 502 Եվրոպա— 34, 106, 160, 378 ՚վ

Եվրոս, գետ— 810 |

Ա. Եվփեմիա, վանք— 798 Եվքսինյան Կապադովկիա— 221 Եվքսինյան Պոնտոս (Եվք սինոս) —

159, 365, 507, տե՛ս նաև Մև ծով

911

Երագամույն, բնակավայր— 443, 622 Երան և Աներան («Իրան և ոչ Իրան») — 535, 555 Երասիս (Արաքս), գետ— 55, 102,

112, 114, 190, 371, 375, 376,

379, 381, 383—386, 398, 429,

564, 576, 635, 686, 696, 697,

833 Երսախաձոր— 429, 841 Երատելե, քաղաք— 62, 68 Երդեու, քաղաք— 93

Երդուա, քաղաք— 60, 67, 73 Երեբունե, քաղաք— 54—57, 60 Երեզ, գյուղ— 578

Երելթուայան երկիր— 85 Երնփորք, գավառ— 381, 382 Երեքուախն, երկիր— 47,

48 Երզնկա, քաղաք— 367, 423, 426,

634, տե՛ս նաև Երիգա Երզնկա յի դաշտ— 10 Երզնկայի շրջան— 367 Երիախե, երկիր— 55, 58, 65, 75—

79, 81 Երիայան երկիր— 85 Երիդիա, քաղաք— 46 Երիգա, ավան— 420, 422, 425,

438 Երխեթք, գավառ— 381 Երկայնորդ, ամրոց— 541 Երկինայան երկիր— 85

Երկրորդ ձայք— 117—121, 640, 644,

645, 646, 653, 656, 657, 785, 802

Երնջակ, գավառ— 383

Երնունե, քաղաք— 50

Երվանդակերտ— 428, 429

Երվանդաշատ— 190, 385, 427, 494

Երվանդավան— 186

Երվանդունիք, գավառ— 383

Երվիա, քաղաք— 73

Երրորդ ձոյք— 121, 129, 348, 645,

646, 647, 656, 657 Երուդե [...], քաղաք— 87 912

Երուսաղեմ— 226, 301—304, 63Տթ 757, 766, 772

Երևան— 54, 55, 56, 94, 132, 379,

593, 639, 657, 671, 689, 690,

715, 734, 735, 776, 814, 829

Եփեսոս, քաղաք— 236, 251, 632, 635

Եփրատ— 10, 15, 16, 19, 21, 23Ի

24, 49, 54, 67, 70, 71, 88, 118,,

166, 192, 194 — 197, 200, 209,

221, 222, 231, 254—257, 261,

267, 268, 272, 277, 282, 283,,

293, 297, 300, 301, 331, 345Ի

348, 351, 352, 364, 365, 366,

367, 379, 381, 423, 430, 446,,

447, 456, 503, 518, 634, 645,

650, 655, 668, 791, 792, 797 ^ 801

Եքսիպոն, գյուղ— 302

Լաբախայան երկիր— 58, 67 Ջազրոս (Կոռ ի Նիհորական) , լեռներ

— 56, 129, 199, 435 Ջադրոսի շրջան— 56 Ջակամ, վտակ— 410 Ջամանե, երկիր—

85 Ջամուա, երկիր 24, 34 Ջապշա, մարզ— 71 Ըավ, գետ— 724, 728 Ջարասայ, լեռ—

119, 129 Բարեհավան, գավառ— 378, 382, 724 Ջարեհավան, քաղաք

Բագրևանդում---

494 Ըարիշաս, քաղաք— 494 Ջարնուփ, գետ— 791 Էելա, ամրոց— 253, 644

Ջիգամ, գետ— 556 Ջիգոն-Բասիլիկոն, լեռներ— 380 Ջիկերտու, երկիր— 24, 27, 30,

31 ,,

33, 34 Ըիմարա, քաղաք— 255, 364, 366 Ջիմուր Հասայիայա, լեռ— 30 Ջինգուն,

երկիր— 14

Ջինթա, ամրոց— 435 Ջինջան, բնակավայր— 840 Ջիվին, բնակավայր— 49

Ջիրդիակկա, ամրոց— 26, 27 Ջիուկունե, երկիր— 88 Ջմյունիա — 635, 800, 820

Ջոզդլոնեո, վայր— 783 Ջվարթնոց, տաճար— 89, 822 Ջրանկա (Դրանգիանա) ,

երկիր —

154, 156 Ջուանե, քաղաք— 48, 49 Ջուգուխե, քաղաք— 50 Ըոլգա, ավան— 154, 156

Ջևգմա, գետանց— 180, 183, 221,

222, 272

Էգեյան ծով— 157, 251

Էզիլ, բնակավայր— 199, 367, տե՛ս

նաև Անգղ Էզին, բնակավայր— 802 Էզրիսի, երկիր— 112, տե՛ս նաև

Եգերք Էլամ, երկիր— 54, 156 Էլամա, լեռ— 19 Էլբրոս— 114 Էլեֆանտինե, կղզի—

810 Էլիփշ, Լեռ- 19 Էլուլա, լեռ— 19 Էլուխատ, քաղաք— 15, 16 Էլբատան (Հա ս

ադան) , քաղաք —

198, 347, 348 Էմեսա (Հոմա), քաղաքպետություն —

335, 394, 797 հնդերես, բնակավայր— 268 հնդի (հնդիտու), երկիր— 23, 24
Էպիսոպոս, գյուղ— 750, 757, 758,
770 էշմիածնի դաշտ— 89, 90 էշմիածնի Մայր սուրբ— 90, 385,
387, 524 Էսկուրիալ, վայր— 778 Էրզրում, քաղաք— 386, 739, տե՛ս
նաև Կարին
58-886
Էրզրումի սանջակ— 200, 366
Թալին, գյուղ — 710, 836, 841 Թախտ-ի-Սուլեյման, բնակավայր —
840 Թայրա, քաղաք— 15, 16 Թաշտամի, քաղաք— 28 Թասիա, շրջան— 366
Թավրիզ (Թավրեշ)— 34, 87, 501 Թարերա, երկիր— 59, 67 Թարգոյանանա,
քաղաք— 53 Թարիու, երկիր— 58, 61, 65, 67.,
68, 69 Թարխանաբե, լեռ— 19 Թարխանա, լեռ— 19 Թերե, պետություն— 273
Թեգարամա, երկիր— 10, 117 Թեղուտ, գյուղ— 206 Թեյշեբահինե (Կարմիր բլուրի
վրա),
քաղաքամրոց— 85, 90, 91, 93՝ Թեյշեբահինե (Մևանի ափին), քա
ղաքամրոց— 85 Թեոդոսի ամրոց— 656 Թեոդոսուպոլիս (Թեոդուպոլիս) —
380, 386, 644, 653, 655 — 658,
675, 709, 711, 738, 740, տե՛ս
նաև Կարին Թերեք, գետ— 217 Թերիվիշայան երկիր— 85 Թերմոզոն, գետ— 197,
367 Թերշան, գավառ— 200, տե՛ս նաև
Դերջան Թեսամի, քաղաք— 28 Թեսալիա, երկրամաս— 104, 109.,
201, 202 Թեսալիա, երկրամաս— 95, 104,
տե՛ս նաև Բակտրիա Թեքես, լեռ— 177 Թիլ, ավան— 425, 426, 445 Թիլ-հարսիս
(Թիլ-Բոլրսահա), քա՛ղաք— 22, 23, 24 Թիլ-Գարիմնու, բնակավայր— 117
Թիրքախուսի, լեռ— 19
91Է

Թման, գյուղ— 382

Թոսարմա երկիր, տե՛ս Թեգարամա

Թոննավան, գավառ— 383, 721

Թով, գյուղ— 724

Թորդումի տուն— 97, 117, 118, 445,

տե՛ս նաև Հայաստան Թորդան, գյուղ— 443, 448, 461 Թոփուցավա, վայր— 82

Թոնեք, գավառ— 215, 218, 368, 384 Թրաբի-դավառ— 382 Թրակացոց կողմեր—

679 Թրակացոց սահման— 679 Թրակեսիոն, բանակաթեմ— 782, 789 Թրակիա,

երկրամաս— 109, 160, 647,

665, 678, 738, 740, 741, 781,
798, 802, 807 Թրիալեթի, տե՛ս և Թոեդք Թրիսուրեյի շրջան— 366, տե՛ս նաև
Թոեդք Թուաթեխե, երկիր— 60 Թոսս լի, երկիր— 19 Թուխարք, բերդ— 384
Թումանյանի շրջան— 377 Թումմե, երկիր— 19 Թունուբե, երկիր— 19 Թուշխա
(Թուշխան) , քաղաք— 21,
22 Թուրա (...), գետ— 62, 68 Թուրքիա— 182, 255, 728, 739, 774,
775, 777, 778
Իբերական թագավորություն— 498 Իբերիա, երկիր— 108, 195, 199, 323,
328, 335, 341, 365, 366, 377,
435, տե՛ս նաև Վրաստան Իբերոս, գետ— 366 Իցարա (Իդալա) , երկրամաս— 155,
156 Իդիրտու, քաղաք— 26 Իդմիթ, քաղաք— 394, տե՛ս նաև
նիկոմեդիա Իդոլի, բնակավայր— 70 Իլդամուշա, քաղաք— 77 914
Իլդարունիա, գետ— 89, 90, տե՛ս
նաև Հրազդան Իլիշա — 367, 393, տե՛ս նաև Եղեգի-
սի ջերմուկներ Իլլիրիա, երկրամաս— 345, 348, 357,
413, 663, 766 Իլլիրիսոս, լեռնանցք— 653 Իծալա, լեռներ— 156
Իյանե, երկիր— 58, 62, 67, 68, 79 Ինդալավա, քաղաք— 10, 12 Ինդիլենե
(Ինդիլենա) , գավառ— 435,
640, տե՛ս նաև Անգեղ տուն Իննակնյան, վայր— 452 Իննայա, գետ— 32 Իշայր,
գավառ— 382 Իշթելուա, երկիր— 79 Իշկիդուլու, երկիր— 55, 65, 69 Իշոց,
գավառ— 382 Իշպիփրիա, քաղաք— 21 Իշտախպալա, քաղաք— 28 Իշտարաուրա,
գետ— 27 Իոնիա, երկիր— 154 Իոտապատա, ամրոց— 226 Իորի (Կամբեշ), գետ—
114, 115,
212, 217 Իջևանի շրջան— 206 Իասվրիա, երկրամաս— 647 Իսմայել— 689, 691,
692, 696, 702,
710, տե՛ս նաև Արաբական խա-
լիֆաթ
Իսպանիա— 285, 363, 377, 413
Իսպիր, գավառ— 201
Իստիսինա, քաղաք— 9, 10
Իսսուրոս, գետ— 808
Իսրայել, երկիր— 605, 814
Իսուվա, երկիր— 8
Իվերիա (Իբերիա), երկիր Իսպանիայով— 371, 377
Իտալիա— 353, 413, 663, 798
Իրան— 71, 81, 87, 377, 405, 728
Իրանական սարահարթ— 201

Իրաք— 14, 683, 684
Իրդանիու, քաղաք— 55
Իրիս, գետ— 201, 250, 367, 775
Իրրիդե, քաղաք— 15, 16
Իրքիունե, երկիր— 63
Իֆեր (Իկոնիոն), քաղաք— 799, 801
Լազիկա, երկիր— 114, 497 Լաթաշե, բերդ— 26 Լանդոբարդիա, երկրամաս— 796
Լառդիկեա (Լավոդիկիա), քաղաք —
297, 600 Լարիսա, քաղաք— 108, 109, 288 Լարուեթե, մարզ— 26 Լենինական— 55
Լեոնտուպոլիս, տե՛ս Բաղանիս Լիբիա, պետություն— 37, 157, 209,
297, 378 Լիբլիունե, քաղաք— 70, 78, 81 Լիդիա (Լյուդիա), պետություն— 156,
161, 182, 420 Լիխի, լեռ— 112 Լիկաոնիա, երկրամաս— 234, 251,
647, 738 Լիկիա, պետություն— 182 Լիկիու, երկիր— 73, 81 Լիմ, կղզի— 383
Լյուկոս (Գայլ), Եփրատի վտակ—
367 Լյուկոս (Գայլ), Իրիս գետի վտակը—
197, 201, 255, 364, 367, 775,
տե՛ս նաև Թերմոդոն Լյոսիորմոն, ամրոց— 655 Լյուտարարիդոն, ամրոց— 655
Լոկանա, գավառ— 791 Լոմեկ, գետ— 112 Լաինաս, գետ— 544, 556 Լուլերու
(Լուերուխե), երկիր— 80, 85 Լուերունիու, երկիր— 77 Լուլումուլ, երկիր— 24
Լուխա, երկիր— 14 Լուփիունե, քաղաք— 47, 48 Լուլիա, գետ— 22 Լուշա, երկիր—
42 Լոսաթաոիո, քաղաք— 380
Լփնաց աշխարհ— 533, 539, 555
Խաբխու, երկիր— 22
Խաբուր, գետ— 555
Խազանե, ամրոց— 71
Խադարեթի, գետ— 115
Խազինե կափուսի, տե՛ս Գանձադուսա
Խաթե, երկիր— 59, 67
Խաթեյան Խալիտուլ (Խաթե, Խալիտուլ),
երկիր— 88 Խաթեյան Օուպա (Խաթե, Օուպա) —
60, 67, 88, 92 Խաթե, երկիր Հյուսիսային Միրիա
յում— 18, 21 Խաթթի, երկիր— 7, 8, 9, 11 — 13,,
15, 16 Խաթթուսաս, քաղաք— 8, 11 — 13 Խաթինեղե, երկիր— 49, 59, 60 Խալզական
(Խալդյան) քաղաք— 45.,
88 Խալդերե-ուլխե, քաղաք— 48, 49 Խալիլա, երկիր— 14 Խալիմանա, քաղաք— 12,
13 Խալծիլուփալ, քաղաք— 16 Խալկիդիկե (Քաղկիդիկե), պետու**

թյուն— 335 Խալյուբների բանակաթեմ— 807 Խալպա, քաղաք— 78 Խախիա, երկիր— 60 Խախուն, -, ա մր ոց — 792 Խաղամախյան դաշտ— 668 Խաղխաղ, քաղաք— 397, 405, 408.

410, 543, 556 Խաղսիք, բանակաթեմ— 792 Խաղտիք, երկիր— 88, 172, 384, 403, 447, 576, 679 Խաղտյաց լեռներ— 199, 367, 553 Խաղտյաց սահմաններ— 576 Խանիդալբատ, երկիր— 14, 15, 16.

20 Խաշթարայե, լեռ— 19 ս. Խաչ եկեղեցի— 53 Խաչեն, գետ— 376

915

I

Խաջիկ, բնակավայր— 13

Խառակունիս, գյուղ— 43

Խառան, ամրոց— 15, 16

Խառան, քաղաք— 272, 292, 434

Խասցեղ— 634

ԽասԴանա, քաղաք— 32

Խարա, քաղաք— 835

Խարաբա-Նաշարա, գյուղ— 193, 367

Խարբերդի դաշտ, տե՛ս Գեղեցիկ դաշտ

Խարսիանե, գավառ— 800, 802

Խարսիանոն, բանակաթեմ— 783, 785,

794 Խեթական պետություն— 9, 16, 67 Խիւաիփլա— 408, 410, տե՛ս նաև

Խաղխաղ Խիմմե, երկիր— 14 Խիմուա, երկիր— 19 Խիպպարնա, քաղաք— 33

Խիրարդի, քաղաք— 32 Խլաթ, քաղաք— 710, 711, 716, 720,

721 Խոցմոր, գետ— 385 Խոյթ, գավառ— 381 Խոշաբ, գետ— 105

ունիս, ավան— 693 Խափաւունիք, գավառ— 375, 382 ԽոսԴովակերտ, անտառ— 460, 576,

684 Խոտանլու, բնակավայր— 50 Խորացոյն Ասորիք, տե՛ս Կոյլե-Սի-

րիա Խորացոյն Հայք, տե՛ս Տայք Խորանթ, տե՛ս Հերեթ Խորանիստ, ամրոց— 541

Խորասան, երկրամաս— 223, 498,

555, 710 Խորեցմ, երկիր— 154 Խորդենե, գավառ— 195, 196, 199,

200, 653, տե՛ս նաև Խորձյան Խորձյան, գավառ— 380, 657, 802 Խո<Ը>շակունիք,

գյուղ— 609 Խորոնք (Խորնի), գյուղ— 94, 610 Խորվիրասլ — 204, 335, 439, 441 \$16

Խորսուոկոպիո, վայր— 759

Խրամ, ավան— 609, 693, 698, 699

Խրամ, գետ— 376

Խու, դաշտավայր— 508
Խուբուշքիա, քաղաք— 22, 24, 33, 34
Խուդանա, քաղաք— 49
Խուդիան, երկիր— 154, տե՛ս նաև էլամ
Խութի լեւներ— 717, 718, 720
Խուժիստան (Խուժաստան), երկրամաս— 485, 486, 495
Խունդուր, քաղաք— 31
Խուշա, երկիր— 58, 67
Խուշա-ալխե, երկիր— 75, 81
Խոտ. (Նախրայնա), երկիր— 16
Խուրադինաքու, քաղաք— 53
Խուրմա, քաղաք— 59, 67
Խուրմինե, թագավորություն— 117
Շակլայի շրջան— 218 Շահանիստ, ամրոց— 541 Շահնատ, գյուղ— 843 Շակքար, գյուղ— 205 Շադկավետ, լեռնաշղթա— 366 Շադկոտն, գավառ— 385, 556, 571, 589 Շավդեք (Շավդեհից աշխարհ)— 434, 435, 445, 480, 533, 539, 555 ՇիկեԱՐԴա, քաղաք— 32 Շինիշպալա, քաղաք— 31 Շինունակ, քաղաք— 31 Շիպան, կղզի— 381 Շդուկ, գավառ— 383 Շննդոց անտառ— 428, 429 Շոք (Շոքոփոք), գավառ— 371, 377, 384 Շովակ, գյուղ— 72 Շովակ յոսիստ — 218, 385, 386 Շովինար, գյուղ— 84, 85 . Շովն Օրեթի— III, 114 Շովք, լին— 380, 386 Շովիաց թագավորություն— 377 Շովք— 49, 57, 67, 109, 181, 183, 191, 193, 194, 199, 200, 222, 235, 244, 251, 261, 263, 267, 268, 281, 331, 335, 367, 372, 380, 393, 434, 435, 445, 459, 462, 470, 616 Չճաիք (Մյուս)— 470 Շովք-Կոմնացենե— 193 Շուդալա, քաղաք— 79 Շովիսապա, երկիր— 8 Շուխիսապա, քաղաք— 8 Շումք, ամրոց— 341 Շունդա (Քալաքի Շունդա), քաղաք— 211, 216 Շոլպա, երկիր— 49 ՏԿաբալա, գյուղ— 368 Կաբալա, քաղաք Ստերում— 197 Կաբալակա (Կապադակ), քաղաք — 366, 368 Կարանի, քաղաք— 28 Կաբիրա, ամրոց— 230, 250, 253, 266 Կադիայան երկիր— 79

Կադուկանիու, քաղաք— 62
Կաթարգա (Կաթարցայան), երկիր— 42, 65
Կախստրոս, գետաբերան— 251 Կալաբրիա, քաղաք— 357
Կալաթ-Շիրկաթ, տե՛ս Աշշուր քաղաք
Կուպայա, երկիր— 60, 67, 71
Կալաքենե, երկրամաս— 108
Կալինինոյի շրջան— 377
Կալլանիա, գետ— 32՝
Կալլանիա, քաղաք— 32
Կալիտլ, քաղաք— 24, 33, 109
Կախանկտուց, վայր— 689
Կակամար (վոհ գետ) — 384
Կադանկատուք, գյուղ— 596
Կադզվանի շրջան— 375
Կամբեշան (Կամբոասենե), գավառ— 195, 199, 212, 217
Կամո, քաղաք— 84
Կայնեպոլիս, տե՛ս Վադարշապատ Կանցարաց (Կանգարք), լեռներ—
371, 376 Կանցարք, գավառ— 384, 571 Կաննոսխարա, քաղաք— 9, 10, 11
Կապադովկիա— 117, 118, 120, 151, 154, 161, 178, 179, 182, 183, 194, 220, 223, 224,
232, 254, 257, 262, 285, 287, 305, 312, 330, 332, 335, 340, 341, 342, 344, 350, 364, 365,
366, 388, 392, 394, 410, 600, 677, 800 Կապադովկիական Կեսսոբիա— 677
Կապադովկիական Պոնտոս— 379 Կապադովկիայի բանակաթեմ— 785
Կապադակ, գավառ— 729 Կապան ճորա (Դ՛ռլոն Դ՛ոնաց, Դուռն Աղվանից), տե՛ս
ճորա Պահակ Կապիտոլյան բլուրներ— 357 Կապկոռ լեռներ, տե՛ս Կովկասյան
լեռներ >
Կապույտ, ավան— 541 Կապույտ (Կապոտեն) լեռ— 364, 366,
420, 552 Կապուտան (Կապույտ), լիճ— 1971 201, 297, 386, 435, տե՛ս նաև Ուր մ իա
Կապուտկացոց կողմեր— 445, տե՛ս
նաև Կապադովկիա Կառամինոն, գետ— 380 Կսակա, երկիր— 8
Կասպիանե, երկրամաս— 196, 200 Կասպից ծով— 87, 104, 108, 114, 115, 194, 195,
197, 198, 200, 220, 223, 238, 252, 267, 318, 342, 359, 365, 366, 379, 384, 399, 459, 556
Կասպից սահմաններ— 447 Կասպյան դոներ (Դրունք Կասպից) —
356, 358, 359 Կաստելլո, բնակավայր— 768 Կաստրա-Մավրորում, ամրություն —
480
917
Կատառնիա, երկիր— 200

Կատար երկրի— 380, տե՛ս նաև Բար
ձրը Լայք Կատեպանց, բնակավայր— 49 Կատշաց աշխարհ— 588 Կարալլու,
երկիր— 25 ս. Կարապետ, վանք— 609 Կարա-սու— 173, 366 Կարգավիշ (Կարք
եմիշ) , քաղաք—
10, 15, 16 Կտրդու, երկիր— 116, 117 Կարենիտիս, գավառ— 196, 200, տե՛ս
նաև Կարնո աշխարհ Կարենիտյան պրեֆեկտուրա— 364,
366 Կարթագեն, քաղաք— 200, 248 Կարթունիք, գավառ— 382 Կարին, գավառ—
366, 380, 381, 519 Կարին, քաղաք— 48, 66, 367, 386,
393, 399, 426, 448, 471, 578,
589, 657, 668, 708, 709, 712,
739, տե՛ս նաև Թեոդոսոպոլիս Կարիս, բնակավայր— 22 Կարկաթիոկերտ
(Արկաթիակերտ),
քաղաք— 195, 199, 365, 367 Կարմիր բլուր— 90, 91, 92 Կարմիր ծով— 197, 635
Կարմիր Փորակ, լեռնաշղթա— 365,
367 Կարմիրի շրջան— 375 Կարնո աշխարհ, տե՛ս Բարձր Հայք Կարնո դաշտ—
292 Կարնո ծով— 577 Կարչխալի, լեռներ— 199 Կարս, քաղաք— 367 Կեթիկ,
գավառ— 381 Կելկիտ (Կելկիտ-Ըրմակ) , գետ— 250,
775 Կելխունե, քաղաք— 60, 67 Կեղք, ավան— 610
Կենտրիսես, գետ— 162, 172, 174 Կեսարիա (Կապադովկիայի)— 120, 121, 129,
305, 410, 436, 437, 918
445, 447, 469, 470, 479՝, 600%

785, տե՛ս նաև Մաժաք Կեսարիա (Փոքր Հայքի)— 365, 36T Կերամիսիոն, վայր—
791 Կերասոս, բնակավայր— 644 Կերավնյան (Շանթային) լեռներ—
366, 368 Կըզըլ-Ըրմակ, գետ— 8 Կըրհոլնիք, գավառ— 381, 383 Կիակկաս, գետ—
380 Կիբոսսա, բերդ— 753, 755, 765, 77F Կիցիկոս, քաղաք— 266 Կիթարիցոն,
ամրոց— 645, 651, 653՝ Կիլիկիա— 152, 232, 235, 238, 251,
256, 261, 279, 285, 287, 291,
297, 319, 341, 403 Կինդարի (Ղարդարի) երկիր— 19, 21? Կինոխարիոն,
բնակավայր— 765 Կիպպա, ամրոց— 33 Կիպրոս, կղզի— 291, 297 Կիրովաբադ,
քաղաք— 840 Կիրովաբադի շրջան— 119 Կիունա, քաղաք— 32 Կղարջք
(Կլարշեթ) , գավառ— 111^
199, 214, 218, 384, 447 Կղեսուր (Կլեսուր) , լեռնանցք— 373,.
378, 688 Կյուցիկոս, քաղաք— 258 Կյուկղացի կղզիներ— 402, 405 Կյուս&ոս, գետ—
282 -Կյուրենե, երկիր— 297 Կյուրոս (Կուր), գետ 365, 366 Կոցովիտ (Կալայովիտ) ,
գավառ—
383, 385, 472, 500, 684, 685՝ Ի 686, 690, 693
Կոլոնիա, քաղաք— 644, 654

Կոհ ի Նիհորական, լեռներ— 382
Կող, գավառ— 384
Կողբ, գյուղ— 632, 710
Կողբ (Կողբախոր) , գավառ— 37, 377Ի
384, 462 Կողբանք, գյուղ— 51 Կողեիք, գյուղ— 367
Վողթ, գավառ— 383 Վողորբերդ, ամրոց— 380 Կողոնիա, երկրամաս— 399, 753,
764, 771, 775, 779, 780, 786,
787 Կողոնիա, բանակաթեմ— 792 Կողքիս (Կոլխիս, Կոլխիդա) — 107,
108, 109,, 115, 194, 195, 201,
221, 254, 267, 280, 366, 379,
386 Վոմ, քաղաք— 363 *Կոմանա, քաղաք— 644 Կոմանա (մյուս)— 645 Կոմիսենե,
գավառ— 195, 199 Կոմնացենե, երկիր— 8, 81, 194, 195,
285, 341, 424, 779 Կոմնացենեի թագավորություն— 195,
307 Կոմնատա, տուրմա— 783, 785 Կոմոտինի, բնակավայր— 811 Կոյլե-Միրիա,
երկիր— 229, 291 Կոպ-Դաղ— 420 *Կոպրիք (Կոպրյաց) , աշխարհ— 564,
588 Կոստանդնի լեռ— 784 Կոսսանդնուպոլիս— 115, 610, 630,
632, 636, 670, 671, 677, 679,
672, 678, 738, 739, 741, 742,
775, 784, 797, 803, 820, 840 Կովզի, երկիր— 457
Կովկաս— 110, 173, 230, 305, 475 Վովկասի լեռ. (Կովկասիա) — III, 114,
տե՛ս նաև Էլբրուս Կովկասյան Իբերիա, տե՛ս Վիրք Կովկասյան լեռնանցքներ—
395 Կովկասյան լեռնաշղթա— 95, III,
112, 194, 195, 210, 366, 368,
545, 556 Կովկասյանների դուռ (Ալանաց դուռ)
— 406 Կովասկան, գավառ— 383 Կառայք, գավառ— 385 քԿառում, բնակավայր—
53
Կոտոր (Կոտորլ) , գետ— 44, 589 Կորաքսյան լեռնաշղթա, տե՛ս Կարմիր
Փորակ Կորդվաց աշխարհ (Կորդոլք, * Կուր-
դունենե)— 120, 160, 197, 231,
244, 245, 249, 261, 283, 286,
382, 402, 434, 435, 445, 447,
480, 533, 539, 555, 556 Կորդվաց թագավորություն— 117 Կորդվաց լեռներ— 117
Կորդրիք, գավառ— 556 Կորդրիք Միջին, գավառ— 382 Կորդրիք Ներքին,
գավառ— 382 Կորդրիք Վերին, գավառ— 382 Կորդոլք, գավառ— 382 Կորի,
գավառ— 382 Կորիայք, աշխարհ— 156, 286, 378,
379, 382, 517, 519, 728 Կորնթոս— 131, 765 Կոնի, բերդ— 380 Կովակ, գյուղ— 565,
589 Կոտեսիփոն, քաղաք— 313, 314, տե՛ս

նան Տիգրան Կրետե, կղզի— 755 Կրիակունք, գյուղ— 384 Կրման, երկրամաս—
314, 318 Կուա, քաղաք— 44 [Կյուայա, քաղաք— 32 Կոլառ, գյուղաքաղաք— 448,
449, 610 Կուարգանե, երկիր— 59 Կուարլինե, դաշտ— 89—90 Կաբան, գետ— 217
Կուդմուխի (Կադմուխի) , երկիր—
15—19 Կուերայի-թաշե, ամրոց— 71, 72 Կուլբիթարյան-թաշե (Կուլբիթարի—
նի-թաշե) , ամրոց— 71 Կուլլար, լեռնանցք— 24 Կուլխա (Կուլխիդա), երկիր— 75,
77*
81 Կուլխախայան երկիր— 77 }
Կուկարիցոն, քաղաք— 655, 657 Կուկուսա, քաղաք— 645
\ 910

Կուղանովիտ, գավառ— 383 Կումախախայան երկիր— 78 Կումախա-խալե
(Կումախա-ալիե),
երկիր— 78, 81 Կումայրի, գյուղ— 707 Կումենու, քաղաք— 43 Կումմախա
(Կումմախա, Կումմուխի) ,
երկիր— 8, 81 Կույալբա (Կուվալբա), երկիր— 80,
82 Կունաքսա, վայր— 161 Կուտակիոն, ամրոց— 793 Կուտտա, ամրոց— 33
Կուտումն, քաղաք— 53 Կուր, գետ— 54, 114, 117, 195, 196,
197, 199, 200, 367, 368, 371,
379, 384, 410, 417, 456, 543,
571, 572, 589 Կուրիանե, երկիր— 79, 82 Կուֆա, քաղաք— 801 Կուֆեր, քաղաք—
799, 800, 801
Հաբանդ, գավառ— 383
Հասար — 780, տե՛ս նան Արաբիա
Հադամակերտ (Ադամակերտ), քա՛ղաք— 369, 375, 715
Հադես— 755
Հադեր, թագավորություն —117
Հացր, գյուղ— 704
Հալիկառնաս, քաղաք— 157
Հափս, գետ— 161
Հադթանակի կամուրջ— 90
Հայասա, երկիր— 6 — 10, 12
Հայաստան— 3 — 6, 13,35,37, 38,54, 94, 95, 103 — 109, 117,119, 120, 122, 123, 125,
126, 129, 148, 152, 153, 156, 157, 161, 162, 172, 173, 174, 178, 179, 180— 184, 187, 189,
190, 191, 194— 201, 203, 204, 207—210, 218— 222, 225, 227, 229, 230, 231, 235, 244,
249 — 251, 253, 256, 257, 260, 261, 263, 265—270, 920

272, 274, 275, 277—280, 282[՝] 284—294, 296—299, 301, 304 ք 306—327, 329—333,
335—345, 347—351, 354—360, 362, 364, 365, 366, 368, 376, 377, 380 , 383, 384, 386,
387—390, 392— 395, 397, 399, 402—406, 410 — 413, 417, 420, 421, 423, 425, 426, 427,
430, 431, 432, 436., 437, 438, 440, 443, 445—448., 453, 454, 460, 466, 470, 471., 473, 475,
478, 481, 483, 489., 495—498, 501, 502, 504, 505., 506, 508, 510, 512, 522, 523, 526, 527,
530, 531, 537, 555, 557, 558, 559, 561, 568, 569[^] 575, 581, 583, 587, 588, 589., 592, 604,
609, 611, 616, 619., 620, 622, 623, 624, 628, 629, 631, 632, 635, 637, 639, 641., 642, 643,
647, 648, 650, 655, 657, 658, 666, 667, 671, 673, 675 — 678, 682, 683, 685, 694, 695, 670,
689, 690 — 693, 702,[^] 703, 704, 706, 713, 716, 718, 720, 721, 735, 741, 750, 752, 759,
769, 778, 788, 840

Հայաստան (վյուս) , տե՛ս Փոքր Հայք-

Հայաստանի Ելեղեա— 364, 367, 388, 393, տե՛ս նաև. Եղեգիսի շերմ ուկներ

Հայկական բարձրավանդակ— 148

Հայկական լեռնաշխարհը— 4 ,6, 13., 15, 34, 37, 40, 42, 43, 53, 54., 70, 81, 106, 160,
161, 172, 173, 201, 367, 368

Հայկական լեռներ, տե՛ս Հայկական՝ Տավրոս

Հայկական Պար— 335, 341

Հայկական պետություն— 131, 178., 331, 342

Հայկական Տավրոս— 36, 37, 688

Հայկաշեն, գյուղ— 98

Հայկավանք, թաղամաս— 87

Հայոց վս — 125, , 433

ս ար 126 423, ,
հ.

440, 445, 446, 455 456, 458

, ,

460, 465 - 476 477, 482

- 469, ,

483, 486, 492 493 495, 503

- , ,

504, 508, 510, 513 514, 516

, ,

519, 520, 522 525 528, 529

- , ,

531, 533, 534, 537 538, 539

, ,

540, 542, 545, 548 554, 561

, ,

564, 565, 571, 573 575, 576

, ,

577, 580, 581, 582 586, 587

, ,

590, 604, 644, 649 667, 686

, ,

•687, 690, 691, 696 699, 700

, ,

701, 703, 707, 709 710, 715

, ,

718

.Հայոց Արեւիկից սւնք Աղ

կողմ (Հայոց -

վանք) — 596, 829—831 Հայոց դուռ. — 670

Հայոց թագավորություն — 281, 447 Հայոց ձոր — 100, 105 Հայոց Օստան — 385

Հայոց սահմաններ — 430, 432 Հայք (մյուս) , տե՛ս Փոքր Լայք Հայքեր — 647, 656

Հանի, գավառ — 384 Հանի, տե՛ս Դարանաղյաց Անի Հաշտյանք (Հաշտեն,

Հաշտենից),

գավառ — 304, 307, 374, 378,

380, 451, 462, 648 Հասան Ղալա-սու — 367 Հասկո ձոր — 716, 720 Հավնունիք,

գավառ — 67, 82, 376,

384 Հատրա, քաղաք — 393, 395 Հատրենե, թագավորություն — 395 Հարավ — 763

Հարավային Բուայիա — 357, 811 Հարավային Հայաստան — 156, 657 Հարավային

Միջագետք — 177, 801 Հարավային Պրովանս — 219 Հարնլանք, գավառ — 383

Հարնաստիս, քաղաք — 366, 368

Հարմինույա — 156, տե՛ս նաև Ար-

մինա Հարպսանու (Հարպացոս) , գետ — 172,

173, 176, 177 Հարոփվա (Արիեա) , երկիր — 154,

156 Հարք, գավառ — 97, 101, 377, 381,

448, 451, 682 Հարք, դաշտ — 100, 341 Հացեկաց, գյուղ — 624, 634 Հելենոպոնտոս,

երկրամաս — 644 Հելլեսպոնտոս — 297 Հեմոս, լեռնանցք — 807 Հենիոքիական

լեռներ — 365 Հեպտակոմիա, գյուղ — 800, 802 Հեր դավաս — 581, 589 Հեր և.

Զարևանդ (Զարավանդ) , գավառ — 382, 445, 480, 548, 556,

568 Հերակլի երկիր (Անգեղ տուն ?) —

799 Հերեթ, քաղաք— 112 Հերեթ, գետ— III Հիլիոկոմ, քաղաք— 481 Հին Արևելք—
105, 132, 148 Հին Հռոմ— 268, 284, 285 Հին Հունաստան— 156, 292 Հին Ուայթսիս,
քաղաք— 32 Հիրկանիա (Վրկանիա), երկիր— 333,
337, 359, տե՛ս նաև Վրկանից
աշխարհ Հյուդարան, ամրոց— 254 Հյուսիս— 763
Հյուսիսային Աֆղանստան— 160 Հյուսիսային Էպիրոս— 811 Հյուսիսային
Իտալիա— 363 Հյուսիսային Կովկաս— 114, 117, 173,
217, 359, 379, 410, 417, 458,
555, 556, 841 Հյուսիսային Հնդկաստան— 405 Հյուսիսային Հունաստան— 201
Հյուսիսային Միջագետք— 16, 156,
921

201, 210, 252, 253, 285, 342, 634
հյուսիսային Պաղեստին— 335
հյուսիսային Սիրիա— 10
Հնարակետ (Հունարակերտ) , ամրոց — 371, 376
Հնդկաստան— 37, 297, 401
Հոկտեմբերյանի շրջան— 429
Հող, գյուղ 721, 728
Հոնաց աշխարհ— 533, 542, 545, 556, 560, 638
Հոնաց պահակ— 537, 545, 556, տե՛ս նաև Աղվանից դուռ
Հոնիական ծով— 355
Հոշ, գավառ— 729
Հոռե բերդ— 380
Հոռոմների Հայաստան— 677
Հոռոմոց աշխարհ— 577, տե՛ս նաև Բյուզանդիա
Հոռոմոց սահմաններ— 573
ու. Հովհաննես, եկեղեցի— 610
ու. Հա[ռաննես, վանք— 742
Հոանդեա— 342, 347, 348, 350, 351, 357
ու. Հոիփսիմե, վանք— 387, 688
Հռոմ— 34, 35, 106, 191, 200, 202, 203, 218, 219, 223, 224, 226, 235, 250, 251, 252, 253,
255, 256, 263, 264, 268, 272, 274, 275, 282, 283, 285, 286, 287, 295, 298, 300, 303, 307,
309, 310, 312, 314, 315, 316, 318, 319, 320, 328, 337, 339, 340, 342, 345, 346, 351, 352,
353, 356, 357, 393, 394, 395, 404, 405, 406, 411, 412, 413, 422, 433—436, 439, 453, 454,
479, 737, 793
Հոմեական Աֆրիկա— 363

Համեմատական երկիր— 736
Հոմեոպատիկ կայսրություն— 202, 256, 411, 788, 807
Հոմեոպատիկ հանրապետություն— 191
922
Հոմեոպատիկ պետություն— 274 Հրագրան, գետ— 81, 89, 90, 103, Հրադրանի
շրջան— 375 Հրաքոտ-Պերոժ, գավառ— 383 Հրեաստան— 219, 228, 229,
303, 304, 306, 307, 312,
341 Հրեշտակապետուց inuifuir— 782 ՀրԱ, քաղաք— 557 Հունաստան— 35, 104,
109,
219, 394, 405, 425, 466, Հունաց երկիր— 432, 440, 465,
470, 513, 532, 670, 671 Հունաց կողմեր— 398, 399, 432,
466, 712 Հոլլանդա, գյուղ— 712
385
300 „ 335,,
157 „ 47 &
457,,
Ջյուրավ, դաշտավայր— 498, 499
ՋՈՐ, գավառ— 374, 462, 684, տե՛ս
նաև Անձախի ձոր 2.ՈՐ (Ջորտփոր), գավառ— 371, 377,,
384 Ջորա կիրի— 687, 688, տե՛ս նաև
Կդեսուրի (Կլեյսուրի) լեռնանցք Ջորք, գավառ— 383
Ղադո (Լիսի), լեռ— III, 114, 214,
217 Ղազախի շրջան— 376 Ղադանի լեռնաշղթա— 660 Ղայսերի, քաղաք— 305,
տե՛ս նաև
Կեսարիա (Կապադովկիայի) Ղարադաղ— 359 Ղարաքիլիսա— 253 Ղոկորվատ,
ավան— 722 Ղուկասյանի շրջան— 218, 377
Ճակասք, գավառ— 355, 840
Ճակք, գավառ— 384
Ճահուկ, գավառ— 382, 383
Ճաղատ լեռ— 786
Ճանյոլք, երկիր— 403
Ճարմանայի դաշտ— 105, 571, 589
ճորսի Պահակ— 396, 399, 543, 545,
556, տե՛ս նաև Հունաց Պահակ
Ճորթիս, գետ— 12, 48, 66, 81, 160,
173, 177, 201, 341, 367, 368,
386, 660

<ճուաշ-ոտ (ճվաշ) , գավառ— 370,

383

ա՛ա (...), լեռ— 62 Մադնեսիա— 200, 204, 222 Մադաց, գավառ— 355 Մաժաք,
քաղաք— 121, 129, 299,

300, 301, 305, 445 Մալա, գետ— 67, տե՛ս նաև Եփրատ Մալաթիա— 8, 10, 49, 81,
348, 635,

657, 739, տե՛ս նաև Մելիտենե ա՛ալմալե, երկիր— 53 Մախունիա, լեռներ— 32

Մակա, երկիր— 154 Մակալթու, քաղաք— 55, 67 Մակեդոնիա— 178, 182, 219, 765,
771, 798 Մակու, քաղաք— 55, 89 Մակովի կիրո— 710 Մահքր-Տուն, գավառ— 447

^Մայաոիս — 197, 201, տե՛ս նաև «-

զովի ծով Մանա (Մաննա, Միննի) , երկիր—

25, 26, 27, 30, 31, 33, 34, 62—

65, 68, 69, 72, 75, 81, 117,

160 Մանացկերա (Մանավազակերտ) —

50, 69, 377, 456, 728, 730 Մանակերտ, ցամաքակղզի— 353 Մանանադի, գավառ—

350, 775 Մանանադի, գյուղ— 752, 765, 771 Մանավառյանների ավան— 456

Մանինու, ամրոց— 71 Մաննացիների երկիր, տե՛ս Մանա Մանտիանե, լիճ— 197

Մաշցուն (Բարդուն) , երկիր— 14, 15 Սասադ, ամրոց— 303

Մասիոս (Բգալա, ՏուրԱբդին), լեռներ— 195, 199

Մասիս լեռ— 42, 48, 102, 106, III, 114, 189, 376, 385, 417, 418, 429, 474, 566

Մասիսի երկիր— III

Մասյացուն, գավառ— 355

Մասքութների սահմաններ— 447

Մավրիկապոլիս, տե՛ս Շիրակաշատ

Մատենադարան— 834

Մատինեն, երկիր— 160, 198

Մարակերտ— 416

Մարաստան (Մեդիա), երկիր— 26, 27, 36, 37, 38, 54, 105, 108, 114, 127, 130, 147,

149, 152, 154, 155, 156, 183, 195, 197, 198, 199, 201, 218, 221, 230, 252, 286, 289, 290,

291, 297, 313, 314, 336, 338, 347, 348, 358, 359, 370, 393, 435, 481

Մարավան, քաղաք— 386

Մարաց ամուր աշխարհ, գավառ— 447

Մարաց աշխարհ— 317, 379, 478

Մարաց կողմեր— 628

Մարաց մարզ, հովիտ 186

Մարդարա, կամուրջ— 336

Մարդիանա, երկրամաս— 104

Մարզք, գյուղ— 471
Մարդադի, գավառ— 35/
Մարդաստան («Մեպհական դանդ»), գավառ— 383, 687, 690, 716, 720
Մանդպետական դավառ— 376
Մարդուցայք (Մարդոցեք) , գավառ— 686, 687, 692
«Մարե»-ական ժայռ— 59
Մարի-ցավառ— 382
Մարմարի ծով— 263
Մարմետ, քաղաք— 533, 840
Մարմուա, երկիր— 60, 67
Մարտիրոսյուլիս, քաղաք— 640, 645, 651, 652, 657
923

Մարտիրոսաց քաղաք, տե՛ս Մարտիրոսյուլիս
Մարտունու շրջան— 85, 205
Մարութա (Մարաթուկ) , սար— 719
Մեցալադուլիս, քաղաք— 191
Մեդագիների երկիր, տե՛ս Մարաստան
Մելետիա-ալիս (Մելետիա) , քա
ղաք— 49, 60, 67, 70, 71
Մելիդու, երկիր— 23
Մելիտենե (Մելիտինե) , քաղաք— 117, 195, 345, 348, 364, 380, 630, 635, 645, 646,
655, 657, 668, 738, 768, 777, 788, 791, 792, 798, 801, տե՛ս նաև Մալաթիա
Մելոյանե, ամրոց— 71
Մեծ Առանք, գավառ— 383
Մեծ Զար, գետ— 34, 160
Մեծ Խաղարեթի, գետ— 112
Մեծ Օռփք— 54, 462, 477, 648
Մեծ Կվանք, գավառ— 383, 729
Մեծ Հայաստան— 624, 626, 628
Մեծ Հայք— 42, 48, 49, 53, 57, 69, 72, 104, 106, 116, 151, 173, 183, 191, 194, 199, 200,
208, 217, 218, 220, 222, 254, 255, 262, 268, 286, 293, 310, 312, 313, 314, 318—320, 328—
330, 335, 341, 356, 360, 362, 364, 365, 367, 368, 374, 376, 377, 378, 379, 393, 394, 395,
406, 410, 411, 422, 426, 429, 434, 435, 436, 438, 440, 446, 457, 458, 460, 461, 462, 469,
470, 484, 501, 533, 592, 640, 649, 650, 656, 673, 675, 676
Մեծ Մասիս— 464

Մեծ Մեղիա — 194
Մեծ Մելիայան գնա— 60, 67, 71
Մեծ պալատ (Կոստանդնուպոլսում)— 809
Մեծ Փոյուղիա — 182
Մեծագետ, գետակ— 385
Մեծամոր, գետ— 189, 385, 398, 684
924
Մեծամորի դաշտ— 460
Մեծիրանք, գավառ— 729
Մեծնունիք, գավառ— 383
Մեծրաց լեռներ— 375
Մեղ, գետ— 381
Մեղեղուղի, լեռներ— 381
Մեղտի, գյուղ— 450, 451, 810
Մեղրագետ— 173
Մենաբշու, քաղաք— 61
Մենեգայա, քաղաք— 50
Մեշթա, քաղաք— 43, 44
Մետոխ, լիճ— 358
Մեսիա (Մյոսիա) , պրովինցիա— 340[^], 342
Մեստակետ, վայր— 452
Մեվս (մյուս) Իշայր, գավառ— 382"
Մեվս (մյուս) Էաբանդ (Միսական ի Կոտակ, Միսակահ ի Ոստան) — 383
Մերձավոր Արևելք— 115
Մդուր (Մըդուր) , գավառ— 341, 380, 477
Մթին լեռ— 371, 376
Մթնաձոր (Խավարաձոր)— 376
Միդդոնիա, երկրամաս— 195, 248., 253, 367
Միդդոնիական Անտիոք— 248
Միլան, քաղաք— 447
Միլի, դաշտ— 376
Միլիադրունի, լեռ— 19
Միլիդիա, քաղաք— 20
Միջա, գավառ— 382
Միջացետք — 16, 21, 104, 184, 186». 194, 195, 197, 199, 210, 221., 231, 245, 269, 272, 273, 277., 284, 286, 292, 293, 305, 322, 365, 379 — 381, 392, 411, 434.,, 623, 634, 651, 683, 735

Միջերկրական ծով— 70, 129, 229,, 285
Միջերկրայք, Միջերկրյա երկրներ — 95, 104, 299, 306
Միջին Ասիա— 404
Միջնաշխարհ— 552, տե՛ս նաև Այ
բարաստ Մի ափ, մարզ— 26 Միտաննի, երկիր— 10, 16 Միրդախիան, գյուղ— 840
Մծբին, քաղաք— 95, 96, 104, 195,
248, 253, 277, 285, 340, 367,
374, 378, 433, 434, 447, 480,
481, 532 Մծուրն (Մծուրք)— 104 Մկնափնջ, գյուղ— 573 Մհերի դուռ— 57, 68, 90
Մյուս ^այլ, գետ— 380 Մյուս Երաստելե, քաղաք— 62, 68 Մշո դաշտ— 104, 341
Մոթողանք, գավառ— 382 Մոկաց կողմեր— 721 Մոկք (Մոկս), աշխարհ— 368,
373,
378, 379, 382, 445, 480, 684,
728 Մոկք Առանձնակ (Արքայից դավառ)
— 381, 382 Մոսինոպուլիս, քաղաք— 804 Մոսխերի երկիր— 368 Մոսուլ, քաղաք—
555 Մոսքիկյան լեռներ— 194 Մովակներթ, քաղաք— 112 Մոկվարի, գետ— III, 112,
211 —
213, տե ս նաև Կուր Սրեն, ավան— 385 Սրիտ, գավառ— 384 Սրուդ, գավառ— 384
Սցիներթ, քաղաք— 213, 214, 216, 217,
408 Մուղրայ, երկիր— 154, տե՛ս նաև
Եգիպտոս Մուխանք, գավառ— 383 Մուծածիր, քաղաք— 33, 34, 43, 44,
69, 83, տե՛ս նաև Արգինե Մուշ, քաղաք— 717, 718 Մուշա, լեռ— 71 Մուշքե,
երկիր— 88 Մուրադ-չայ— 348, 367
Մուրինիքս, ամրոց— 792
Մուրսիս, գետ— 365, 367, տե՛ս նաև,
Մուրց Մուրց, գետ— 367, 381 Մուրցամոր, գետ— 384 Մուրուդու., երկիր— 59, 67
Մուցրա, երկիր— 14
Յասինե, ամրոց— 71 Յասունականք, տաճարներ— 109 Յոթնփորակյան բացինք,
գավառ— ~ 383
Նադաբիա, երկիր— 19
Նաիրի, երկիր— 19, 20, 21, 23, 24,
32, 33, 37, 39 Նաիրի երկրի ծով, տե՛ս Վանա լիճ Նախհավան, ամրոց— 609
Նախհավան (Նախիջևան) , գավառ—
376, 383, 589 Նախհավան (Նախիջևան), քաղաք—
200, 212; 370, 418, 495, 564,
684, 686, 690, 696, 698, 699,

831, 832 Նակորցան, քաղաք— 383 Նամե, գետ— 17 Նամրու, երկիր— 26, 34, 68, 92,,
տե՛ս նաև Բաբիլոն Նանդու, քաղաք— 28 Նարբոնյան Գալլիա— 367 Նաքալաքնի, գյուղ— 217 Նեապոլիս, քաղաք— 353 Նեխ-Մասիք, լեռնագագաթ— 381 Նեմրուք, լեռ— 324 Նեոկեսարիա, քաղաք— 497, 768,,
786 Նեորիս, քաղաք— 366 Ներոնեա— 356, 357, տե՛ս նաև Արտաշատ Ներսեհապատ, գյուղ— 568, 569, 589' Ներքին Ասիա— 289 Ներքին Չար, գետ— 24 Ներքնադույն Վայք— 640, 644, 657
925

Նիբարոս, լեռնաբազուկ— 195, 198 Նիդ, գավառ— 375, 385 ռլ' Քաղաք— 362, 363 Նիդալ, գավառ— 384 Նիդիբե, քաղաք— 44 Նիժ, գյուղ— 368 Նիլիպախի, երկիր— 14 Նիկեմորիոն (Նիկեֆորիոն) , գետ — 223, 263, 339, 342 Նիկիա, քաղաք— 274, 599, 632, 635, 744, 782, 808 Նիկիպպա, լեռ— 24, 33 Նիկոմեդիա, քաղաք— 391, 394, 782 Նիկոպոլիս, քաղաք— 254, 255, 295, 298, 365, 367, 644, 655, 657, 768, 786 Նիմրուդ, քաղաք— 33 Նիմֆիոս, գետ— 651, 657 Նինվե, քաղաք— 23, 95, 96, 105, 116, 117, 119, 123, 130, 221, 720 Նիշե, քաղաք— 46 Նիսիբիս— 277,, 278, 279, 285, 340, տե՛ս նաև Մծբին Նիրբու երկիր— 21 Նիրդուն, երկիր— 21 Նիրիբայի դաշտ— 59, 67 Նիվատես, տե՛ս նաև Նիքսար, քաղաք— 250, 777 Նկան, ամրոց— 721, 722, 728 Նյուսա, քաղաք— 106 Նոյեմբերյանի շրջան— 377 Նուսե, գետ— 214, 218 Նուր Շիրական, գավառ— 447 Նուր քաղաք (Նորաքաղաք) — 389, 394, 628, 633, 635, տե՛ս նաև Վաղարշապատ Նորադեղջ — 721 Նորբաբելոնական պետություն— 705 Նպատ, լեռ— 195, 197, 199, 313, 314, 367, 405, 500, 503, 504 Նպատական լեռնացադաթ— 385 Նվարսակ, գյուղ— 581, 589 S2Q Նուբանաշե, լեռ— 19 Նիդիերտ (Նիուեստ) , գավառ— 342, 381 Շաարա-Ռասա, քաղաք— 61 Շաբիրոլ, երկիր— 52, 53 Շաթիրա-Ռացա, երկիր— 63 Շալի, քաղաք— 32

Շախիշարա, լեռ— 19

Շակաշեն, գավառ— 117, 195, 199,

368, 384 Շահապիվան, ավան— 593, 596 Շահունյաց Ծոփք — 8, 477, 616

Շաղաղոմ, գավառ— 380, 577 Շամիրամի քաղաք— 303, 373, տե՛ս

ևս Վան Շամշատ, քաղաք— 304, 307, 797 Շանատուայան երկիր— 85 Շաշիլու,

քաղաք— 48 Շաշնույան (Շաշնու) , երկիր— 53 Շապին Գարահիսար, քաղաք—
657,

775 Շարիթու, քաղաք— 44 Օսրնի, քաղաք— 31 Շարուրի դաշտ— 386, 416, 418

Շերեթերիա, քաղաք— 49 Շեշե, լեռ— 19 Շեշեթինա, լեռ— 48, 49 Շերաբելի, լեռ—

19 Օերեշե, քաղաք— 17 Շերիսպե, երկիր— 58, 66 Շիդա Քարթլի (Ներքին Քարթլի)

—

211, 216 Շիթիթմա, տե՛ս Քաղիրթ գետ Շիլայան երկիր— 85 Շիկկանու, քաղաք—

32 Շիմերեխադերե, քաղաք— 65, 69 Շինիբիրնի, երկիր— 19 Շիրակ, գավառ— 55,

69, 81, 82, 93,

102, 377, 385, 470, 561, 564,

570, 572, 574, 577, 578, 707,

811, 832, 836 Շիրակաշատ, ավան— 385

Շիրակավան— 212, 217

Շիրակուան, տես Շիրակավան

Շիրմաց, գյուղ— 578

Շոյա, գյուղ— 579

Շուքարթու, երկիր— 18

Շուքրիա, երկիր— 21, 109, 201

Շուլավերի շրջան— 377

Շուլիանցի, լեռ— 19

Շումատտա, քաղաք— 32

Շուրեղե, երկիր— 61, 64, 68, 69, 70,

81 Շուրուրիա, երկիր— 19

Ողին, գյուղ— 579

Ողկան (Ողական) , ամրոց— 449, 450, 541

Ոսխա, գյուղ— 436, 466

Օսկե դարպաս (Կոստանդնուպոլսի)— 793

Ոսկե Կոմանա, տե՛ս Կոմանա (մյուս)

Ոսկեհատ Ոսկեմայր, մեհյան— 446

Ոսկեղջյուր, վայր— 798

Ոսկիողա, դաստակերտ— 609

Ոսկիք, վայր— 385

Ոսկյա մեծ պալատ (Կոստանդնու-
պոլ լսում) — 840 Ոստան, քաղաք — 376, 721, 728 Որբ, գետ — 382 Որդոսպ
(Որդոսպու), բերդ — 684, 685,
689 Որդորու, գյուղ — 456 Որթք, ավան — 475 Որսգրական դաշտ — 404 «Խմիլեդի-
պերոժ, գավառ — 384 Որոտ, ավան — 541
Որսիրանք, գավառ — 382, 724, 728 Ոք աղե (Ոք աղ), գավառ — 384, 577, 589
Չաղդր (Յըլդըր), լիճ — 49, 66, 67, 69, 81, 82, 218, 386, տե՛ս նաև Ծովակ Հյուսիսս
Չոդ, երկրամաս — 694
Չորրորդ ^այք (Օոփք, Օախաց աշխարհ) — 67, 71, 121, 129, 307, 372, 377—381, 634,
645, 646,, 656, 657, 683, 684, 802
Չքատան, կղզի — 383
Պալու, քաղաք — 49 Պալունիք, գավառ — 383, 448 Պակատյան Փոյուզիա — 647
Պակտյուիկե, երկիր — 159, 160 Պահ դոտ — 532, 555 Պահլավ (Պարթևաց երկիր),
երկրամաս — 398, 402 Պաղանական տուն (Պաղնատուն),
գավառ — 380, 628, 634 Պաղեստին — 95, 157, 229, 230, 299,
301, 302, 494, 495, 684 Պամիյուլիա, երկրամաս — 182, 619 Պայթերի, երկիր — 19
Պանարու, լեռ — 17 Պանցիշ, բերդաքաղաք — 27 Պանոնիա, պրովինցիա — 318
Պաստոնա, քաղաք — 364 Պարալա, քաղաք — 78 Պարախու, գյուղ — 451
Պարապամիս, լեռներ — 488 Պարդա, քաղաք — 28 Պարթեստան (Պարթիա) — 154,
220Ի 223, 226, 262, 263, 286, 287, 291, 306, 314, 318, 328, 329, 356, 393, 396
Պարիադրես (Պարաք ոսթրա), լեռ -> նաշոթա — 194, 196, 199, 200, 254, 365, 366,
367 Պարիստրիոն, բանակաթեմ — 805 Պարիսալի երկիր — 214 Պարիսարյան
լեռնաշղթա — 199, 200,, 367, 384, 393, տե՛ս նաև Պարիադրես Պարսականք,
գավառ — 383 Պարսից աշխարհ — 478, 482, 483,, 495, 519, 528, 652, 658, 667
Պարսից ծոց — 195, 197, 251
927

Պարսից կողմեր — 398, 726

Պարսից սահմաններ — 447, 573

Պարսկական թագավորություն — 359

Պարսկական Հայաստան — 671, 673, 677

Պարսկական Մեծ Հայք — 671

Պարսկահայք, աշխարհ — 379, 382, 556, 728

Պարսկաստան — 38, 153, 157, 161, 173, 189, 201, 207, 218, 219, 222, 223, 314, 379,
395, 404, 406, 407, 408, 409, 411, 413, 430, 437, 487, 488, 492, 510, 527, 528, 555, 556,
558, 574, 580, 581, 586—589, 649, 666, 705, 723

Պարսպատռախք, գավառ— 200, 383
Պարսուաշ (Պարսումաշ, Պարշուա, Բարշուա), երկիր— 26, 27, 34, 43, 44, 61, 68
Պարսք, երկիր— 395, 399, 404, 410
Պարտավ (հարդավ) , քաղաք— 112, 114, 384, 544
Պարափզացիոր, գավառ— 384
Պարրա, քաղաք— 32
Պափլսպոնիա, երկրամաս— 182
Պելեկետե, բնակավայր— 742
Պենետու, գետ— 198
Պետվոն, թաղամաս— 796
Պետրիոս, վայր— 655
Պեր՝յամոն, երկիր— 194, 219, 274
Պերգե, քաղաք— 301
Պերասրմենիա— 6*53
Պերսեպլիս, քաղաք —159, 399
Պերսիս (Պարսք), երկիր— 182
Պիանք, գավառ— 383 .
Պիթեյրա, քաղաք— 60, 67
Պիթիրոս, քաղաք— 23
Պիլակինի (Պիլադարնի) , երկիր — 19, 21
Պիկենում, վայր— 353
Պիսիդիա, երկրամաս— 647, 758
Պիրուայան երկիր— 55
•928
Պլատինյան բլուրներ— 357 Պյոլսփրատ<Հես>, գետ— 364 Պալեմոնյան Պոնտոս
— 497, 639, 644 և Պուլսս, եկեղեցի— 42 Պոմպեոպոլիս, քաղաք— 319
Պոնտական երկրամաս— 235, 245 Պոնտական երկրներ— 704 Պոնտական
թագավորություն— 193,
254, 285 Պոնտական լեռներ — 21, 54, 148,
199 Պոնտական Հերակլես, քաղաք— 263,
264 Պոնտական-Պարխարյան լեռներ— 367 Պոնտոս, երկիր— 106, 193, 199,
224, 225, 245, 249, 250, 251,
252, 253, 255, 260, 262, 265,
278, 282, 292, 294, 297, 300, Հ 317, 319, 329, 341, 401, 403,
413, 769, 802 Պոնտոս, ծով— 95, III, 112, 120,
197, 333, 371, 372, 384, տե՛ս
նաև Սև ծով Պսոտին Արմենիա— 121 Պտղոմայիս (Պտղոմայիդ) , քաղաք —

227, 228, 229, 250, 299, 306 Պտղունք, ավան— 710 Պրոպոնտիս, լիճ— 737, 742
Պուրուադե (Պուրուադեխե), երկիր —
70, 78, 81 Պուշթու, ամրոց— 53
Պուշթու, երկիր— 53, 61, 62, 64, 68 Պուտեղի, քաղաք— 353 Պուրաթթու, տե՛ս
Եփրատ Պուրանա, գետ— 71 Պուրուլումզի երկիր— 16, 18
Ջանջանակի ակունքներ— 458
Ջավախեթ, տե՛ս Ջավախք
Ջավախք, գավառ— 67, 215 — 218,
371, 682, 683 Ջավախք Վերին, գավառ— 384 Ջեզիրեթ իբն Օմար, բնակավայր— 15
Ջերմ, գետ— 172, 177, 382
Ջերմաձոր, գավառ— 382
Ջիլոդադ, տե՛ս Ջ՛ղա
Ջյալդի-դադ, լեռնաբազուկ— 199,
տես նաև նիբարոս Ջոդա, լեռ— 724, 728 .Ջրաբաշխիք, լեռ— 458 Ջի՛կա, գետ— 733
Ջրվեժ, լեռնակողմ— 576 Վուֆա, տե՛ս Ջուղա Ջուղա, քաղաք— 609, 686, 693
հ-ազմավիրական ճանապարհ— 218
Ռախատ, ամրոց— 793
Ռախս, տե՛ս Ար աքս
«Ռակա, քաղաք— 28
Ռահ, գետ— 628, 635
Ռապպա, գետ— 25
Ռապսակիոն, ամրոց— 792
Ռեիմենե, երկրամաս— 480
Ռիդե, քաղաք— 393 Ռիշուայան երկիր— 85
Ռիոն, գետ— 201, 386
Ռշտունիք, գավառ— 378, 382, 692, 698, 721
Ռշտունյաց երկիր— 445
Ռոմանիա— 758, 768, 769, 800, տե՛ս նաև Բյուզանդիա
Ռոտ ի Բադա (հաղան-լատ), գավառ— 383
Ռաո-Պարսեան, գավառ— 384
Ռոփշիանական երկիր— 77
Ռոսախինելե, քաղաք— 86
Ռոսայան դաշտ, տե՛ս Կ ու ա թ լին ե դաշտ
Ռոսայի ծով— 86
Հի՛ռայի քաղաք փոքր, քաղաքավ բոց— 88, 89
Ռնանդոպ, բնակավայր— 82
Սսպաստան (Սկյոլթիա), երկիր—

154, 156 Սալամբրիա, գետ— 201
59-886
Սալնաձո՛ճ, գավառ— 381
Սալուա, երկիր— 14
Սախուրակ, վայր— 385
Սակասենե, տե՛ս Շակաշեն
Սակտատուշ, քաղաք— 28
Սամաւա, քաղաք— 717, 723
Սարերձնեթի (Բյուզանդիա)— 408
Սամոթրակե, կղզի— 737
Սամոս, կղզի— 157
Սամոսատ, քաղաք— 183, 627, 634,
750, 752, 770, 771, 789, 791,
տե՛ս նաև Շամշատ Սամցիե, գավառ— 214, 217, 384,
707 Սամոաստական քաղաք (Սամոսատ)
— 627 Սանասուն (Սասուն), գավառ— 381 Սանդարիա, գետ— 161 Սանգիբուու, երկիր— 26, 31, 34 Սասանյան Պարսկաստան— 314, 839 Սասինե, քաղաք— 71
Սասուն— 53, 688, 720 Սատաաււշ (Սատսալիդիա), երկիր—
154, 156 Սատաղ (Սատալա) , քաղաք— 255,
367, 388, 393, 457, 466, 467,
644, 654, 657 Սատաղացիների քաղաք— 446 Սատրապական Հայաստան— 174
Սարակն, լեռնագագաթ— 381 Սարդարապատ, գյուղ— 56 Սարդես, քաղաք— 178,
182 Սարիդամիշ, քաղաք— 49 Սարտ, գյուղ— 182, տե՛ս նաև Սարդես Սաֆա,
բնակավայր— 234 Սաֆիսաւ, լեռնանցք— 653 Սեբաստիա, քաղաք— 644, 646, 655,
657, 679, 785 Սեբաստուպոլիս, քաղաք— 644 Սելևկիա, քաղաք— 197, 270, 272,
273, 293, 297, 313, 314, տե՛ս
նաև Տիգրիսյան Սելևկիա
929

Սելևկյան Ասուփք— 219
Սելևկյան պետություն— 104, 183, 193, 225, 226, 262
Սեմիրամիսի (Շամիրամի) պատնեշ— 197
Սենյակ վահագնի, մեծյան— 446
Սերեմութարա, լեռ— 58, 67
Սեֆիդ-ւաղ, գետ— 34
Սիբորոն, բնակավայր— 783

Միդրիանե, բնակավայր— 737
Միկիոն, վայր— 426
Միմ, լեռ— 373
Միմեսի լեռնանցք— 22
Միմիթիա, լեռնագագաթ— 25
Մինա, լեռ— 628, 635
Մինաբիր, լեռ— 25
Մինախուրդի, լեռ— 25
Մինդարա, քաղաք— 480, 481
Մինիխինի, բերդ— 26
Մինուպ, քաղաք— 160
Մինորիա, ամրոց 254, 255, 268
Միսական— 103, 373
Միսական ի Կոտակ (Միսական ի Ոստան) , տե՛ս Մյուս Հաբանդ
Միտերա, քաղաք— 28
Միրա, քաղաք— 64
Միրիա— 195, 228, 229, 256, 272, 291, 292, 297, 308, 313, 314, 317, 319, 325, 332, 335, 337, 339, 349, 350, 388, 391, 684, 703
Միցիլիա, կղզի— 34, 157
Սկյոպիսես, լեռնաբազուկ— 194, 199
Սկյութիա, պետություն— 157
Սդդա, գյուղ— 52
Սմբատաբերդ— 725
Սյունիք, աշխարհ— 42, 82, 103, 379, 383, 450, 465, 470, 51`8, 543, 564, 573
Սյունյաց երկիր— 445
Սյունյաց տերություն— 564 Սյուսպիրիտիս, գավառ— 108, 109, 197, 201 930
Սոդոպետրո (Զապետրա), քաղաք— 779, 791 Սոթք, գավառ— 383 Սոկ, բերդ— 380
Սոդդիանա (Սոդդ), երկիր— 104, 15Փ Սոմխիթ (Հայաստան)— 211, 212,, 214, 215, 406, 408, 409 Սոմխիթի սահմաններ— 215 Սորոս, վայր— 754, 756
Սոփենե (Սոֆանենե, Յոֆանենե) — 108, 180, 195, 196, 254, 640r 645, 651, 652, 653, տե՛ս նաև,
Մեծ Ծովք Սոֆենա (Յոֆանե)— 640, 645, տե՛ս նաև Փոքր Ծովք և Սոֆիա, տաճար— 670, 741, 798խ. 832, 840 և Սոֆիայի ավաղ դուռ— 670, տե՛ս*

նան Հայոց դուռ Սպաթիա (Սպաթե) , ամբոց— 790P
799, 801 Ապանդարան-պերոժ, գավառ— 384 Սպարդա, երկիր— 154, տե՛ս նան
Լիդիա Սպարտա, երկիր— 131 Սպեր, գավառ— 109, 201, 341, 380Ի
384, 520, 775 ադ, տե՛ս Սեբաստիա Ստահր, գավառ— 396, 399, 404Ի
Ստեփանավանի շրջան— 377 Ստեփանոս, ամբոց— 793 Սրմանց (Բյուրակն)
լեռներ— 69՝խ
195, 199 Սրմանց լեռնադադաթ (Կատար Երկ—
րի)— 381 Սուբարտու (Սու-բիր), երկիր— 109,,
տե՛ս նան Շուբրիա Սուդա, ամբոց— 15 Սուխմե (Սուխնե)/ երկիր— 23, 24
Սուկանե, մարզ— 28 Սումբի, մարզ— 24, 33 Սույա, լեռ— 25 Սույդն, վայր— 399
Սուրամյան լեռնաշղթա— 114
Սոլրիկաշ, մարզ— 25
Սև ծով— 21, 160, 161, 173, 177,
199, 250, 333, 393
Սևանա լիճ — 42, 54, 67, 69, 72, 81, 82, 84, 204, 205, 375, 694
վաթիռիաքս, վայր— 783, 784, 794
վահեվանյան մեհյան— 417, 445
վահրամարերդ, գյուղ— S5
վաղարշակերտ, քաղաք— 42
Վաղարշապատ, քաղաք— 94, 306, 385, 389, 391, 394, 398, 440, 442, 443, 457, 459,
475, 494, 575, 622, 688, 695, 829, 837
վայկունիք, լեռ— 299, 383
Վայոց ձոր, գավառ— 383, 386
վան, քաղաք— 34, 39, 40, 42, 44, 51, 52, 57, 73, 74, 85, 86, 87, 105, 130, 306, 494, 541
Վանա բերդ— 41
վանա փո— 21, 22, 24, 40, 44, 50, 53, 69, 72, 88, 105, 106, 130, 160, 161, 201, 307, 728
վանանդ, գավառ— 66, 212, 385, 462, 682, 701
վանի քարածայր— 39, 52, 57, 73
վաշակաշատ, ավան— 541
վասպուրական, աշխարհ— 172, 190,
200, 307, 375, 378, 379, 382, 616, 687, 689, 690, 698, 705, 710, 711, 715—718, 720, 721,
724, 727, 728, 736
վասպուրականի կողմեր— 689
վսրադա լեռ— 52, 130
վարազկերտ, գյուղ— 565, 589
վարաժնունիք (Այրարատի), գավառ.375, 385
Վարաժնունիք (Վասպուրականի),

գավառ— 383
վարաժնունիք (Տուրուրերանի), գա՛վառ— 381
վարայր-վարո, գավառ— 577
վարդանակերտ, ավան— 336, 696,
698 Վարդանակերտ, գավառ— 383 վարդաշեն, գյուղ— 577, 589 վարդդեսավան,
քաղաք— 300, 306 վարադական, բնակավայր— 70 վարշակի ջերմուկ— 571, 589
վե դավ, լեռ— 363
Վելեքուխե, երկիր— 79, 82, 84, 88 Վենետիկ, քաղաք— 447, 453, 617,
735, 820 վերին Ամուդարիա, գետ— 160 Վերին Եփրատ, գետ— 183 Վերին Չաք,
գետ— 24, 43 Վերին ծով— 19, 20, 21, տե՛ս նաև
Վանա լիճ վերին Տաշիր, գավառ— 385 Վիդին, բնակավայր— 505 Վիդուլայան
երկիր— 85 Վիհիքա, քաղաք— 62, 64, 68 Վիշապ, քաղաք— 451 Վիշինե, քաղաք—
46 Վիշուշե, երկիր— 60 Վիռիա (Վիրք)— 707 Վիտերուխե, երկիր— 42, 65, 69, 77
վոլանդ, ամրոց— 333, 335 վոհ դետ, տե՛ս Ակամսիս վրանշունիք, դաստակերտ—
609 վրաստան (վիրք) — 110, 200, 217,
218, 301, 328, 355, 370, 376,
377, 379, 384, 410, 417, 562,
571, 575, 576, 577, 589, 682,
683, 707, տե՛ս նաև Իբերիա Վրաց աշխարհ— 533, 539, 554, 558Փ
561, 571, 573, 707 Վրաց կողմեր— 629 վրկանից աշխարհ— 314, 318, 328,
335, 342, 359, տե՛ս նաև էիր.
կանիա վրկանից (Կասպից) ծով— 114
Տաբիա, քաղաք 759 Տալավրա, բնակավայր— 231, 250
931

Տաօար մայրի, անտառ— 460
Տամբատ, դաստակերտ— 609
Տամբեր, գավառ— 382
Տամոնիսիս, երկրամաս— 196, 200
Տայ, գյուղ— 712
Տայգր յա & գավառ— 383
Տայք (Տայոց աշխարհ)— 12, 42, 48, III, 114, 214, 218, 379, 384, 553, 558, 564, 573,
589, 704
Տանայիս (Դոն), գետ— 358, 359
Տաշիրք (Տաշիր, Տաշրուտափ) , գավառ— 67, 371, 377, 384, 638
Տսա, տե՛ս Տայք

Տավրոսի լեռներ— 194, 195, 198, 199, 235, 237, 239, 246, 248, 341, 350, 364, 367, 373, 379, 381, 382, 446, 620

Տատիկ, գավառ— 381

Տարանտա, քաղաք— 791

Տարոն, գավառ— 69, 81, 94, 341, 374, 377, 380, 381, 425, 445, 448, 590, 593, 609, 610, 624, 682, 684, 690, 716, 717, 720,

՝ 736

Տարոնի քաղաք, տե՛ս Մուղ

Տարսն, քաղաք— 403, 506, 507, 788

Տափերական կամուրջ— 335, 398

Տելեբոսս — 163, 173, տե՛ս նաև Մեղրագետ

Տեմպե, կիրճ— 198, 202

Տեյավեխե, երկիր— 48, 49, 58, 66

Տերե&տե, քաղաք— 800, 802

Տերիա, երկիր— 80, 82

Տերտուբե, երկիր— 59, Է7

Տիգրա, բերդ— 155, 156

Տիգրանակերտ — 104, 152, 221, 229, 237, 238, 239, 243, 244, 251, 252, 257, 258, 259, 263, 265, 266, 275, 276, 284, 327, 336, 339, 340, 341, 342, 349, 350, 356, 365, 451, 477, 609

932

Տիգրանապոլիս (Տիգրանի քաղաք),

տե՛ս Տիգրանակերտ Տիգրանկերտա (Տիգրանակերտ) —

327 Տիգրիս — 17, 18, 20, 23, 54, 68,

109, 163, 192, 194, 195, 197,

209, 223, 235, 263, 273, 277,

282, 297, 314, 342, 358, 365,

386, 373, 379, 380, 555, 634,

728 Տիգրիսյան Սելևկիա— 234, 251 Տիգրոն— 272, 297, 314, 398, 437,

527, 532, 536, 555, 588, 613 Տիկունի, ապարանք— 460 Տիվրիկ (Տեֆրիկե),

քաղաքամրց—

744, 745, 768, 769, 781, 782,

784, 788, 788, 789, 790, 795—

798, 800, 801, 802 Տղետրա (Գուլգուլ), բնակավայր—

112 Տղմուտ, գետ— 549, 556 Տմորիք, գավառ— 552, 557 Տյան-Շան, լեռներ— 488

Տյունու, քաղաք— 117, 118 Տովիսա, քաղաք— 71 Տոնի, գյուղ— 85

Տոսայ, քաղաք— 40, տե՛ս նաև Վան Տոսայ (Տոգր) , գավառ 383, 494 Տոքյան, կղզի—
381 Տոի, գավառ— 82, 384 Տրապիզոն (Տրապեզունուս) — 8, 173,
254, 333, 644, 813 Տրպաուռունիք, գավառ— 383 Տրտու, գետ— 376
Տուարածատափ, գավառ— 69, 381 Տուարածյան դաշտ— 64, 69 Տուեշդունե,
երկիր— 87, 88 Տումբ, ավան— 610 ՏուԱիշքե, քաղաքամրոց— 71 Տունիբունի,
երկիր— 23 Տուշպա, քաղաք— 30, 34, 39, 40,
42, 43, 44, 50, 51, 55, 59, 70,
81, 86, 87
Տուշպայական քաղաք, տե՛ս Տուշպա
Տոա-Քստակ, գավառ— 384
Տուրտանի, լեռ— 25
Տուրուբերան (Տավրուբերան, Տարոն) , աշխարհ— 69, 81, 106, 307, 375, 377, 379,
381, 382, 426, 720, 728
ՏուՐուշպա, տե՛ս Տուշպա
Տփղիս, քաղաք— 724
Դիար, քաղաք— 31
Ցելի, լիճ— 215, 218, 386, տե՛ս նաև
Ծովակ Հ յուսիստ Ցլու գլուխ, բլուր— 457, 458 Ցոլակերու, բնակավայր— 47, 102
Ուալաուկույա, ամրոց— 33
Ուայախ, քաղաք— 32, 33
Ուաշդիրիկկա, լեռ— 28
Ուատկուն, երկիր— 14, 15
Ոլաուշ, լեռ— 30, 34
Ուբաբարա, քաղաք— 28
ՈլբաՐուզիդու, քաղաք— 59, 67
Ոլբերա, լեռ— 19
Ուբիանդա, լեռ— 31
Ուբուրդա (Ուբուրդա-ալխե) , երկիր— 60, 67
Ուզինա, երկիր— 19
Ուրուրե Եթիուխե (Ոլդուրե Եթիունե, Ոլդուրե-Եթիունյան) , երկիր— 59, 67, 77, 81
Ոլզինաբիթարնա, քաղաք— 58, 67 Ուգուլա, երկիր— 19 Ոփգոլլու, լեռ— 32
Ոփթանե, տե՛ս Քիշթանե ՈլԻշԴԻշ> մարզ— 28, 31, 34 Ոփտիա, երկրամաս— 198
Ոփրամ, երկիր 19 Ուլթուգայան երկիր— 59 Ուլուանե, երկիր— 54, 55 Ոլխունե,
երկիր— 80, 82 Ոլկուա, քաղաք— 50
Ոլդայե, բնակավայր— 696
Ոլմեղունե, երկիր 59, 67
Ումեշե, ջրանցք— 90

Ույամա (Ուհիամա) , բերդ— 155է

156 Ուլիշթե, երկիր 63 Ունգամունի, երկիր— 19 Ուլնե, բնակավայր— 82

Ուշուլունե, երկիր— 87, 88 Ուշքիա, լեռ— 80, 82 Ուչքիլիսե, բնակավայր— 405

Ուլպա, լեռ— 24, 33

Ուշարմա, բերդքաղաք— 406, 409 Ուսաիփասաշ (Ուրրատինաշ) , քաղաք—

17, 18, 20 Ոտհա, քաղաք 634, 683, 801 Ուվշե, երկիր— 63 Ուտի Ասանձնակ,

գավառ— 384 Ուտիք, աշխարհ— 184, 185, 202, 368, 376, 379, 383, 384, 397, 402, 405,

410, 445, 556, 596, 638 Ուտովխաի, քաղաք— 48 Ուրայա, ամրոց— 77 Ուրաշտու

(Ուրարտու) — 156 Ուրարտական թագավորություն— 106 Ուրարտու— 24, 26,

30—33, 37, 38, 40, 42, 44, 49, 54, 55, 56, 68* 70, 93, 106, 116 — 118, 156 Ուրրասփինաշ,

տե՛ս Ուտաիփինաշ Ուրեյու, քաղաք— 58 Ուրծաձո՛ւ, գավառ— 386 Ուումե, երկիր—

65, 66, 69, 74, 81 Ուրմիա, լիճ— 24, 34, 44, 53, 54, 67, 68, 69, 81, 82, 117, 160, 201, 297,

435, 728, տե՛ս նաեւ Կասպուտան Ուրյա, երկիր— 59, 67 Ուրտեխե, երկիր— 72

Ուրուատրի, երկիր— 15 Ուրումացիների երկիր— 18 Ուրովմու, երկիր— 21

Ուրքիա, քաղաք— 92, 93

933

Փայտակարան, աշխարհ— 199, 379,

383, 638 Փայտակարան, քաղաք— 447 Փառախոտ, բնակավայր— 102 Փաւական

Շեմակաց դաշու— 441 Փառխոտ, գավառ— 212 Փառնակիա (Կերասունտ),

քաղաք —

254, 255 Փառնեւ, գավառ— 383 Փասին, գավառ— 217

Փասիս, գետ— 173, 176, 197, 201,

714 Փավենե (Փավնիտիս) , գավառ— 195,

196, 199 Փարիզ— 596, 820 Փարս, երկիր— 154, 557 Փերե, քաղաք— 108, 109

Փյունիկիս!- 118, 157, 209, 210,

221, 229, 281, 291 Փոսից դրունք, լեռնանցք— 399 Փոքր Ալագան, գետ— 112, 115

Փոքր Աղբակ, գավառ— 382 Փոքր Ասիա — 105, 118, 157, 160,

161, 173, 230, 251, 306, 379,

405, 420, 425, 635 Փոքր Ըար, գետ— 34 Փոքր Խարուր, գետ— 367 Փոքր Խաղարների

(Սուրան), գետ —

112, 115, 217 Փոքր Օսիք— 648 Փոքր Հայք— 6, 118, 151, 173, 183,

193, 194, 196, 231, 250, 254,

255, 285, 287, 294, 298, 323, 329, 331, 335, 341, 365, 366, 367, 379, 380, 393, 394, 467,

650, 654, 655, 786

Փոքրատույն Հայաստան— 261 Փոքրասիական թերակղզի— 739 Փոյուպիա— 88,
402, 420, 738, 758,
801 Փրասսպա, քաղաք— 289, 290, 292,
293, 297 934
Քաղեսիա, բնակավայր— 687 Քալինտիս, բնակավայր— 197, 201 Քալիա
(Նիմրոդ), քաղաք— 21 Քաղ, գավառ— 381 Քաղդեա, երկիր— 377 Քաղիթթ,
գետ— 381 Քամանիու, երկիր— 77, 80 Քաշիարա, լեռ— 15, 16, 21, 67 Քաշատուն
(Դևերի տուն)— 211, 216,
տե՛ս նաև Մունդա Քառասուն Սարտիրոսաց վանք— 655 Քառասունհինգ Սրբոց
վանք— 655 Քասախ, գետ— 300, 385, 635 Քարթլի— 211—216, 406, 408, 588
Քարնիշե, լեռ— 71 Քարքե, լեռ— 69, 446 Քեմախ, բնակավայր— 426 Քենիոն, լեռ—
176 Քերմանշահ, քաղաք— 153 Քերոնեա, քաղաք— 202 Քերս, գյուղ— 200
Քիթպաթ, քաղաք— 27 Քիմյուռոն, վայր— 609 Քիշթանե (Քիշթա<ն>), քաղաք—»
78, 81 Քիսրա, լեռ— 19 Քիրինե, երկիր— 19 Քրվիկ, բերդ— 380 Քուառնե, երկիր—
59, 67 Քուլաշե, լեռ— 61 Քուլիբարզինի, երկիր— 19 Քուշանաց երկիր— 104, 402,
532,
533 Քուշանաց թագավորություն— 404 Քուս, գետ— 286, տե՛ս նաև Կուր Քուստի,
գավառ— 555 Քուրդլպերա, երկիր— 59, 67 Քուրքու (Գուրկու) , լեռ— 64, 69
Օդոմանտիս, գավառ— 196 Օլանե, ամրոց— 196, 200 Օլիբերիա, ամրոց— 221, 223
Օլիմպոս, լեռ— 198, 202, 426
Օձ, քաղաք— 682
Օձրիւեվ, քաղաք— 214
Օմիրաս, գետ— 365
Օյնոքալակոն, վայր— 659
Օշական, գյուղ— 457, 459, 634
Օչամչիրայի շրջան— 115
Օպիս, բնակավայր— 197, 201
Օսսա, լեռնագագաթ— 198, 202
Օսրոնե, երկիր— 272, 390, 394, 654
Օվկիանոս— 120, 815
Օվսեթ (Օսեթիա)— 214, 408, 410
Օրդուբադի շրջան— 190, 378
Օրեթի լեռ— 112, 114 Օրեստիաս, երկրամաս— 803 Օրքիստենե, գավառ— 195
Օքսուս գետ, տե՛ս Ամուգարյա
Ֆանարիա, գյուղ— 750, 770, 775 ՖաՐանգիոն, հանքավայր— 657, 658,
660 Ֆարկին-սու_ 223, 252, 263, 342 Ֆեյսոն, վայր— 652, 653 Ֆիլիպուպոլիս,
քաղաք— 805—810 Ֆորում, հրապարակ— 357

